

Nr 1, 2005 årgång 42
50:- inkl moms

Söndaren

– tidskrift för livsfrågor –

Catherine Ingram lär oss hur vi kan leva livet i en passionerad närvaro, i hjärtats fulla bruk, i tystnad, ömsinhet, glädje och förundran.

Visdomsbladet

Man kan inte bli framgångsrik inom vetenskapen om man inte inser att, i motsats till den populära bilden som framhålls av tidningar och mödrar till vetenskapare, ett betydande antal vetenskapsmän inte bara är trängsynta och tröga, utan också helt enkelt dumma.

J. D. Watson

Det finns ingenting som är så absurt att det inte kan uppfattas som sanning om det upprepas tillräckligt ofta.

WILLIAM JAMES

Jag tror på Gud, men jag stavar det Naturen.

FRANK LLOYD WRIGHT

Min fader trodde på Spinozas och Einsteins Gud, Gud inte bakom naturen utan som naturen, samma som den.

DORION SAGAN, son till Carl Sagan

Precis som du själv har en instinktiv naturlig önskan att vara lycklig och undvika lidande, har alla kännande varelser det. Så exakt på vilka grunder gör du skillnad mellan dig och andra?

DALAI LAMA

Idag måste vi lära oss att åter bli samstämda med naturens visdom och inse vårt broderskap med djuren och med vattnet och havet. Att säga att en gudomlighet skapar världen och allt i den avvisas som panteism. Men panteism är ett missvisande ord. Det antyder att en personlig gud finns i världen, men sådan är inte alls idén. Idén är transteologisk. Den handlar om ett odefinierbart, ofattbart mysterium, som ses som en kraft, vilken är början och slutet och den uppehållande grunden för allt liv.

JOSEPH CAMPBELL

Det är religion i allting omkring oss, en stilla och helig religion i de ting i naturen som icke andas och lever. Solskenet är härligt, regnet är uppfriskande, vinden piggar upp oss, snön gör oss glada och upprymda; det finns inget sådant som dåligt väder, bara olika slags härligt väder.

JOHN RUSKIN

Naturen visar oss endast ytan, men den är en miljon famnar djup. I skogen återvänder vi till förnuft och tro. Det ständiga tecknet på visdom är att se det mirakulösa i det vanliga. Himlen är ögonens dagliga bröd.

RALPH WALDO EMERSON

Kärnan av den panteistiska filosofin är en tro på Naturens helighet. Detta betyder att vi känner vördnad för den ofattbara evolutionsprocess som har skapat oss, för tillblivelsen av stjärnorna i universum och livet på vår hemplanet jorden. I korthet – vi sätter vår lit till vår Skapare – och då avser vi inte bara allt som skett i det förgångna, utan även det som sker nu, för Skapelsen är en pågående process och finns inom oss och omkring oss i detta ögonblick.

HAROLD W. WOOD JR

Låt vår religion bli mindre av en teori och mer av en kärleksaffär.

GILBERT KEITH CHESTERTON

Så gott om kärlek och godhet är det inte i världen att man har rätt att slösa bort något därav på inbillade väsen.

FRIEDRICH NIETZSCHE

Ingen reste någonsin ett monument över en kritiker.

GEORGE BERNARD SHAW

Man föredrar att tro på det man helst håller för sant.

FRANCIS BACON

Poeten ROBERT FROST bad:

”Förlåt, oh gud, mina små skämt med Dig, så förlåter jag Ditt stora skämt med mig!”

Vi människor måste få lov att tro på ”något”. Vi är så små i universum att vi måste få tro att det är något alldeles speciellt med oss.

Vad vi tror på? Allt möjligt. Allt möjligt är tillåtet, i varje fall borde det vara det. Men vi slåss till sista blodsdroppen för det vi tror på, och lär oss hata dem som enligt vår uppfattning har fel.

MARGIT SANDEMO i boken ”Vi är inte ensamma”.

Den här anekdoten berättas om den danske atomfysikern Niels Bohr, som levde 1885–1962 och fick nobelpriset 1922. När vänner och kolleger ibland gästade hans hus för att spela kort på kvällen, var det alltid någon som retade honom för hästskon han hade hängande över dörren: ”Du tror väl inte på det där, eller?” Han log och svarade: ”Man behöver inte tro på det för att det skall fungera.”

Det ordner sej ... och gör det inte det, så kvetter det!

VÄRMLANDSVISDOM

Tidskrift för livsfrågor, nr 1

Sökaren

årgång 42, januari 2005

Adress SÖKAREN
Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
Postgiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se

Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration Helår (6 nr) 250:-
Halvår 150:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Visdomsbladet 2

Agneta Milde:
Närvaron kräver ingen övning 4

Adrian Parker och Nils Wiklund:
Underhållande TV-ockultism eller
bristande etik? 8

Att utmana ett dominerande
paradigm 13

Viveka Lindgren:
Hon upplevde döden och fick ett
nytt liv 14

Nils-Olof Jacobson:
Med våra tankar skapar vi världen 16

Jaså, du tror på Gud! 19

Ebbe Schön:
Den vite guden 20

Bokfloden 22

Varia 23

Vad döende ser 28

SM:
Som alla vet... 30

SM:
Främmande roller 31

Läsarforum 37

Andriette Bågenholm:
Kärlekens läkande kraft 38

Något att begrunda

Denna tidskrift innehåller något att läsa, något att begrunda, kanske att bli stimulerad eller provocerad av. Innehållet är inte likgiltigt.

Denna tidskrift predikar inte. Den kräver inte tro eller övertygelse, för sådant är läsarens sak. Tidskriftens sak är att lyfta fram vad som är av intresse och vikt för den sökande människan som ser ut över Det Som Är och vill förstå eller åtminstone ha en uppfattning om vad människan är, vad universum är, vad meningen är.

Finns det nu någon mening som är inbyggd i världsalltet? Javisst kan det vara så. Eller är världen en amoralisk materiesamling där intet av djupare värde finns inskrivet? Det kan vara så, men är det troligen inte.

Jag kommer att tänka på upplevelsen av ordlös bön, som besvaras, vilket är en viktig mänsklig erfarenhet. När en individ är i svår nöd sänder han/hon ut en bön om hjälp, som han inte är medveten om. Ropet uppfångas av universum, och hjälp kommer. Jag har tagit upp sådana egna erfarenheter och har lagt ut dem på hemsidan, INDEX338.

Jag erinrar mig ytterligare ett par fall, där tanklöshet från min sida har försatt mig i svårigheter. En gång var jag på en fest, men bestämde mig för att lämna den innan den var slut; jag gick genom en inre

gård på ett hus för att komma till utgången från huset – och fann att jag var instängd: båda dörrarna ut från gården var stängda. Som av en händelse kom emellertid en man, kanske var det fastighetsskötaren, som såg min belägenhet och öppnade. En annan gång gick jag ner i mitt källarutrymme, där jag bor. Tanklöst la jag ifrån mig nyckelknippan därinne, gick sedan ut igen och knäppte igen låset. Alla mina nycklar var inlåsta; jag skulle inte kunna komma tillbaka in i lägenheten. Jag beslöt att gå till ordföranden i bostadsrättsföreningen, men var han hemma? Det var inte säkert. Jo, just då kom han som av en händelse gående åt mitt håll, och kunde låsa upp med sin huvudnyckel.

Jag tror att i båda dessa fall och i dem jag berättar om på hemsidan har en ordlös bön att blir räddad ur en pinsam belägenhet sänts ut och fångats upp av en lämplig person.

Är jag naiv som tror att det har varit något annat än tillfälligheter? Nej, händelserna var tydliga. Och jag undrar om inte vi litet till mans kan finna sådana erfarenheter i livet. Min begrundan över detta leder i alla fall mig till ett slags tro på att hjälp kan komma från det okända. Det talas om skyddsänglar. Men det kan ses som symboliskt språk. Det kan vara fråga om psykiska krafter, kanske tanke-spår, som finns för att vara oss till hjälp.

SM

Agneta Milde

Närvaron kräver ingen övning

Vad kännetecknar en människa som är besjälad av vaken medvetenhet? Catherine Ingram har skrivit en bok om hur livet levs i passionerad närvaro. Hon kallar det för att leva i sitt hjärtas fulla bruk.

På tu man hand med en "icke-någon".

Amerikanskan Catherine Ingram har efter 12 års turnerande med sina dharmadialoger lockats till Sverige. Hon kommer direkt från en längre retreat på Irland och får vila upp sig ett dygn i en lånad lägenhet i Skokloster innan det är dags att träffa svensk publik. En lunchintervju hemma hos mig får också plats på schemat. När Catherine kliver över tröskeln i mitt hem intill Skofjärden känns det mer som om en ömtålig lilja trippar in än en erfaren äventyrska. Jag ser inte globetrottern som paddlat bland späckhuggare, rapporterat krigsnyheter från Asien, sovit under bar himmel i Afghanistan, inte heller den andliga minglaren som kommit på god fot med Dalai Lama, Anthony Robbins och Leonard Cohen. En ödmjuk, okomplicerad kvinna med en liljas grace är vad jag ser.

Det viktigaste är kanske att Catherine Ingram är en sådan lilja som inte bekymrar sig om morgondagen, än mindre om det förflutna utan är passionerat förälskad i nuets livfullhet och där fått

frid med sig själv. När inget behov att hävda sig och vara "Någon" finns kvar visar Catherine nästan överrumplande intresse för mig och mina hälsoproblem och hon avstår från att imponera med sitt eget liv. Men jag har läst den senaste boken "Närvarons sju krafter" och vet att liljan doftar vishet, hjärta och mycket mer, det stora miljöintresset inte att förglömma. "Återupptäck hjärtats intelligens" är undertexten och det är inte lite som Catherine önskar åstadkomma med denna uppmaning.

– Om vi skall överleva som art måste många fler människor upptäcka Närvaron, säger Catherine. Världens problem kan inte lösas med ideologier eller politik. De kräver ett förändrat medvetande.

Elev till Poonjaji

Vi har tagit oss igenom avokadon, pajen och den syrabildande efterrätten och Catherine har gjort det bekvämt för sig i en soffa.

Höstsolen lyser upp hennes stora svarta hårsvall och de slanka benen har åkt upp i soffan. Det är trots positionen en mycket engagerad Catherine som tar sig an mina intervjufrågor. Jag får veta att hon tidigare skrivit en bok som mer konkret ägnar sig åt världsproblemen, "In the footsteps of Gandhi" heter den. Jag för in ämnet på dharmadialoger.

– Dharma betyder sanningen eller vägen. Dialogerna är öppna kvällsmöten av spontan natur. Det är inte föreläsningar och vi följer inte en bestämd dagordning. De är menade att leda människor till upptäckten av närvarons medvetande som finns här och nu för alla.

– Hur har du hamnat i rollen som ledare?

– Det började 1992 med att den välkända andliga ledaren Ram Dass inbjöd mig att hålla dharmadialoger tillsammans med honom och efter det har folk fortsatt att bjuda in mig.

– Det viktigaste var dock att jag året innan hade besökt Poonjaji. Mötet med honom innebar att mitt sökande fick ett slut. Det var inte det att jag upptäckte något särskilt, bara att det inte fanns någon mening med att söka längre. Det var klart bättre att bara uppleva sitt eget redan existerande skimrande medvetande och ta tag i det egna livet. Hela det andliga sökarprojektet blev onödigt, liksom alla böcker med den inriktningen.

– Så din egen bok är onödig?

– Ja, skrattar Catherine. Den är bara tänkt som ett firande och som en påminnelse om det du redan vet i ditt hjärtas hjärta.

När jag frågar om det myckna lidandet som kännetecknat Catherines barndom vill hon helst bara se det som sorger som motiverat hennes sökande. Redan som 17-åring drogs intresset mot österländsk visdom och några år senare påbörjades ett nästan två decennier långt engagemang i buddismen. Det slutade i depression och oförmåga att se någon mening i vare sig sökarlivet eller det materiella livet. Vänner (Gangaji m fl) kom hem från Lucknow i Indien efter att ha träffat H.W.L Poonjaji och de såg strålade ut. Det ledde till att Catherine ordnade så att hon fick åka dit på en reportageresa. Som journalist fick hon sex timmar i enrum med Poonjaji och varje kväll satt hon på Satsang med den då mycket äldre läraren.

– Poonjaji var annorlunda som lärare. Det fanns ingen lära att anamma. Han bara gav oss sin erfarenhet, en mycket annorlunda inriktning.

Bortom neuros och sorg

I min egen journalistroll tar jag chansen att få prata om fri vilja. Catherine föreslår att jag skall leva som om det finns fri vilja, på samma sätt som jag haft en intention att laga till lunch åt henne och tack vare min vilja lyckades med det. Det fanns en energi att dirigera som växte ur min intention.

– Välj frihet minut efter minut. Närhelst du hamnar i ett tillstånd av neurotiskt lidande låter du medvetandet röra sig till den öppna rymden som finns runt det neurotiska lidandet. Då tar vi hjälp av vår förmåga till intention.

Catherine använder märkbart sin intention till att undvika att komma in på ämnet Gud. Hon säger att begreppet är alltför belastat och nöjer sig med att beskriva hur man kan uppleva ett flöde som är i harmoni med existensen och det kan också finnas där samtidigt som hela ens yttre liv tycks falla samman.

– Det finns ett sätt att på djupet acceptera allt detta. Även om det gör ont – och det gör det – finns ett tyst "ja" som tagit plats i bakgrunden.

Catherine vet, eftersom hennes älskade bror dog i aids för en tid sedan.

– Vilken tradition tillhör du numera? Är det buddism eller advaita vedanta som ligger dig närmast?

– Jag känner mig inte tillhöra någon tradition och ser min egen version av hur sanningen begränsats i både buddismen och advaita. I ena fallet har man det stora målet om upplysning i framtiden och i det andra släpper man kontakten med jordad verklighet. Jag tar det bästa och lämnar resten när det gäller traditioner. Numera hittar jag mycket mera sanning i skönlitteraturen än i andliga böcker.

Dags att låta kvinnor styra

Det kommer fram att Catherine längtar efter att få tid att skriva skönlitterärt, precis som hon faktiskt gjort i inledningen av varje kapitel i sin bok. Jag frågar varför det är just "sju" kvaliteter hos uppvaknat medvetande.

– Jag påstår inte att det bara finns dessa sju kvaliteter. Men de kom till mig i en dröm som sju och förläggaren valde att ha det betonat i rubriken.

– Kan man säga att det finns ett kvinnligt perspektiv i din bok?

– Ja, mer kött och blod! Jag har tappat intresset för alla slags transcendent diskussioner. Det gör ont i mina öron att höra sådant.

– Grandmothers should rule the world? (Farmödrar och mormödrar borde styra världen?)

– Ja, så skrev jag i boken. Vad hela världen skriker efter är en mer feminin förståelse, mer kärlek och medkänsla och mer om hur vi skall klara att leva tillsammans. Männen tar död på oss som art. De jobbar hårt på det.

Det eldiga elementet har backat upp min lilja ett bra tag nu. Varför skulle hon trötta ut sin 52-åriga kropp med alla dessa resor om det inte var för att få se hur människor börjar lämna sina självcentrerade liv för att i stället manifesteras kärlek?

– Jag har genom åren sett hur människor blir mer fria, avslappnade och lyckliga. Många måste förändra delar av livet där de inte levt sanningsenligt, ändra jobb och relationer t ex. Människor blir mer ärliga och ser klarare. De blir lyckligare.

Innan Catherine går för att göra sig klar inför kvällens långa bilresa och dharmadialog påminner hon mig om de dietråd hon talat sig varm för under lunchen. Hon har redan gjort klart för mig att hon hellre diskuterar min hälsa än fri vilja och traditioner. Egentligen borde jag bygga min artikel på boken i stället för intervjun, föreslår hon.

Jag använder min fria vilja till att göra både och. Dessutom besöker jag två kvällsmöten på Hälsans Hus i Stockholm. Jag måste ju få reda på hur det går till att utan lära eller andliga tekniker få människor inloggade på sin egen frid.

Dharmadialoger

Den största salen på Hälsans Hus var fullsatt. Jag identifierade minst ett par andra lärjungar till Poonjaji, varav en gav vilda satsanger under årets Ängsbackafestival. Efter en lång stund av tystnad började Catherine tala om närvaron, vårt innersta väsen.

– På samma sätt som havet smakar salt har närvaron en smak som är enkel, vardaglig och transformerande. Slappnar man av i den smaken blir allt i livet lätt. I relationerna behöver folk inte vara på ett speciellt sätt för att du skall vara lycklig. Du gillar att

leva under din egen hud!

– I stället för att leta bland makt, pengar, sex och droger eller ta sig an andliga projekt som utlovar mycket hävdar jag att det du söker finns närmare dig än din egen andning. Det är en mer direkt väg till djup frid att säga ja till din egen närvaro. Återvänd dit om och om igen, till denna enda smak av din egen närvaro. ("Being" är här översatt med närvaro.)

Catherine beskrev hur upplevelsen av närvaro övergår till att omfatta även andra människor.

– Du tittar på kyparen och vet inte var du slutar och kyparen börjar.

Vi fick höra Catherine's egen historia, om hur hon kunde sluta jobba på sin egen personlighet efter det hon träffat Poonjaji och samtidigt blev hon fri från många trossystem. Personligheten var sig annars ganska lik och rester av ego och gamla betingningar kunde fortsätta att passera utan att få makt.

– Jag bryr mig inte om vad som passerar genom mitt sinne.

Den svenska publiken var inte alltför alert med frågor och de uppmuntrades inte att fördjupa sig i livets mening eller inkarnation. En småbarnsfar undrade hur han kunde återvända till det ljuva tillståndet han fick på retreat mitt i sin stressade vardag. Han fick rådet att ta sig små stunder då han kunde återupptäcka nuets medvetande och känna närvaron. Lite tid för tystnad återladdar batterierna. En kvinna i publiken blev rådd att sluta meditera och hon visade sig mycket nöjd med svaret. Alla har sin egen väg.

Allra nöjdast var en kvinna som sista kvällen tog ordet för att tacka Catherine för att hon kommit till Sverige och delat med sig av just det hon behövde. Hon sa att även en väninna hade fått ta del av budskapet och upplevt kicken av igenkännande. Den kvällen fanns det förutom tacksamhet extra mycket tystnad i rummet och arrangörerna kunde efteråt berätta att Catherine upplevt det som rena semestern att vara med svenskar. Hon beskrev ett gruppmedvetande som var mycket mer tryggt och lugnt än det hon brukade möta i USA. Några i publiken valde att resa ner till Danmark efterföljande helg för att närvara vid en tyst retreat med Catherine. Det var slutet på en sex veckor lång Europaturné.

Dags att fira!

Enligt Catherine Ingram kan vi inte uppnå det alldagliga miraklet av att bara vara. Det sker redan. Utan ansträngning kan uppmärksamheten börja vila i tystnaden bortom tankarna och vi upplever passionerad närvaro. Det är att leva i sitt hjärtas fulla bruk.

När vi uppmärksammar denna vår födslorätt kan vi bli medvetna om att sju krafter eller kvaliteter genomsyrar livet.

Låt oss fira dem alla! Jag presenterar här egna summeringar av bokens huvudlinjer, men den som läser själv blir rikt belönad. Catherine bjuder på många intressanta citat och tankeväckande berättelser och vi får nog vara lite glada över att åren av frenetiskt sökande fört med sig en del av skörden!

1. Tystnad
2. Ömsinhet
3. Förkroppsligande
4. Äkthet
5. Urskillningsförmåga
6. Glädje
7. Förundran

Tystnad

Här talar Catherine om det viktiga i att sluta söka och i stället släppa greppet om vår historia ("universum med mig i huvudrollen"). Vi kan då glädjas åt en dimension bortom orden där vi alla kan mötas. Utifrån denna fridfulla medvetenhet manifesteras all kreativitet och alla geniala idéer.

Att åka på tyst retreat kan vara att på allvar välja att uppmärksamma den närvaro som är lika självklar för oss som andningen och på ett annorlunda sätt vara ensam med sig själv.

Ömsinhet

När vi firar denna kvalitet ser vi hur förlust och sorg kan vara portar till medkänsla och hur vi kan säkra ett varande som höjer oss över lidandet. Vi skiljer sund ånger från skuld och ser storheten i förlåtandet. Catherine ger många exempel på personer som på ett naturligt sätt gör ömsinta handlingar.

Förkroppsligande

Catherine kritiserar världsåskådningar som bygger på att allt är en illusion, allt är som det ska eller allt är karma. Hon menar att det kan dölja en feghet i hjärtat och vi blir mindre medkännande och engagerade i lidandet omkring oss. Första steget för att åstadkomma en förändring är att finna kärlek i hjärtat och öppna oss för upplevelsen av att allt är vårt eget själv. Vi lever i våra kroppar med alla sinnesörrarna vidöppna och upplever en spännande känsla av sammanhang. När vi lever närvaro märks det i våra relationer, inte minst den med oss själva.

Äkthet

Vi behöver inte vänta på att vi blir äldre för att få en mer avslappnad opretentiös attityd till oss själva. Knepet är att liksom Catherine låta lidandet bränna upp allt vansinne, så att bilderna från det förflutna och framtiden inte kan engagera oss. Endast nuet blir kvar och då slutar vi låtsas. Enkelhet, kompromisslöshet, sann ödmjukhet och känsla för naturlig etik kännetecknar äktheten i nuets vakna medvetenhet.

Urskillningsförmåga

Tillit är lösenordet för en utvecklad urskillningsförmåga som inte försvagas av våra motstånd mot det som är. Vi kan ha ett lätt förhållande till våra preferenser och vara i frid oavsett hur det stormar omkring oss. Vår kärlek till sanningen gör att vi genomskådar allt fler kulturella myter och trossatser och guidas utifrån våra hjärtan. Livets under sker här och nu och inte "om bara" den eller den drömmen besannas.

Glädje

När vi lever i full närvaro blir vi smittbärare av glädje. Som oskuldsfulla barn upptäcker vi skönheten i alla de små detaljerna som vi tidigare inte värdesatte. Catherine lär oss att tacksamhet är föregångare till glädje. Vi behöver inte vara dödsjuka för att förmå oss att uppskatta livets värdefulla gåva. Inte heller behöver vi leva liv fyllda med äventyr och glamour. Catherine gjorde den resan och fick till slut lära sig att det inte är speciella livssammanhang som krävs för att sörja för vår lycka utan vårt inre levande förhållande till vår egen helhet.

Förundran

Fienderna till sann förundran och fascination över livets mystik är alla slags trosföreställningar, vare det rör sig om cynisk materialism, religion eller New Age. När vi släpper vår inbillade visshet öppnas dammluckorna till förundran och nyfikenhet rörande allt vi kommer i kontakt med. Att röra sig från dogm till det okända är, enligt Catherine, att röra sig från leda till livfullhet. Så blir livet en forskningsresa, en hyllning. Även om vi väljer att seriöst ta del av naturvetenskaplig forskning kommer vi att omfamna den mystiska upplevelsen och den intelligens som besjalar naturen. Catherine frågade Poonjaji om det var kärlek som drev skapelsen. Hans svar avslutar boken.

Mer information:

www.DharmaDialogues.org

H. W. L. Poonjaji (1910 – 1997) var lärjunge till den kända mästaren Ramana Maharshi (1879 – 1950) och levde i Lucknow, Indien. Under sitt besök hos Poonjaji blev Catherine befriad från sitt långa sökande och även sin depression. Nu kunde hon börja leva i total närvaro.

Klokord

Glöm aldrig att du är en av de medspelare i ett stort skådespel, vars mästare har anförtrott dig din roll däri. Är det en biroll, så är den kort; är det en huvudroll, så är den lång; har du fått dig anförtrott att spela en tiggares roll, gäller det att utföra den så fulländat som möjligt; likaledes om det gäller en haltandes roll, en regents eller en privatpersons roll. Det är nämligen din sak att utföra rollen väl; att välja den åt dig är mästarens sak.

Epiktetos

Praktiskt taget alla nya idéer som resulterat i förändringar i vårt samhälle har en gång utsatts för hån och förakt, och många av dem har dessutom varit olagliga. Alla framsteg innebär ett slag mot gamla regler som inte längre har någon giltighet. Folk hånade män som Edison, Henry Ford, Einstein och bröderna Wright – tills de lyckades.

Wayne Dyer

Kom ihåg, du som jagar efter lyckan, att var du än söker den, skall du endast finna vad du bär med dig. Din lycka kan aldrig finnas utanför dig, den måste finnas inom dina egna gränser. Din förmåga att uppfatta och tillägna dig bildar gränserna för din lycka. "Vi finner intet i världen som vi inte finner inom oss."

Orison Swett Marden

Jag kan begripa att människor dödar djur för att förtära dem – även om jag inte kan förena detta djurdödande för näringssändamål med mina moraliska känslor. Jag kan också fatta att en rå individ i vredesmod misshandlar ett djur; naturligtvis måste jag som moralisk människa fordra att individen ställs till ansvar därför. Men jag kan icke begripa att man "i vetenskapens namn" och "i den lidande mänsklighetens intresse", som det heter, vid våra universitet, i skolorna vetenskapliga laboratorier och på medicinska anstalter, dag efter dag, med berätt mod, på de mest raffinerade sätt och efter kallsinnigt övervägande marterar hundratals och tusentals oskyldiga djur samt låter dem utstå dagslånga, ja vecko- och månadslånga utsägliga lidanden, tills den barmhärtiga döden slutligen befriar dem.

Johannes Ude

Han var rationalist, men han måste medge att han tyckte om ljudet av kyrkklockor.

Anton Tjechov

Den sanna ärelystnaden består långt mera i att göra sig förtjänt av äran än av att få utmärkelser.

Mme de Lambert

Underhållande TV-ockultism eller bristande etik?

I nr 17, 2004 publicerade Psykologtidningen nedanstående debattartikel av Adrian Parker och Nils Wiklund under ovanstående rubrik och med följande ingress: **De kommersiella kanalerna har börjat sända alltför tv-program om ockulta fenomen. Adrian Parker och Nils Wiklund, forskare och docenter i psykologi, har tittat närmare på program med titlar som Fömmelse av mord och Andamas makt.**

"Det finns obegränsade möjligheter att regissera bort de försök där medierna misslyckas och att endast visa de allra bästa försöken."

Det finns ett stort intresse hos allmänheten för tv-program om det paranormala och det ockulta. Flera inblandade kanaler (särskilt TV 3, 4+ och 5) sänder program som *Mind control*, *Förmåelse av mord*, *Insider*, *Andarnas makt*, *Tidigare liv*, *Crossing over* etc. Hur ska tittarna ställa sig till syftet med dessa program och deras tillförlitlighet? Några av de aktuella programmen försöker att avvärja kritisk granskning genom att lägga till ett förbehåll, till exempel så här: "Detta är ett program om parapsykologi. Vissa hävdar att mediala förmågor finns men vi låter dig som tittare avgöra vad som är sant. Programmet presenteras som ren underhållning."

Men är detta rimligt? Underhållningsvärdet för många tittare ligger i att undersökningsmetoderna gör anspråk på att vara pålitliga, det vill säga att det handlar om verklighet och inte om fiktion eller trollkonster. Men metoderna står i skarp kontrast till den seriösa parapsykologi, som har vunnit respekt genom att ha utvecklat en rigorös metodologi för att utvärdera paranormala påståenden. Vilka, om ens något, av alla dessa program når upp till en acceptabel etisk och vetenskaplig standard för sådan underhållning? Eller handlar de om pseudopsykologi förklädd i vetenskaplig

skepnad med en dold Brask-lapp: "Ska inte tas på allvar"?

I programserien *Mind Control*, med trollkarlen *Derren Brown*, framgår inte att Brown är trollkarl. Han utför en rad "experiment" och tittaren luras med en pseudopsykologisk förklaring om hur effekten åstadkoms genom att preparera offren med så kallade subliminala bilder (det vill säga bilder som påverkar på ett omedvetet plan) eller att Brown kan läsa andras tankar. Effekten var så enastående att vänner till en av oss (*Adrian Parker*) ringde för att tala om hur imponerade de blivit av den enorma makt över människor som de trodde att psykologer besitter. Lite generad fick jag desillusionera dem genom att förklara att subliminal perception och eventuella paranormala förmågor aldrig visat sig kunna uppnå så kraftiga effekter, och att det i själva verket rör sig om enkla trollerikonster, så kallad *mentalism*. Utöver sedvanliga fingerfärdigheter handlar mentalism om hur imponerande effekter kan skapas genom en blandning av suggestioner, psykologiska knep och fuskmoment. *Derren Brown* är också en så kallad gatumagiker (*street magician*). Gatumagiker använder en mängd arrangerade effekter och regisserar och klipper i inspelningar så att re-

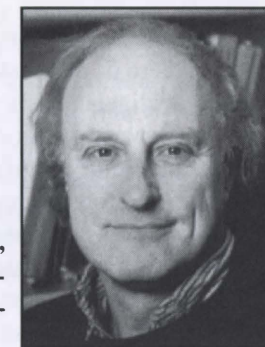
sultatet verkar imponerande.

Samma kritik om urvalet av inspelat material kan riktas mot många av de övriga program som handlar om mediala kommunikationer (det vill säga kontakter med avlidna personer). Kanal 5:s *Förmåelse av mord* konfronterade tittaren med många märkliga exempel, då medierna gav precis information om mordplatsen och även namn och andra personliga uppgifter som stämde för de avlidna, men det finns obegränsade möjligheter att regissera bort de försök där medierna misslyckas och att endast visa de allra bästa försöken.

Det finns även andra invändningar. Det påstås i programmen att all information om fallen hemlighölls för medierna, men de flesta av mordfallen var tidigare omskrivna i pressen och rikskända mordgåtor. Att hitta fram till mordplatsen var teoretiskt möjligt genom att använda omedvetna kroppsliga ledtrådar från kamerateamet. Detta behöver inte innebära att medierna medvetet fuskat, utan det finns anledning att tro på dem, när de säger att de upplever kontakten med de avlidna. Fenomen som hypnos och multipel personlighet visar att många människor har förmåga att leva sig in i olika roller. Denna förmåga behöver inte alls vara något sjukligt, utan kan snarare

NILS WIKLUND
docent i psykologi,
Örebro universitet

ADRIAN PARKER
docent i psykologi,
Göteborgs universitet,
och forskare i parapsykologi.

vara ett tecken på empati och kreativitet.

Denna tolkning betyder att många medier lever sig in i en roll, där de försöker ge råd och hjälp, men att de inte är bluffmakare, något som *Robert Aschberg* anklagar dem för i sitt program *Insider*. Man kan visserligen hålla med Aschberg att medierna borde vara mindre anspråksfulla beträffande vad som kan uppnås, men Aschbergs egna försök att avslöja bluff inom det ockulta området klarar inte heller en kritisk granskning. Programmet var ett angrepp på Lunds universitet för att tillåta "ockultism" inom universitetet genom att inrätta en professur i parapsykologi. Påståendet grundades på att ett par spiritualistiska medier fanns bland de sökande (naturligtvis utan att vara behöriga för tjänsten). Inget nämnades däremot om att bland de sökande fanns tre professorer och fem docenter, att tjänsten är rubricerad att vara inom huvudämnet psykologi, och att liknande professurer i andra länder snarare har gagnat universitetens goda rykte genom ämnets betoning på metodisk stringens.

ett medium som har varit föremål för en livlig debatt är det amerikanska mediet *John Edward*. Hans program *Crossing over* är aktuellt på svensk TV. Edwards använder sig av en teknik som kallas "cold reading", som går ut på att först ge ut en serie vaga och allmängiltiga påståenden. Reaktionerna på dessa påståenden ger ledtrådar, som hjälper till att sedan for-

mulera mera specifika och ofta korrekta påståenden. "Hot readings" handlar om att använda andra ledtrådar som kan finnas i form av ålder, kläder och utseende hos besökaren, och även Internet erbjuder goda möjligheter att få fram persondata.

Edwards kan till exempel rikta sig mot en viss kvinna i publiken och säga: "Jag får namnet Katherine – Vem är hon?" När vederbörande faktiskt visar sig heta Katherine, är det lätt att blir imponerad. Men frågan hade också klassats som en "träff" även om det var någon i en lång rad av vänner, bekanta eller släktingar med detta namn. Man vet inte heller hur mycket samröre Edwards och medarbetare har haft med publiken före inspelningen för att fånga upp information om besökarna. Detta kan vara förklaringen till när Edwards får träffar som är svåra att vifta bort som cold readings, till exempel när han pratar vidare med denna dam. Han säger till Katherine, som nyligen har förlorat sin man: "Ni har varit vid Niagarafallen – ni hittade en fjäder, eller?" Att som amerikan ha besökt ett turistställe som Niagara är inte så märkligt, men att de under besöket hittade en fjäder (som hennes barn trodde var skickad från deras döda pappa) kan vara svårare att bortförklara utan att spekulera om fusk.

Ett positivt tecken är att vissa producenter håller på att bli medvetna om behovet av att göra sina program på ett sätt som tar hänsyn till ovanstående kritik. Den ursprungliga danska serien *Andarnas Makt* blev en succé i Danmark, men

väckte också – av goda skäl – en storm av kritik. Producenten Tomas Breinholt, som ansvarade för serien, har en vetenskaplig utbildning, och han tog till sig kritiken och sökte hjälp för att förbättra upplägget.

Många av dessa fall handlade om hemsökta hus, "spökhus". De allra flesta, om inte alla, upplevelser av spökeri kan förklaras genom en kombination av en suggestiv miljö, en överkänslighet för ljud- och ljusförändringar och personliga egenskaper, som gör att tvetydiga händelser tolkas inom ramen för det ockulta. Men ingen seriös forskare har hittills lyckats dokumentera sådana händelser med video- eller filmkamera på ett helt övertygande sätt.

De mest svårförklarliga inslagen i den danska serien handlar inte om människors upplevelser av spökeri, utan om utsagor av besökande medier. Ett av dessa medier, *Marion Dampier*, kom stundvis med imponerande berättelser, som sedan visade sig stämma med de uppgifter om husets historia, som senare efterforskning fick fram. En utsaga handlade om information om det särpräglade förflutna för en hemsökt restaurang i centrala Köpenhamn. Uppgifterna stämde in på att restaurangen, som var byggd på en gravplats, varit föremål för ett dödligt attentat under kriget, och att det var populärt bland sjömän från ett visst fartyg. Trots att Dampier hade varit bosatt i London i 30 år, är det förstås inte uteslutet att restaurangens historia vid någon tidpunkt hade omnämnts i tidningar eller blivit känd för henne på annat sätt. Dessutom äger många intervjuer rum i hemmet, och då kan det ligga gamla fotografier och tillhörigheter framme, som kan ge ledtrådar.

Producenten Tomas Breinholt tog till sig denna kritik i ett senare program, som handlade om den nyligen avlidne danske läkaren och professorn *Preben Plum*. Ett besök med engelska medier ägde rum utan att medierna fick förhands-

"De flesta av mordfallen var tidigare omskrivna i pressen och rikskända mordgåtor. Att hitta fram till mordplatsen var teoretiskt möjligt genom att använda omedvetna kroppsliga ledtrådar från kamerateamet."

Den finske psykiatern Reima Kampman har visat hur upplevelser som verkade vara historiskt förankrade, fick sin förklaring när personen hypnotiserades en gång till, men denna gång med suggestionen att återuppleva källan till minnena.

information om fallet och en lokal hyrdes för sammankomsten. Även under dessa förhållanden lyckades medierna ange Plums medicinska bakgrund och att han var professor, och de beskrev en tavla och en klocka som hade speciell betydelse för familjen Plum. Det kan förstås röra sig om någon sofistikerad form av fusk. Hur som helst räknas sådana beskrivningar inte som något slutgiltigt bevis för ESP (extrasensorisk perception), och än mindre för att det verkligen var Plum som kommunicerade. Men det var ett välgjort program vars innehåll var tankeväckande.

En av de mest spektakulära programserierna var *Tidigare liv* som handlade om reinkarnationsupplevelser. Utvalda personer hypnotiserades och fick suggestioner att regrediera till ett tidigare liv. Efter att deltagarna hade kommit med uppgifter om sina före detta liv, fick de tillfälle att besöka platsen för sina tidigare liv. Det är dock välkänt att man genom suggestioner kan konstruera minnen som sätts ihop till en dramatisk inre pjäs. Den finske psykiatern *Reima Kampman* har visat hur upplevelser som verkade vara historiskt förankrade, fick sin förklaring när personen hypnotiserades en gång till, men denna gång med suggestionen att återuppleva källan till minnena. Då visade det sig exempelvis att försökspersonen för många år sedan hade råkat läsa om dessa fakta i en bok på bibliotek. Dessa övningar har likhet med hur man skapar ett så kallat "falskt-minnesyndrom" (ökända från rättegångar till följd av falska minnesbilder om incest och satanistiska sammanväringar). Poängen är att de falska minnesbilderna är helt övertygande för individen.

Förklaringen till att många uppgifter i *Tidigare liv* tycktes stämma bra överens med de platser deltagarna senare fick besöka, behöver dock inte ens ligga i glömda minnen från böcker eller andra källor. Deras uppgifter var ofta vaga och krävde efterforskning för

att kontrollera. Resultatet kan till exempel bero på att redaktionen letade tillräckligt länge, för att till slut hitta omgivningar som råkade stämma in. Enligt uppgifter från redaktionen utfördes två regressioner per person och den mest lovande valdes ut. Programledaren *Pontus Gårdinger* intog ett försiktigt och förnuftigt förhållningssätt, då han poängterade hur mycket som kunde handla om tillfälligheter.

Rena tillfälligheter tycks inte kunna förklara allt innehåll hos de mest slående fallen bland de tio som *Tidigare Liv* presenterade. De fall som påstås ha ägt rum inom de senaste 200 åren är lättast att kontrollera. Ett av dessa handlade om *Jesper Boods* "tidigare liv" som fiskare på 1800-talet i Dunbar, Skottland. Jesper Bood gav tämligen preciserade beskrivningar av utseendet och utplaceringen på ett antal byggnader i staden. En del av dessa beskrivningar kan ha kommit till genom omedvetna erinringar från guideböcker från Internet eller andra källor. Men till skillnad från många påstådda reinkarnationsfall kunde Jesper ge namn och födelseår på sin tidigare identitet. Visserligen är namnet John Smith ett ytterst vanligt engelskt namn men efterforskning fann att det år 1890 endast fanns två John Smith som levde i Dunbar. En av dessa var fiskare och född 1852, precis det namn och det födelseår som Jesper uppgav. Fiskare måste visserligen ha varit ett vanligt yrke i Dunbar men även hans pappas namn och hans yrke som smed, stämde. En del frågor uppstår dock:

Det är viktigt att veta hur urvalet av material för programmet gick till. Hur många av Jesper Boods minnesbilder stämde inte? Finns det någon tillgänglig litteratur där denna familj omnämns? Och sist men inte minst, stämmer underlaget för programmet med det som presenteras? En av oss (Adrian Parker) tog kontakt med produktionsbolaget Strix och bad om tillgång till underlaget.

Regissören och producen-

Robert Aschberg, en dubbelbottnad personlighet?

Foto Jack Mikrut, Pressens Bild

ten för serien samtyckte och var samarbetsvilliga, men deras chef förbjöd att materialet lämnades ut. Det visade sig, märkligt nog, vara samme Robert Aschberg som i programmet *Insider* förde korståg mot ockultism. Man blir påmind om *Lee Harvey Oswald*, som förbryllade och förbluffade utredarna om Kennedymordet genom att ha haft två entréer till sitt kontor – den ena skyltad för en pro-Castro verksamhet och den andra för en anti-Castro verksamhet.

Aschberg uppgav som skenförklaring att han inte ville använda sina anställdas tid för att visa pärmen med underlaget, trots att betalning erbjöds för den tid som behövdes. Frågan är då om hans program uppfyller ens de etiska minimikrav på underhållning som man har rätt att ställa. Det behövs endast enkla och relativa billiga åtgärder för att nå denna nivå. Underhållningsvärdet ligger ju till stor del i programmens anspråk på att ge korrekt och saklig information. Ett program vars underlag inte kan kontrolleras är potentiellt desinformativt.

Dte paranormala området har redan blivit ett stridsfält där New Age-anhängare löper amok med fantasifulla för-

klaringar om andevärlden, och fanatiska skeptiker försöker återinföra scientism som den dominanta religionen och bannlysa allt tal om eventuellt äkta fenomen, medan ortodoxa religiösa hellre tror på änglar än på ESP. *Caroline Giertz*, pro-

ducent för *Förnimmelse av Mord*, och en av de producenter som är öppna för kritik, berättade att syftet med programmet inte var att övertyga folk om liv efter döden eller äktheten hos medial kommunikation utan snarare att få publiken att

kritiskt diskutera dessa ämnen. Men med all sannolikhet kommer dessa fenomen att visa sig vara mer komplexa än de enkla förklaringar som hittills givits.

Kommentarer av Caroline Giertz, producent för "Det okända" och "Förnimmelse av mord":

Som producent för "Förnimmelse av mord" har jag blivit utnämnd till "årets förvillare" och allmänt ifrågasatt när det gäller trovärdighet och objektivitet.

Skeptiker har påstått att vi fuskade vid inspelningarna eller åtminstone hjälpte medierna via vårt kroppsspråk eller andra omedvetna signaler.

Men ingen har kontaktat mig för att försöka ta reda på hur vi arbetade. Ingen utom Adrian Parker. Det var visserligen ett misstag, han trodde jag var producent för "Tidigare liv", men när vi väl började prata blev det flera givande samtal om arbetsmetoder och paranormala fenomen. Och jag är tacksam över hans och Nils Wiklunds lågmäلت analyserande artikel i *Psykologtidningen*. Men jag vill ändå bemöta det som rör "Förnimmelse av mord".

De skriver att "det finns obegränsade möjligheter att registrera bort de försök när medierna misslyckas".

Vi sände alla "försök" utom ett. Det var med Jessica i säsong två, när hon slog knut på sig själv av prestationsångest och kritikrädsla, efter alla påhopp hon drabbats av från säsong ett. Hon klarade inte av att arbeta vidare med oss, pressen blev för stor.

Men givetvis redigerade vi det sända materialet. Fast själva visste vi ju inte vad som hänt, morden var olösta, och vi visste alltså inte vad som var rätt eller fel i många av mediernas påståenden. Vi

använde vår intuition i urvalet och tog bort sånt som var allt för utpekande, hur väl det än tycktes stämma.

"Mordfallen var tidigare omskriva i pressen." Det gäller vissa fall. Långt ifrån alla. Vissa fall vara bara en notis i någon lokaltidning, för många år sen. Och mediernas träffsäkerhet var absolut inte sämre när det gällde "okända" fall. Dessutom visste de aldrig innan exakt vart de skulle. Vi hämtade dem på någon flygplats eller annan lämplig plats. Visst, i Sundsvall kanske det inte skett så många mord, men i Göteborg har det det. De var lika träffsäkra oavsett.

"Medierna gör vaga påståenden för att sen avläsa vårt kroppsspråk." Den möjligheten finns. Men vi var extremt medvetna om det och alla i teamet bevakade sitt kroppsspråk och sina reaktioner för att undvika att ge ledtrådar.

Dessutom var mediernas påståenden sällan vaga och de var ofta helt omedvetna om oss. Vid ett tillfälle försökte jag faktiskt få kontakt med ett av våra medier, när hon arbetade. Så här var det;

Jessica, vårt unga medium från säsong ett, var på Öland för ett försvinnande. Kvinnan var gravid när hon försvann och när vi åker bil från ett ställe till ett annat, utan att kameran är på, rycker Jessica till och utbrister "hon säger att hon var gravid". Jag ber henne sluta säga saker när kameran är avstängd och upprepa sitt påstående när vi kommit

fram och satt på kameran istället. Visst, säger Jessica.

Men när vi börjar filma är hon genast i sin egen värld och trots att jag försöker fånga hennes uppmärksamhet, och till och med pekar på min egen mage, så är det omöjligt. Hon är helt omedveten om mig och upprepar inte sitt klockrena påstående. Jag ger upp, tar jag upp det igen måste ju Jessica förstå hur viktigt och sant det är. Och då känns det som fusk. Men någon timme senare måste den försvunna kvinnan ha sagt nåt om saken igen för då säger Jessica nåt i stil med "hon är ledsen för sitt ofödda barn" eller nåt liknande.

Vi fick nöja oss med det. Så jag finner det högst otroligt att medierna använde oss som informationskälla. Dessutom sa de ofta saker vi inte hade en aning om, utan fick bekräftade av polis eller anhöriga först efteråt.

Jag är mycket förundrad av allt jag fick uppleva under inspelningarna. Medierna var ofta otroligt träffsäkra, när det gällde sånt vi redan visste om mordet och offret. Så mest förundrad är jag faktiskt över att inte allt de sa stämde. När så mycket stämmer – varför gör inte allt det? Varför kunde ett medium tvärsäkert säga att han gick dit, ett annat att han gick åt ett annat håll? För så var det också ibland. Det har jag inget svar på. Och jag lär nog inte få det innan jag dör. Men då hoppas jag förstå hur det hänger ihop. Så jag har myntat ett nytt uttryck: Den som dör får se.

"Jag är mycket förundrad av allt jag fick uppleva under inspelningarna. Medierna var ofta otroligt träffsäkra."

**Kommentarer av Jörgen Sundvall,
hypnoanalytiker och regressionsterapeut,
och Jesper Bood, deltagare i TV-programserien Tidigare liv**

Ett kort svar till Parker och Wiklund.

Kritiken mot programmet Tidigare Liv, baserad på åsikten att serien inte är vetenskaplig, upplever vi som mycket märklig.

Ett underhållningsprogram framtaget av en redaktion, som inte innehöll en enda vetenskapsman, som aldrig haft ambitionen att vara vetenskaplig och som dessutom mycket korrekt påpekar i varje avsnitt att tittaren nu ska få se ett underhållningsprogram, kan väl inte kritiseras för att inte vara något det aldrig påstått sig vara. Det ankommer inte på ett underhållningsprogram att stå för den vetenskapliga forskningen om tidigare liv-fenomen, utan denna bör skötas av parapsykologiska forskare.

Vid produktionen av Tidigare Liv var ambitionsnivån mycket hög när det gäller autenciteten i programmets innehåll, och resan till Dunbar i Skottland för Jesper Boods räkning skedde under mycket hysch-hysch som just då av honom uppfattades som närmast överdrivet rigorös, men som i efterhand framstår som ett allvarligt försök att gå till väga på ett korrekt sätt.

I Jesper Boods fall gjordes tre regressioner inför kamera, sammanlagt mer än tio timmars regression i hypnotiskt tillstånd. Detta var ovanligt då de flesta andra deltagare enbart var med om två regressioner. Den första gjordes för att utröna om det överhuvudtaget fanns något historiskt verifierbart att hämta i hans

regression. Den andra gjordes för att "pumpa" honom på ytterligare information och den tredje, ur vilken de flesta bilderna hämtades till programmet, skedde på den plats och med den utrustning (läs: riktiga TV-kameror) och det produktionsteam som programmet krävde.

För deltagarna var den första regressionen av förklarliga skäl den mest känslomässiga och upplevelsemässigt viktiga. Vid det andra tillfället hade upplevelsen för deltagarna förstås redan förlorat något av sin spänning och sitt nyhetsvärde, vilket gjorde att speciellt Jesper upplevde sin regression nummer tre inför TV-kameran som en, visserligen korrekt men ganska urvattnad upplevelse jämförd med den första.

När Adrian Parker och Nils Wiklund menar att "underhållningsvärdet ligger ju till stor del i programmets anspråk på att ge korrekt och saklig information", så är det viktigt att poängtera att de mest talar i egenskap av vetenskapsmän och inte som vanliga TV-tittare. Kanal 5 och Strix har helt andra direktiv för hur god underhållning skapas. Emellertid måste det poängteras att allt som visades i programserien var korrekt, även om mycket klippts bort just återopande "god television". Mest förvånande i det sammanhanget är dock att det inte bara är detaljer som inte kunnat verifieras utan också en hel del fakta, som faktiskt helt och hållet överensstämmer med verkligheten, som har hamnat på

klipprummets golv. Till exempel berättar Jesper att en kvinna ägde puben han brukade besöka, och att hon bodde på övervåningen, vilket Roy Pugh, den lokala historikern kunde verifiera. Detta förklaras med redaktionens åsikter om vad som utgör "god television". Vad det gäller regressionerna i programmet utelämnas alltså en del överifierbara uppgifter, men också många fullträffar. Detta gör att programmet i sig självklart inte är möjligt att återopa som något slags vetenskapligt bevis för reinkarnation.

Parapsykologer bör mer vara intresserade av vad minnena av tidigare liv har för ursprung. Var kommer bilderna och känslorna ifrån? Är den enkla förklaringen den att vi faktiskt levt tidigare liv i någon form av kronologisk ordning eller finns det andra förklaringar? I Jespers fall vill vissa hänvisa till förträngda minnen av lästa böcker, men när till exempel svåråtkomlig folkbokföring ligger till grund för hans redogörelse är det svårt att övertygas av kryptomnesi som enda möjliga förklaring.

Vi tycker förstås att det är bra när seriösa forskare visar intresse för ett fenomen som tre fjärdedelar av jordens befolkning betraktar som sant. Men att försöka gräva i Strix arkiv och slå pannan blodig mot Robert Aschberg anser vi dock vara en återvändsgränd för forskningen. Istället bör forskare göra egna, oberoende tester på vetenskaplig grund av de hyperintressanta reinkarnationsfenomenen.

till den seriösa parapsykologi, som har vunnit respekt genom att ha utvecklat en rigorös metodologi..." Jag menar att "Förnimmelse av mord" och "Tidigare liv", som jag har följt, är god *journalistik*, pionjärprogram i svensk TV, vilka bör få den intelligenta tittaren att allvarligt överväga om medier kan få förnimmelser av (exempelvis) mord och om vi har levt tidigare liv. x)

x) Ett litet antal parapsykologiska forskare har undersökt fall som tyder på reinkarnation, främst av dem professor Ian Stevenson i USA.

Kommentarer av SM:

Journalistik är en sak och vetenskap en annan. God journalistik kan räcka som grund fören tittares/läsares egen uppfattning. I annat fall vore journalistik något meningslöst. Men för *vetenskaplig bevisning* krävs naturligtvis mer än god journalistisk rapportering.

"...en serie vaga och allmängiltiga påståenden. Reaktionerna på dessa påståenden ger ledtrådar..." skriver Parker och Wiklund. Ursäkta, men detta är ett vanligt önsketänkande (fantasier) hos skeptiker,

utan stöd i verkligheten.

"Man vet inte heller hur mycket samröre Edwards och medarbetare har haft med publiken före inspelningen för att fånga upp information om besökarna." Men man kan förstås inte dra några slutsatser utifrån vad man *inte* vet!

Parker och Wiklund skriver om vaga uppgifter från de regredierade. Detta är inte riktigt. Flera uttalanden är alls inte vaga, utan tydliga och exklusiva, vilket är lätt att se om man tittar på programmen på nytt.

"...metoderna står i skarp kontrast

Att utmana ett dominerande paradigm

Etablerade trossystem är konserverande. Det gäller i religionens värld och i politikens och vetenskapens värld. De som bär upp systemet är övertygade om att det är riktigt och i huvudsak inte kan ifrågasättas. I vår tid finns en naturvetenskap som i sina grundtankar är starkt etablerad som definitiv sanning. Dock finns det folk inom vetenskapen som ifrågasätter huvudpunkter i dess nuvarande bild av verkligheten. Dessa oliktankande är ofta högt utbildade, med gott anseende i den akademiska världen.

Det finns vetenskapsmän som kritisk granskar big bang-teorin, relativitetsteorin och förhållandet mellan medvetande och materia, och det finns forskare som undersöker s k paranormala fenomen som healing, klärvoajans och telepati samt UFO-rapporter av skilda slag.

Men det är svårt för de oliktankande. Ifrågasättande av grundtankar inom dagens vetenskap välkomnas inte. Ifrågasättare blir gärna betraktade som underliga figurer. Men bland deras idéer kan finnas friska, nya tankar, som kan innebära genombrott i förståelsen av världen, medan etablissemangets synsätt i efterhand kan komma att betraktas som framstegsfientligt dogmatiskt.

Ifrågasättarna stöter på olika svårigheter. De möts av ointresse, och deras forskning stöds inte gärna. De har svårt att publicera sig i de viktigaste tidskrifterna. De kritiseras av kolleger, deras anseende sjunker, och de kan få svårt att få befordran. Den som är mån om sitt rykte, sina möjligheter till avancemang och högre inkomster aktar sig för att utmana etablissemang.

Men inom etablissemanget menar man att allt är gott och väl, grunderna för verksamheten är självklara, och förändringar i världsbilden kan tänkas ske endast i detaljer. Men det negativa sätt varpå radikalt oliktankande möts i den vetenskapliga världen måste ses som ett problem, som inte är obetydligt. I de oliktankandes skara kan finnas betydande nytänkare, som kommer att gå till vetenskapens historia, medan deras motståndare i eftervärldens ögon får stå där med skammen.

Men det måste vara en väsentlig uppgift inom vetenskapen att granska etablerade uppfattningar i stället för att bara slå sig till ro med den bild av verkligheten som är den dominerande. Ofta klandras oliktankande för att vara godtrogna och okritiska: hade de varit tillräckligt kritiska, så hade de genomskådat allt som strider mot den vetenskapliga världsbild som etablissemanget företräder, heter det. Men grunderna för dagens vetenskap bör oupphörligt granskas med avsikten att testa deras hållbarhet. Om det finns forskningsresultat som entydigt pekar på att en del av det som vi trott på, inte stämmer med verkligheten, då måste verklighetsbilden ändras.

Thomas Kuhn pekade i boken "De vetenskapliga revolutionernas struktur" på att det inom vetenskapen vid varje tid finns gällande paradigm, synsätt, som innebär en rad grundläggande antaganden. Om experiment ger resultat som strider mot en teori inom paradigm, då är reaktionen genomgående att man inte ifrågasätter teorin, utan i stället betraktar experimentet som otillförlitligt. Men om anomalier hopar sig, kan det gällande paradigm komma i kris för att till sist ersättas med ett nytt paradigm med radikalt annor-

lunda grundtankar. Kuhn understryker att vetenskapens verkliga framsteg inte sker genom ständiga smärre framsteg och justeringar inom paradigm, utan i stället genom revolutioner som till sist ersätter ett gammalt paradigm med ett nytt. För den skull är det viktigt att fördomsfritt granska gällande vetenskapliga teorier och korrigera dessa när de inte stämmer med verkligheten.

Det är inte så att det genomgående är logik och bevisning som avgör etablissemangets inställning till nya idéer inom vetenskapen. I stället ignoreras och avvisas det nya om det strider mot gällande paradigm. Det nuvarande synsättet anses vara det slutgiltiga. Den hårda kärnan av grundläggande principer är bestämd en gång för alla.

Grundsanningarna slås fast i utbildningen. Studenterna tar till sig dessa som självklara. De ifrågasätter inte läroböckerna.

En sanning som förkunnas av professorerna idag är att allt inom naturvetenskapen förklaras mekaniskt. Det finns i världen inget utrymme för andliga, intelligenta krafter, och inget behov av det, förklarar man. Den vetenskapliga metoden, som lärs ut, är observation, hypotesformulering och prövning etc. Studenterna leds att tro att slutsatser som förkunnas är valida på grund av den vetenskapliga metod som använts. Att det i verkligheten ofta går till på annat sätt får studenterna sällan veta. De studenter som från början ifrågasätter det ortodoxa vetenskapliga tänkandet sorteras bort på ett tidigt stadium genom systemet med ortodoxa handledare och når inte fram till en doktorsgrad. Men om studenten har befunnits väl införstådd med sin vetenskaps grundläggande sanningar och således blivit godkänd, då är det möjligt för honom att börja forska självständigt och ifrågasätta rådande sanningar, inom bestämda gränser. Men studenter uppmuntras sällan att aktivt ifrågasätta det rådande paradigm. De förutsätts acceptera det som något självklart.

Den vanliga föreställningen om en vetenskapsman är en person med en kylig och fördomsfri objektiv inställning. Men verkligheten är en annan. Vetenskapsmän är ofta hårt bundna till sina egna idéer och till dominerande idéer, så hårt att allt som pekar åt annat håll inte påverkar dem. Vetenskapsmän kan ha mycket bestämda, ofta negativa, tankar om andra vetenskapsmän med andra idéer, och kan inte betrakta dessa kyligt objektivt. Men undantag finns.

Det finns alltså inom nutidens naturvetenskap bestämda dogmer. En del av dessa kan vara värdefulla och nödvändiga, medan andra under vissa omständigheter kan utgöra hinder för vetenskaplig utveckling. En organiserad skepsis, som vänder sig även mot etablerade sanningar, borde vara självklar i den vetenskapliga världen.

Men det finns en drivkraft som verkar mot driften att vara inpassad i ett tankesystem, och det är utsikten att göra nya upptäckter av största betydelse – såsom när Einstein formulerade relativitetsteorin.

Ovanstående bygger på en artikel i *Journal of Scientific Exploration*, fall, 2004, av Juan Miguel Campanario och Brian Martin.

SM

Hon upplevde döden och fick ett nytt liv

Ett möte med det kärleksfulla ljuset

Reportage Viveka Lindgren

– Tid och rum fanns inte längre. Jag befann mig i en annan dimension, omgiven av ljus och en oändlig kärlek. Efteråt längtade jag efter att få återvända till detta fullkomliga tillstånd.

Så beskriver Margareta Carlsson i Göteborgen nära-döden-upplevelse som kom att förändra hennes återstående liv.

Margareta var 33 år och väntade sitt tredje barn. Förlossningen blev mycket svår och barnet överlevde inte. Själv var Margareta död.

– Mitt sista minne, innan allt blev svart, var den hårda, kalla baren under mig, berättar hon. Sedan uppslukades jag av ett mörkt tomrum, jag vet inte hur länge detta varade.

– Jag vaknade upp och befann mig svävande i en töckenaktig dimma. Det var behagligt och fridfullt, all smärta och rädsla var borta. Jag hade inga minnen av det som hänt förut, det fanns bara här och nu.

Drogs mot ljuset

Långt borta i detta gråaktiga töcken lyste en intensiv ljuspunkt som blev allt större.

– Jag drogs mot ljuset och förenades med det, jag och ljuset blev ett. Känslan går inte att beskriva, det var en oerhörd upplevelse av lycka. Jag omslöt av en total, villkorlös kärlek och en känsla av att ha kommit hem. Det liknade ingenting jag varit med om tidigare.

Margareta betonar att upplevelsen inte alls hade något med drömmar att göra, utan kändes lika verklig som caféet där vi sitter och pratar.

– Men jag gled bort från ljuset igen och befann mig åter i det diffusa grådiset, medan den intensiva punkten krympte och försvann. Inom mig kände jag en vild protest: "Nej, jag vill inte tillbaka! Det är ju i det underbara kärleksfulla ljuset jag vill stanna!" Men en vilja starkare än min drog mig ändå ohjälpligt mot min kropp.

Oerhört besviken

Margareta kände något hårt mot ryggen – det var den smala baren i operationssalen. Hon hörde ljud och kände lukter. Senare fick hon veta att man meddelat hennes anhöriga att både hon och barnet var döende.

– Jag var så gott som dödförklarad, och ingen hade dittills överlevt i mitt tillstånd, berättar hon. Läkaren som skrev ut mig sa att jag borde vara tacksam över att jag levde. Men konstigt nog kände jag mig varken tacksam eller glad, trots att jag hade en familj som behövde mig. I stället var jag oerhört besviken över att jag ryckts bort från den fantastiska ljustillvaron, där jag velat vara kvar för evigt.

Vågade inte berätta

I flera år trängde Margareta undan den omskakande händelsen, som var förknippad med sorgen efter barnet. Detta var i början av 70-talet, när nära-döden-upplevelser fortfarande var ett okänt begrepp. Margareta vågade knappt berätta vad hon varit med om under förlossningen.

– På den tiden avfärdades allt sådant som narkosdrömmar eller hallucinationer, man blev lätt betraktad som lite konstig. Själv oroade jag mig för att jag kanske fått en hjärn-

skada under de kritiska timmarna på sjukhuset. De gånger jag försökte beskriva ljuset och det sällsamma tillståndet möttes jag ibland med välmenande klappar på axeln: "Ja, du har haft det svårt..."

– Jag återgick till mitt vanliga liv, men inom mig fanns den starka upplevelsen kvar och hade på något sätt bränt sig fast i mig. Jag såg fram emot att möta det uppslukande ljuset på nytt.

Förändrades

Margareta framhåller att hon inte var medvetet troende tidigare. Inte heller kommer hon från något religiöst hem med föreställningar om himlen eller kärleksfulla ljusgestalter i det undermedvetna, som skulle kunna förklara nära-döden-upplevelsen.

– Förr var jag en rätt ytlig person som sällan funderade djupare kring det som pågick i världen runt omkring mig. Döden var inget jag gick och grunnade på. Men den här upplevelsen förändrade hela min personlighet, vänner och släktingar märkte att något hade hänt. En del tyckte att jag hade blivit lite jobbig. Jag engagerade mig i miljöfrågor, kände en ny samhörighet med allt levande, blev ledsen över kärlekslöshet, krig och ondska i världen på ett helt annat sätt än tidigare.

Några år senare började Margareta på en målarkurs. Men de frukter, vaser och andra stilleben som läraren ställde fram ville hon inte alls avbilda. Det fanns något annat inom henne som måste ut.

– Jag målade med fantastisk inspiration tavlor av min upplevelse. En av dem föreställde en mörk tunnel med ett intensivt ljus i mitten.

Läraren såg en ängel i bilden och utbrast helt förundrad: "Du borde bestämt bli kyrkomålare!"

– Ängelgestalten gjorde mig själv överraskad. Jag minns egentligen bara ljuset som uppfyllde mig. Men ängeln fanns nog där ändå och bilden måste ha bevarats i det undermedvetna.

En vändpunkt

År 1977 utkom boken "I dödens gränsland" av läkaren Raymond Moody, där människor som varit nära att dö berättar om tunnlar och ljusgestalter som de mött innan de återvänt till sin kropp.

– Boken blev en vändpunkt för mig, säger Margareta. Det kändes som en oerhörd lättnad att få bekräftat att jag inte var konstig, att många andra upplevt detsamma som jag.

– Min upplevelse hade förändrat mig, gett mig en ny medvetenhet och ett nytt liv. Det ville jag nu göra något konstruktivt av. Innan

flöt jag mest med strömmen, gifte mig, fick barn, arbetade på kontor och gjorde vad som förväntades i den småstad där jag växte upp.

Det blev en tid av uppbrott och förändring för Margareta. Hon ville leva ett självständigt liv. Numera bor hon i Göteborg och arbetar med lärarutbildning.

– Jag kände plötsligt ett väldigt behov av kunskap, en ny kraft och vilja att själv styra min tillvaro, berättar hon. Upplevelsen hade gjort mig mera målmedveten. Jag insåg hur värdefullt livet är och hur mycket kärleken betyder för människorna.

Margareta började på en folkhögskola där hon läste språk, sociologi, filosofi, journalistik och så småningom utbildade sig till lärare.

– För några år sedan hörde jag ett föredrag av doktor Göran Grip som översatt böcker om just nära-döden-upplevelser. Sedan dess håller vi kontakten och är båda med i den världsomspännande organisationen IANDS (International Association for Near Death Studies).

Emellanåt samlas människor från hela Skandinavien för att tillsammans bearbeta sina upplevelser och stödja forskningen.

– Det är slående hur lika dessa nära-döden-upplevelser är, oavsett uppfostran, kultur, ras, religion och ålder. Alla har känt en out-säglig kärlek och lycka, många mötte också döda släktingar, änglar, en ljusgestalt de kallat Gud, eller fick en återblick på hela sitt liv.

Margareta har även träffat personer som haft liknande upplevelser utan att ha varit döende, som i vaket tillstånd trätt in i en annan, andlig värld.

– Jag är numera övertygad om att det finns en sådan andlig dimension, lika tydlig som den verklighet vi ser omkring oss, säger hon. Och att den som är öppen ibland kan känna en gnista av det gudomliga – det som man kan kalla Gud, Allt, Det Oändliga eller Kärleken.

Efter sin fantastiska upplevelse blev Margareta aldrig mer densamma.

Varför skulle vi inte, då vi möter eller går förbi ett djur, kunna tala till det och säga några vänliga ord lika självfallet som när vi möter en människa? Även om djuret inte förstår våra ord, uppfattar det dock ton och min, förstår anledningen därtill och tar intryck därav. Och detta är alltid fallet. Djuren i allmänhet är förundransvärt känsliga för människors själstillstånd, tankekraft och sinnesrörelser. Somliga är särskilt känsliga och uppfattar sådant vida hastigare och säkrare än till och med vad människor kan göra.

Det borde vara oss till stor hjälp i vårt förhållande till djuren, om vi äntligen ville fullt förstå, att de liksom vi är delar av det enda alltomfattande Livet, att de endast är olika former av detta enda Liv och har sin givna plats i världens stora hushållning liksom vi, har sitt öde att gå igenom liksom vi, och att de i Allmaktens ögon är fullt ut lika viktiga och värdefulla som vi.

RALPH WALDO TRINE

Pengar är viktiga och nödvändiga. De blir mycket viktiga när de förbinds med ett kärleksfullt hjärta. De blir då fulla av ljus, de torkar tårar, de skapar kontakter, de öppnar vägar för arbete åt människor, de gynnar det sköna, de stöder konsten, de hjälper kulturen. Och de som har fallit, lyfter de, de som har varit sorgsna börjar le, de som har

förlorat tilliten till livet, får sin livstro tillbaka. Rikedom blir så ett medel till vänskap mellan människor och folk.

ERNESTO GRAMASIO

Något underbart har hänt mig. Jag blev förd till den sjunde himlen. Där satt alla gudarna församlade. Genom särskild nåd beviljades jag ynnesten att få en önskan uppfylld. "Vill du", frågade Merkurius, "få ungdom eller skönhet eller makt eller ett långt liv eller den allra vackraste jungfrun eller någon av de andra härligheterna vi har i kistan? Välj, men bara en sak!" Under ett ögonblick var jag villrådig. Sedan vände jag mig till gudarna med följande ord: "Högst ärade samtida, jag väljer detta enda att jag alltid måtte ha skrattet på min sida." Ingen av gudarna sa ett ord, tvärtom började de alla skratta. Därav drog jag slutsatsen att min önskan var uppfylld och fann att gudarna förstod att uttrycka sig med smak; för det hade knappast varit passande för dem att svara allvarligt: "Det beviljas dig."

SØREN KIERKEGAARD i "Enten eller".

Hela livet är ett enda experiment. Och ju mer vi experimenterar desto bättre blir det.

RALPH WALDO EMERSON

Med våra tankar skapar vi världen

Nils-Olof Jacobson

Historisk bakgrund

Epiktetos levde i Rom omkring 55–135 e. Kr. Han var slav hos en överste i kejsar Neros livvakt, men blev sedermera frigiven. Han ägnade sig då åt att föreläsa i filosofi. En av hans lärjungar antecknade flitigt, och en samling föreläsningar blev bevarade. På svenska finns den lilla boken *Handbok i livets konst*.

Epiktetos räknas till de stoiska filosoferna. I *Filosoflexikonet* (Forum 1988) sägs att hans morallära "anvisar hur människan kan leva oberörd av livets skickelse genom att skaffa sig inre frihet som nås genom bearbetande av egna böjelser och genom att bortse från de yttre förhållanden över vilka hon inte har någon makt." Några citat ur *Handbok i livets konst*:

* Det är inte tingen som förskräcker människorna, utan människornas föreställningar om tingen.

Döden, till exempel, är inte något fruktansvärt (vore den det, skulle den ha tyckts så även för Sokrates) utan det fruktansvärda ligger i själva föreställningen att döden är fruktansvärd.

* Glöm aldrig att inför allt som är dig nöjsamt eller nyttigt eller kärt, säga till dig själv: "Det jag tycker om är en lerkruka" – går den då sönder, så förlorar du inte besinningen.

Om du tycker om en lerkruka, så säg: "Det jag tycker om är en lerkruka" – går den då sönder, så förlorar du inte besinningen.

Är det ett barn eller en kvinna du håller av, så säg: "Den jag håller av är en dödlig människa" – om hon då dör, så förlorar du inte besinningen.

* Önska inte att händelserna må hända dig såsom du önskar; utan önska att de må

hända såsom de händer – därav kommer du att befinna dig mycket bättre.

Fem hundra år tidigare, omkring 560-480 f. Kr., levde *Siddharta Gautama* i Indien. Han blev mer känd under namnet *Buddha*. Följande citat tillskrives honom:

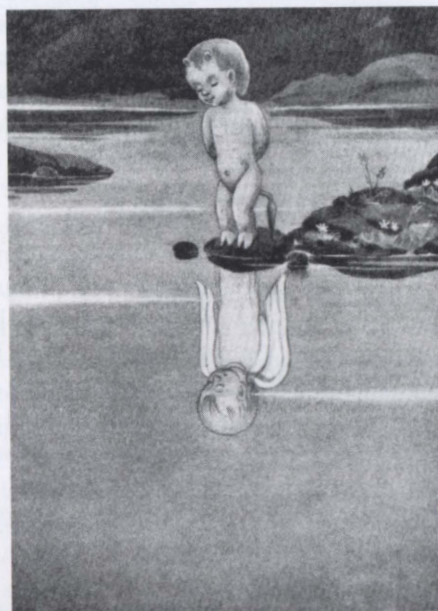
Vi är vad vi tänker.

Allt vi är uppstår med våra tankar.

Med våra tankar skapar vi världen.

Kognitiv terapi

Den filosofi som Buddha och Epiktetos uttrycker är ju en tankeströmning som genom århundradena har haft många fler företrädare. I svensk folklig visdom finns olika versioner av talesätt som: *Det är mer hur man tar det än hur man har det*.

Det beror på hur man ser det...
(Okänd konstnär)

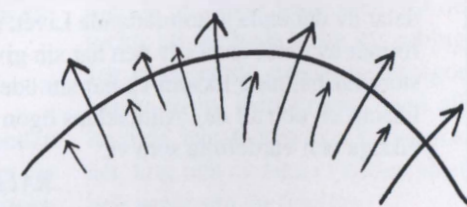
Denna filosofi är roten till en nutida form av psykoterapi, som kallas *kognitiv terapi*. Den utgår från liknande, mer systematiskt utformade föreställningar om sambandet mellan tänkande och upplevelse. Kognitiv terapi och dess släkting *kognitiv beteendeterapi* blir alltmer dominerande terapiformer i psykiatri, i Sverige och andra länder.

Jag har som psykiater arbetat med olika varianter av kognitiv inriktad terapi i mer än trettio år, och övat mig att använda dessa principer i mitt eget liv. Den här artikeln är ett försök att förmedla de väsentliga inslagen i ett pågående projekt som jag kallar *kognitiv-filosofisk terapi*.

Kognitiv-filosofisk terapi: "Världens kortaste kognitiva terapi"

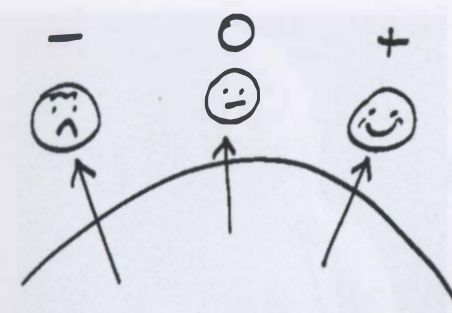
1. ALLMÄN TEORI: Min hjärna tänker.

Min hjärna tänker hela tiden, det är dess natur.

Hjärnan skapar...

När jag blir medveten om tankar finner jag att de är av tre slag: *neutrala tankar* eller *nolltankar*, *minustankar* eller *otrevliga tankar*, och *plustankar* eller *trevliga tankar*.

...minus- noll- och plustankar

En *neutral tanke* är en tanke som inte förmedlar någon känsla. Den bara beskriver något, helt neutralt. Exempel: Den här tallriken är rund. Min vikt i dag är 75 kilo.

En *minustanke* minskar vårt välbefinnande genom att förmedla en otrevlig känsla. Den uttrycker alltid någon form av klander för vad jag själv eller någon annan gjort tidigare eller gör nu, eller rädsla för att något ska hända i framtiden. Exempel: Den här tallriken är ful, hur kan någon vilja ha sånt skräp. Usch, min vikt är för hög/låg, att jag ständigt misslyckas med att gå ner/upp. Hur kunde jag / någon annan göra... (något som hände för länge sen). Det går åt helvete med mig / äktenskapet / ekonomin / världen. Tänk om... (något jag inte gillar). Vad hemskt det vore om... (något jag är rädd för). Jag står inte ut längre.

En *plustanke* är en tanke som plussar på vårt välbefinnande. Den förmedlar en trevlig eller god känsla. Den uttrycker någon form av acceptering, trygghet, uppskattning, tacksamhet, glad förväntan. Exempel: Den här tallriken är vacker. Min vikt är åke. Min frisyra duger gott. Vilken glad tjej/kille som kommer där. Vad skönt det var när... (något jag minns). Vad det ska bli kul att... (något jag ser fram mot). Vad festligt det vore om... (något jag drömmer om). Jag gör det bästa av det här.

Alla människor har tusentals tankar under en dag, både neutrala, minus och plus. Ingen människa kan hindra en viss tanke att dyka upp i sitt medvetande. Däremot, så snart vi blir medvetna om en tanke kan vi ta ställning till den: Vill vi fortsätta med den, eller vill vi hellre ha en annan tanke? Vi kan öva oss att tänka mer av den sortens

tankar som känns bättre. Resten av den här texten handlar om ett sätt att öva.

2. SPECIELL TEORI: Varje tanke kallar på sina kompisar.

Varje tanke drar till sig flera tankar av samma slag. Det är väldigt lätt att konstatera när det gäller minustankar. En sådan ger en otrevlig känsla, som genast uttrycker sig i nya minustankar. Jag tar dem som "bevis" på att den första är riktig, och det blir inom kort en ond cirkel. Hela tiden tänker jag nya minustankar som förstärker varandra, och jag upplever alltmer av obehaglig känsla.

Det är mycket lätt att visa detta för dig själv. Tänk bara på en människa eller en företeelse du inte tycker om. Tänk på varför du inte tycker om den. Lagg märke till hur snabbt du blir medveten om flera skäl att inte tycka om den. (Gör denna övning bara en mycket kort stund, för du mår inte bra av den!)

För att konstatera att teorin gäller också plustankar måste vi öva. Det beror på att det är mycket lättare för de flesta att tänka minus- än plustankar. Det beror i sin tur på att vi sedan vår späda barndom är itutade att tänka minustankar: Akta dig för A, gör inte B för då går det illa, se upp för C för det är farligt, tänk om D händer, om du gör E blir mamma lessen, om du gör F blir pappa arg... osv.

Det är märkligt, men så är det: Att tänka minus går av bara farten, att tänka plus måste vi lära oss!

Likhetsprincipen

Teorin är ett specialfall av en mer allmän teori som kallas *likhetsprincipen*, enklast uttryckt: *Lika söker lika*. Den har kallats "psykologins första lag": *Det du fokuserar på, det tillväxer*. En mer drastisk formulering är: *Du kan inte få nog av det du inte vill ha!* Som du märkte, om du fokuserar på varför du ogillar någon eller något så finner du genast flera skäl att fortsätta göra det.

På engelska kallas likhetsprincipen *Law of Attraction*. Det finns många formuleringar

av den, t.ex.: *That which is like unto itself is drawn*.

3. PRINCIP: En väg att följa.

Tyngdlagen gäller för alla, antingen vi tror på den eller inte: Om vi kastar en sten upp i luften så kommer den ner igen, och det är då bra att vara ur vägen.

Tänk om likhetsprincipen eller attraktionslagen gäller på liknande sätt? Om jag sänder ut en viss energi eller vibration i universum så kommer den tillbaka. Universum förstår inte ord utan känner av energier, vibrationer. Om jag säger JA! till något känner Universum av energin, säger "Ja visst, var sågod!" och ger mig mer av det. Om jag säger NEJ! till något har jag det lika starkt vibrerande i min energi, så Universum säger "Visst, här kommer det!" och ger mig mer av det.

För den som kan tänka sig att detta är verkligt är det då viktigt att använda likhetsprincipen kreativt. Det är enkelt – men svårt, därför att det går tvärtemot vårt invanda tänkande:

- * Fokusera *inte* på det du *inte* vill ha, utan på det du *VILL* ha.
- * Med andra ord: Tänk på, och tala om, det du *inte* vill ha så *lite* som möjligt.
- * Tänk på, och tala om, det du *VILL* ha så *MYCKET* som möjligt.

Principen ger mer kraft om du anger *skälet* till vad du vill: Jag vill... *därför att...* Ange skälet enbart i positiva ord – du vill ju inte förstärka det du inte vill ha.

4. PRAKTIK: Att finna en god tanke.

Praktiken är mycket enkel. Den har fyra steg: *Känna efter, känna igen, fråga, besluta*.

1. Känna efter: Hur vet du att du tänker en minustanke? Genom att du inte mår bra. Du har någon form av otrevlig känsla, den kan vara svag eller mycket stark. Med övning lär du dig snart att bli medveten även om svaga otrevliga känslor. Otrevliga känslor får du genom att ägna dig åt minustankar. Enda undantaget är kroppslig sjukdom. Den har vi inte plats att diskutera här, mer än att tänkandet självklart spelar

stor roll också för hur vi upplever kroppsliga besvär.

2. Känna igen: Det krävs inte heller mycket övning för att få tag i den minustanke du just tänkte. Du behöver bara notera att den fanns där, inget mer.

3. Fråga: Det tredje steget är avgörande. Fråga dig själv: *Vill jag ha mer av det här?* Det vill säga: Vill jag ha mer av den här otrevliga känslan?

Om svaret är ja, fortsätt med det du gör, dvs att tänka minus. Du kommer garanterat att få det du vill.

4. Besluta: Om svaret är nej: *Gör något annat!*

Om svaret är nej, om jag alltså vill ha en mer behaglig känsla, vad gör jag då?

I kognitiv terapi skulle jag öva mig att ändra på minustanken genom att analysera den. Jag undersöker om minustanken är exempel på något "dysfunktionellt grundantagande", dvs tidigt inlärd, ej ändamålsenliga föreställningar om hur världen är beskaffad. Jag frågar mig vilket underlag det finns för minustanken, om den stämmer med verkligheten, och jag söker med viljan andra tankar som stämmer bättre. Det kan fungera, men kan också leda till en tröttsam inre dialog som inte, eller bara väldigt långsamt, befriar mig från känslor jag inte vill ha. Finns det inte ett enklare sätt? Här är ett.

En övning: Från minustankar till neutrala

Det är omöjligt att "bli av med" en tanke genom att bestämma sig för att inte tänka på den. Då tänker vi ju på den. (Exempel, "Tänk inte på en röd elefant! Tänk på vad du vill, men *inte* på en röd elefant!") Däremot fungerar det att flytta uppmärksamheten från minustanken till en neutral eller plustanke. ("Tänk i stället på en blå elefant, eller en vit kanin!")

Den här övningen avser att snabbast möjligt distrahera oss från minustankar, innan de hinner växa sig stora och starka. Första steget är att gå från minustanken till en *neutral* tanke.

1. Jag blir medveten om en minustanke.

2. Jag säger inom mig: "Det är bara en tanke", eller helt kort: "En tanke".

3. Jag tar ett andetag, det behöver inte vara särskilt djupt.

4. På utandningen flyttar jag snabbt uppmärksamheten till något ställe i utkanten av kroppen, vilket som helst (t.ex. vänster örsnibb, höger lillfingernagel, vänster fots kontakt med marken) och fokuserar några sekunder på det stället.

Det är allt. Upprepa övningen OFTA så går den kvickt och snart automatiskt – och den tar bara några sekunder varje gång. Fokusera inte på kroppens centrala delar, utan välj de som finns i utkanten: fingrar, tår, örsnibbar. Växla ställen så du kan variera övningen. Snart behöver du inte ta något särskilt andetag, och kan alltså gå direkt från punkt 2 till 4.

När jag lär patienter den här övningen finner de alltid, utan undantag, att den fungerar. Orsaken är mycket enkel: Ingen kan tänka på två saker samtidigt. Om vi fokuserar på vänster lillfingertopp kan vi inte samtidigt tänka en minustanke. Sedan säger patienten: "Men den (minustanken) kommer ju tillbaka!"

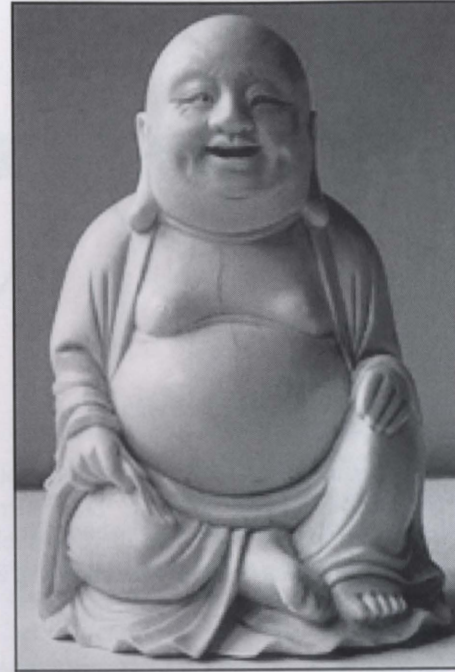
Jovisst, det gör den kanske. Men om du lugnt och tålmodigt upprepar övningen så snart du blir medveten om en minustanke, så märker du efterhand att du lägger märke till dem tidigare. Medan de ännu är svaga är de lättare att hantera. Efter en tids träning tar övningen bara några sekunder, och kan göras hundratals gånger om dagen. Ju oftare du gör övningen, desto bättre – den kan inte överdoseras! Det är viktigt att göra övningen *genast* du blir medveten om en minustanke, innan den hinner växa sig stor och kraftfull. Ögonblickligen! Minustankarna leder ju bara till känslor som du inte vill ha, så varför vänta med att göra något åt dem?

Det finns flera sätt

Det finns givetvis många andra sätt att stoppa minustankar. I Sökaren 3/1997 skrev jag om *stillbild* eller *hjärtfokusering*. Det är en besläktad metod, där man fokuserar på hjärtat.

I Sökaren 4/2000 skrev jag om *fokuserad akupressur*. Den metoden tar lite längre tid, men kan med övning också göras snabbt.

Den amerikanske författaren Wayne Dyer har skrivit flera självhjälpsböcker. Han har en egen variant: Han gör en fantasibild av

Glad Buddha:
*Vi är vad vi tänker.
Med våra tankar skapar vi världen.*

sina tankar som en lång kö med kunder eller klienter som väntar på att bli betjänade av honom. När han märker en "minusklient" viftar han bara bort den och säger "Nästa!" Om man på det viset kan få in lite humor i övningen fungerar den genast bättre.

Men om nu minustanken är en envis rackare som snart återkommer trots allt övande, vad gör jag då? Ja, då gäller det att ta nästa steg: *Finn en tanke som känns bättre*. Det är ämnet för fortsättningen, i ett kommande nummer av Sökaren. Till dess, om du känner för det – öva att gå från minustankar till neutrala!

Grafiura stoninska ze zbiorów Muzeum Narodowego w Paryżu

Epiktetos, stoisk visdomslärare

Jaså, du tror på Gud!

Vanliga religiösa idéer om Gud kan medföra svårigheter för tanke och känsla. Ateisten Barbara Smoker pekar ut en del av dem.

På en utställning med ateistisk litteratur köpte jag för några år sedan särtryck av en artikel med titeln *So you believe in God!* skriven av Barbara Smoker.

Smoker inleder sin plädering för icke-tro med att säga att de som tror att det finns en gudomlig skapare och försöker leva sitt liv i lydnad för dennas önsknings samtidigt som de väntar sig en belöning i himmelriket, de har fallit offer för tidernas största bondfångarknep!

Att det inte finns någon gudomlig varelse som är såväl allsmäktig som allgod kan man enligt Smoker finna övertygande bevis på, exempelvis om man besöker ett barnsjukhus. Oskyldiga små med svåra sjukdomar eller missbildningar pekar inte på att deras liv har skapats i kärleksfull omtanke av en allsmäktig gudomlig Fader.

Det har tänkts ut skenförklaringar till mänsklighetens lidande, skriver Smoker. En sådan förklaring är att lidandet ger oss tillfälle att visa dygder, en annan är att lidandet är en följd av Adams "synd" eller våra egna eller våra föräldrars "synder". Men vad skall man säga om djurens lidanden under miljoner och åter miljoner år innan människan blev till?

Livet och dess utveckling är grundat på principen om de svagas undergång, konstaterar Smoker. Om Gud verkligen har skapat universum med avsikt, då måste han vara ett monster av grymhet, då måste han

med gillande åse hur det ena djuret förtär det andra och finna ett nöje i mänsklighetens elände. Skulle ett liv i himmelen innebära att få tillbringa evigheten tillsammans med ett sådant monster, i krypande tillbedjan dessutom, vilken mänsklig varelse med självrespekt skulle då vilja bli "frälst"?

Det står klart för Smoker att om Skaparen är allsmäktig, då kan han inte vara en kärlekens gud. Och om han är en kärlekens gud, då kan han inte vara allsmäktig.

Gudstroende brukar anse att begreppet "Gud" förklarar att universum existerar, men, hävdar Smoker, om universums existens behöver förklaras, så kan inte gudsteorin göra detta, eftersom den lämnar frågorna varför och hur Gud existerar obesvarade.

"Betänk", skriver Smoker, "universums väldighet i jämförelse med vår egen litenhet! Är det troligt att universums överhärskare skulle ha ett särskilt intresse för vad enstaka medlemmar av en speciell djurart tar sig för – en djurart som nyligen utvecklats på en liten satellit till en icke iögonfallande stjärna bland miljarder stjärnor i en viss galax, som själv är en bland miljarder galaxer?"

Om människan är den enda i sitt slag i universum och om skaparen därför är intresserad av just henne, varför har han då, frågar Smoker, skapat ett så väldigt universum för oss som är så få? Och varför har han inte i sitt vidsträckta territorium kunnat hitta en mindre fientlig värld för oss att leva i?

Men om det finns andra planeter med intelligenta varelser, utspridda i universum, då måste de gudstroende antingen anta att Gud bryr sig lika mycket om alla – offrande sin son mer än en gång? – eller också anta, med enastående inbilskhet, att jorden är hans utvalda planet och människan hans utvalda art.

"Än mer inbilskt och extremt själviskt är antagandet", anser Smoker, "att –

just här på vår egen planet vid denna speciella tidpunkt – jag själv och de mina (särskilt i de rikare delarna av denna planet) är Guds utvalda få. Fastän detta sällan medges, förutsätts det klart i varje bön eller tacksägelse. Att säga 'tack Gud', samtidigt som man vet att det finns folk på detta klot som svälter, visar ett högt själviskt accepterande av det förmåtet inbillade förhållandet att den allsmäktige har favoriter. En gudstroende med verklig anständighetskänsla skulle säkerligen, långt ifrån att tacka för mat, hälsa och lycka som han själv, hans familj och nära vänner åtnjuter, i stället förbanna Gud för att denne försummar de hungriga, de sjuka och de plågade över hela världen."

"Att tänka sig att Gud vill ha böner och lovånger som prisar honom, det är att göra honom till en sorts orientalisk potentat", menar Smoker. "Medan böner om favörer är försök att få honom att ändra sina förment allvisa tankar."

Slutorden hos Barbara Smoker är följande:

"Att säga att 'Guds vägar är outränsakliga' är att lägga ut en mystikens rökridå bakom vilken fantasin kan leva vidare trots alla fakta."

Enkla religiösa föreställningar om Gud skapar problem. Men vi kan gå bortom dem och finna att universum är intelligent. Att förstå denna Intelligens är kanske inte möjligt.

Ebbe Schön

Den VITE GUDEN

Texten intill är hämtad ur Ebbe Schöns bok "Asa-Tors hammare", som handlar om gudar och jättar i tro och tradition. Förlag: Hjalmarson och Högberg, 2004.

Lokes värsta illdåd – som säkerligen bidrog till världens undergång – var att han arrangerade dråpet på Balder – namnet betyder 'hövding'. Snorre berättar om händelsen i sin "Edda", och den förutsägs i eddadikten "Balders draumar" ("Balders drömmar"), även kallad "Vegtamskvida" ('Kvädets om Vegtam'). I den dikten förhör sig Oden under täcknamnet Vegtam hos en död völva om vad som skall hända, eftersom sonen haft så onda drömmar. Balder, som bodde i godhetens gård Bredablick, 'den vida utsikten', var Odens och Friggs son. Han älskades av alla. Snorre beskriver honom så här:

"Han är den bäste, och alla lovprisar honom. Han är så vacker att se på och så ljus att det lyser om honom. Det finns en växt som är så vit att den liknas vid Balders ögonfransar, det är den vitaste av alla växter. Och då kan du förstå hur skön han är, både vad gäller hår och gestalt. Han är den klokaste av asarna och den värtigaste och mest barmhärtige. Men den egenskapen följer honom att hans domar aldrig kan stå sig."

Balders maka hette Nanna. Deras son var Forsete, den skickligast tänkbara medlaren i alla mål. Efter Balders illavarslande drömmar tog hans mor Frigg löfte av trä, sten, järn och allt annat som fanns i naturen att inte skada Balder. Men hon brydde sig inte om att be misteln, eftersom den var så späd och till synes ofarlig. Detta avslöjade hon oförsiktigt nog för en kvinna, som i själva verket var den förklädde Loke.

Asarna brukade roa sig med att samlas på tingsplatsen och skjuta, kasta sten eller slå på Balder,

som inte tog skada av något de gjorde. Men Loke kom dit och hade med sig misteln. Han gav den till den blinde Höder, som stod längst bort i kretsen, och uppmanade honom att skjuta på Balder liksom de andra. Loke hjälpte honom att sikta, och följden blev att Balder träffades och föll död till marken. Asarna stod hjälplösa. De var förhindrade att hämnas på grund av tingsplatsens helgd.

Det bör nämnas att just misteln har intagit en viktig plats i magin under olika tider. Underförstått var det genom sin trolldomskraft som den förmådde döda Balder trots att den var så vek. Men de isländska mytöförfattarna tycks ha haft en mycket vag kunskap om vad misteln egentligen var. Enligt Snorre växer den på marken och inte som halvparasit på träd.

De sörjande som hedrade Balder vid hans gravfärd var utan tvivel en sevärd samling. Dit kom Oden och Frigg tillsammans med valkyriorna och korparna. Frej och Freja anlände i sina vagnar. Som dragare hade han sin galt Gyllenborste och hon sina katter. Heimdall red på hästen Gulltopp. Också rimtursar och bergresar dök upp på platsen. Balder skulle brännas i ett gravbål på sitt väldiga skepp Hringhorne – namnet kommer av att dess stäv var formad som ett ringböjt horn. Gudarna försökte skjuta ut skeppet i havet, men det var omöjligt att rubba. Då kallade de på den hemska jättinnan Hyrrokkin, 'den förbrända', och hon kom, ridande på en varg och med en huggorm som töm. Med ett enda ryck drog hon loss skeppet. Det slog eld ur syllarna, och allt land skälvde. Tor greps av sin

sedvanliga gudavrede och ville slå ihjäl Hyrrokkin, men de andra gudarna bad om fred för henne. När Nanna såg maken läggas på bålet brast hennes hjärta av sorg, och hon blev lagd vid sidan av honom. Oden placerade sin dyrbara ring Draupner som gravgåva, och även Balders häst fick följa med på bålet. Tor vigde det med Mjölner. Snorre berättar att en dvärg som hette Lit sprang framför Tors fötter men blev insparkad i elden av guden.

Frigg sände bud till Hel för att förmå henne att lämna tillbaka Balder. Budbärare blev Hermod, 'trött av strid', som lånade Sleipner och red i nio dygn tills han kom till Gjallarbron, där han fick veta att vägen till Hel gick norrut och nedåt. Hel lovade att sända tillbaka Balder, om bara alla ting i världen grät över honom. Balder och Nanna passade på att skicka gåvor med Hermod – bland annat fick Oden tillbaka sin ring Draupner. Enligt Snorre lät asarna sända bud och be alla att gråta för Balders skull, "människorna och djuren och jorden och stenarna och träden och all malm, så som du bör ha sett att dessa ting gråter när de kommer från frost och i hetta". Det lovade samtliga utom en jättinna vid namn Tökk som man fann sittande i en grotta. Hon skulle bara gråta torra tårar, sade hon, och hon tyckte att Hel lika väl kunde få behålla det hon hade. Den jättinnan var säkerligen ingen annan än Loke, som på det sättet såg till att Balder fick stanna kvar i dödsriket.

Loke hade alltså ställt till det så att Höder hade begått ett mycket allvarligt brott: brodermord. Någon anhörig måste utkräva hämnd, och Oden avlade för ändanålet i all hast en son med en kvinna vid namn

Jättekvinnan Hyrrokkin kom till Balders begravning ridande på en varg och med en huggorm som töm. Runsten i Hunnestad, Skårby socken, Skåne. Foto: Antikvarisk-topografiska arkivet, Stockholm. Ur "Asa-Tors hammare".

Rind. Pojken, som fick heta Vale, dräpte en dag gammal Höder. Nödvändigt för dramats utveckling var att Frigg gjorde de två allvarliga misstagen: att inte ta löfte av misteln och att till råga på allt avslöja detta för den främmande kvinnan.

Loke förstod att han skulle få ett extra grymt straff för sitt nidingsverk och försökte sätta sig i säkerhet. Han bosatte sig överst på ett fjäll i ett hus med utsikt åt alla fyra väderstrecken. På dagarna förvandlade han sig ofta till en lax och gömde sig i en vild fors. Han hade som den förste i världen tillverkat ett fisknät, eftersom han ville skaffa sig kunskap om vilka metoder asarna kunde tänkas använda för att fånga honom. Men av fruktan för att de skulle få se nätet lade han det på elden. När asarna kom till platsen iakttog Kvaser, som var den klokaste bland dem, mönstret i askan och begrep vad det var. Asarna var inte sena att

tillverka ett nät och gav sig i väg för att fånga Loke, som först gömde sig på botten och sedan två gånger hoppade över nätet. Andra gången han hoppade grep Tor honom i luften, men laxen gled i handen på guden, som först vid stjärten fick ett ordentligt grepp. Därför är laxen än i dag så smal där bak.

Asarna band Loke vid tre stenhällar. Som fjättrar använde de tarmarna från Lokes son Narve. Honom hade Narves bror Vale – ej att förväxla med den Vale som är Odens son – rivit ihjäl, sedan asarna förvandlat honom till varg. Banden blev till hårt järn. Skade fäste därefter en giftorm över huvudet på Loke och lät giftet drypa i hans ansikte. Men Lokes hustru Sigyn står ständigt vid hans sida och håller en skål över honom så att giftet droppar ner i den och inte på Loke. När hon måste tömma skålen vrider sig hennes make av smärta. Jorden skakar, och det kallas jordskalv – ett typiskt förklaringsmotiv. Ända till Ragnarök ligger Loke fjätrad på det viset. Då får han en framträdande roll i anfall mot asarna.

Likheter finns med det straff som titanen Prometheus fick utstå i en välkänd klassisk myt. Han blev fastsmidd vid en klippa i Kaukasus efter att ha stulit elden från gudarna till förmån för människan. En örn hackade ständigt på hans lever. Men till slut kom också han loss ur sin fångenskap.

Skildringen av Balders död väcker många frågor. Står vi möjligen här, som vissa forskare trott, inför resterna av en gammal fruktbarhetsrit, grundad på föreställningen att det gamla året måste dö för att ett nytt skall kunna födas? Finns en påverkan från den klassiska antikens Adoniskult, som åtskilliga germaner måste ha blivit bekanta med? Adonis var en fruktbarhetsgud som måste tillbringa halva året i dödsriket. Ligger möjligen en initiationsrit för krigare till grund? Rör det sig kanske om sedvänjan att offra landets kung när skörden slår fel eller andra svåra olyckor inträffar? Eller har bilden av den ljuse, blide guden Balder i själva verket tecknats eller tillrättalagts med Kristus-gestalten som förlaga? Är Balders död ett offer till hans fader, Oden, på liknande sätt som Jesus blev offrad till sin himmelske fader? Dessa och många andra frågor kan diskuteras, men risken att hamna i forskar-

Ebbe Schön är foklivs-forskare och har i nästan två decennier skött landets största folkminnessamling vid Nordiska museet i Stockholm.

trons träskmarker är stor.

Det bör observeras att motivet har behandlats annorlunda i andra källor än hos Snorre. Både i "Völuspá", där myten ägnas ett koncentrerat avsnitt på fyra strofer, och i "Balders drömmar" omtalas Höder som "Balders fiende", men den djupare innebörden är oklar. Ingen av de dikterna nämner att Loke skulle vara inblandad i de tragiska händelserna.

Saxo berättar rentav om en utdragen konflikt mellan Balder, som hos honom är en halvgud av mindre sympatiskt slag, och Höder, som han uppger vara danernas och svearnas kung. Nanna var från början förälskad i Höder, skriver Saxo, men Balder fick se henne när hon badade och upptändes då av en vild älskogslust. Han beslöt dräpa Höder, som i sin tur närde samma planer för sin rival. Av Nannas far fick Höder veta att inga vanliga vapen bet på halvguden. Men Höder lyckades besegra ett halvtroll och då tillägna sig ett magiskt svärd, vid sidan av en armring som skänkte sin bärare rikedom. Efter många utvikinigar i berättelsen – bland annat skildras ett regelrätt sjöslag – lyckas Höder dödligt sára Balder med trolldödsriket. Misteln nämner Saxo över huvud taget inte, och Loke har inte heller här någon roll i skeendet. Saxo drar alltså ner berättelsen från gudaparnassen till ett i huvudsak världsligt plan. Möjligen har han byggt sin framställning på en nu okänd, östnordisk tradition, men det är också tänkbart att han har diktat en hel del på egen hand.

På motsvarande sätt kan vi anta att Snorre själv starkt har bidragit till att forma sin dramatiskt uppbyggda berättelse om Balders död med hjälp av sin litterära gestaltungsformåga. Han kan ha diktat tämligen fritt med utgångspunkt från muntliga berättelser och fragmentariska uppgifter i äldre skriftliga källor, till exempel "Völuspá", "Balders drömmar" eller skalden Ulfsgassons "Húsdrápa", som han citerar några strofer ur i sin "Edda".

Dénis Lindbohm fortsätter

Den inre väktaren. Författare: Dénis Lindbohm. PSI-Cirkelns bokförlag, Malmö 2004.

Dénis Lindbohm fortsätter flitigt, trots hög ålder och vacklande hälsa, med att ge ut titel efter titel, denna gång är temat framförallt prekognition förmedlad genom sanndrömmar. Väktaren ifråga är, enligt författaren, en del av Överjaget som genom ett medvetet beslut kan tränas att frigöra vissa spärrar och då ge ifrån sig viktig information, bland annat om kommande händelser.

Mönstret känns igen: scener ur den Lindbohmska biografien spelas upp, varvid en central ockult händelse redovisas. De stora livsfrågorna umgås jämlikt med högst alldagliga situationer. Nedslagen i tiden är ej kronologiska, men rör sig fritt i denna. Författaren har uppenbarligen ett ovanligt gott minne: han kan dra sig till minnes vilket år en viss sanndröm inträffade, om det så var femtio år sedan, och redovisa i detalj drömmens bärande element.

Troligtvis beror det på att Lindbohm tränat sitt sinne, såsom vissa religiösa och ockulta rörelser hävdar är en nödvändig del av andlig utveckling. Men författaren tycks samtidigt obunden av andra läror, han bara följer sitt eget huvud, vilket onekligen gör honom till en intressant särpling och personlighet i Sverige. Då och då refererar han till vissa författare, men då till mer profana namn som Freud, Jung, Göran Grip och J.W. Dunne, vars bok *Experiment med tiden* publicerades 1946.

Genom avslappning och koncentrationsövningar uppövar Lindbohm förmåga att uppleva både själsresor, ett växande antal reinkarnationsminnen och prekognition. Sanndrömmar kan övas upp, menar han, genom att programmera sig för att vakna efter varje dröm och skriva ned den. I steg två att "trimma" det undermedvetna att endast vakna till efter en föregiven sanndröm. Till sist att enbart "ge order till det under-

medvetna att förvarna i den vakna tillvaron när situationen blev sådan att förvarning behövdes." Så sker också; Lindbohm åskådliggör med åtskilliga exempel.

Överlag är detta en bok som representerar ett alternativ till den anglosaxiska new age-litteraturen. Placerandet av mystikern som mångårig medarbetare på en vanlig fotofirma i Malmö tenderar att skapa en sällsam, distansnerande effekt.

Lindbohm försöker inte övertyga någon om sina förmågor existens, ej eller framhäva sig som andlig ledare för någon annan. Han redovisar sina erfarenheter, rakt upp och ned, återger ibland frågeställningar från läsare, ger instruktioner hur vissa övningar kan genomföras, ibland med en bifogad varning. Sedan är det upp till läsaren själv att bedöma och agera.

Gunnar Martin Aronsson

Ett slags teosofi

Den invigde i mörka cykeln. Författare: Cyril Scott. BimBok, Stockholm 2004. Övers. Birgitta M Stålhammar och Monica Osteilius.

Cyril Scott (1879–1970) var framförallt kompositör men även författare och framträdande teosof. Den i titeln omtalade "mörka cykeln" skulle, enligt läran, sträcka sig mellan 1909 och 1944.

Boken är tredje delen av Cyril Scotts serie om "den invigde", varvid den första utkom på svenska 1983, den andra 2003 (anmäld i Sökaren nr 6, 2003). Trilogin skrevs ursprungligen 1920–1932 och är ett teosofiskt färgat material i en antydd biografisk form som hämtar sin näring från möten med Justin Moreward Haig – kallad JMH eller Mästaren – tillhörig det så kallade Vita Brödraskapet.

Själva ramhistorien handlar om hur författaren – kallad Lärjungen eller Charles – efter en längre tids paus åter kommer i kontakt med JMH, och hur den senare lägger ut det Vita Brödraskapets lära i diverse

frågor.

Som tematiskt centrum finns en utläggning kring den av teosoferna utpekade nya världsläraren Krishnamurti. Mannen som skulle blivit ett nytt medium för Lord Maitreya (som Jesus tidigare varit medium åt) avsåg sig dock sin roll och menade att mästare bara var andliga kryckor.

Krishnamurti "gjorde sig fri från den Vita Logen och förnekade oss allihopa", beklagar sig en av ockultisterna. Men "femtio Krishnamurti går inte upp mot idén om mästarna" hävdar en annan. Genom att placera in Krishnamurti i facket som "vedantisk monist eller advaitist" erhålls dock ett visst intellektuellt lugn, i och med att även teosofin vilar i hög grad på indisk filosofi. "Vi vet vad han (Krishnamurti) är ute efter därför att vi har studerat advaita för JMH" konstaterar man, inte utan en viss självbelägenhet.

Tidstypiska föreställningar om andra folk dyker upp, här är det indierna som beskrivs på följande vis: "Även de fattigaste är beredda att gå till domstol, med den barnsliga förhoppningen att kunna överlista någon." Detta eftersom indierna som folk ofta har "en medvetet svekfull och förtegen mentalitet".

Avslutningsvis upplever författaren ett telepatiskt-andligt möte med den i teosofiska kretsar majestätlike Mästaren Koot Hoomi. Denne säger sig då vara identisk med antikens Pythagoras, och att Charles även då var hans elev.

Boken ger överlag en atmosfärrik och till synes vederhäftig insiderskildring av den brittiska teosofin kring 1930.

Gunnar Martin Aronsson

Poetissans önskelista!

Har du möjligen ett ex av Sökaren nr 5, årgång 2001 där jag publicerade "Den oförgängliga astrologin", så blir jag oerhört glad om jag skulle kunna få köpa det numret!

Ingrid Ekman-Andersson
Mobil 073-08 94 882

Sanning à la Hansson

I november förra året ville Insider i TV3 avslöja vissa siare och spåmän som bluffmakare. De filmades med dold kamera och utsattes för lögnar, som de inte genomskådade utan trodde var sanning, och gjorde sina uttalanden utifrån de falska informationerna. Programledare var, förstås, Robert Aschberg. Han sa bland annat att "vetenskapen säger att allt detta är bluff" (trots att parapsykologer vetenskapligt studerar fenomen av detta slag). Vetenskapens representant i programmet var skeptikern Sven Ove Hansson, som anser att parapsykologin är en pseudovetenskap (falsk vetenskap) och som sa att siare inte själva tror på det de håller på med, eftersom det inte finns någon anledning för dem att göra det. De bluffar medvetet.

Troligen menade Hansson att siarna naturligtvis aldrig har erfarenhet att deras spådomar etc verkligen slagit in och att de därför måste förstå att deras påstådda siarförmåga inte existerar.

Hansson är en trosviss skeptiker. Hans övertygelse att hela världen förklaras materiellt-mekaniskt och att andliga, paranormala krafter och förmågor inte finns, synes vara bergfast. På den grunden beskyller han vissa personer för att bluffa.

Siarna misslyckades i testet. Insider-programmet antydde att de inte har den förmåga som de säger sig ha, åtminstone inte i så hög grad att det är rimligt att ta betalt för att använda den. Men en seriös undersökning av deras förmåga att se det fördolda måste givetvis göras på ett annat sätt än i Insider-programmet. Det fordras en rad väl uttänkta studier, i respekt för de personer som studeras.

Om siare verkligen har ESP-förmåga i någon grad, är det säkerligen så att den fungerar osäkert och är svår att ta fram på befallning. Detta bör både klienter och "avslöjare" ha klart för sig.

Vilka är vegetarianer?

Det råder en viss förvirring om vilka som är vegetarianer och vad vegetarisk kost är. Eskil Svensson tar upp detta i tidskriften Hälso-info, som är organ för Hälsofrämjandet i Stockholm.

Eskil slår fast att vegetarian är den som inte äter kött och fisk. Vegetarisk kost innehåller aldrig djurdelar av något slag. "För den som verkligen är vegetarian blir djur eller djurdelar i maten efterhand allt-

mer oaptitligt", skriver Eskil.

Fisk-vegetarianer och fågel-vegetarianer är alltså inte riktiga vegetarianer. Några av dessa kan kanske beskrivas som övervägande vegetarianer.

Man kan också tala om fusk-vegetarianer och nästan-vegetarianer.

En del av dem som äter övervägande vegetariskt beskriver sig som vegetarianer. Siffror som 1,5 % och 2 %, som framkommit vid opinionsundersökningar, innefattar fler än de riktiga vegetarianerna.

Men de som förutom vegetabilier även dricker mjölk och äter mjölkmat och äggmat, är de vegetarianer? Ja, det brukar man anse. De är lakto-vegetarianer, ovo-vegetarianer och lakto-ovo-vegetarianer. De som äter och dricker bara sådant som kommer från växtriket är naturligtvis vegetarianer, men kallas veganer.

Den som skriver denna notis är lakto-ovo-vegetarian, men nästan vegan.

Humor måste vi ha

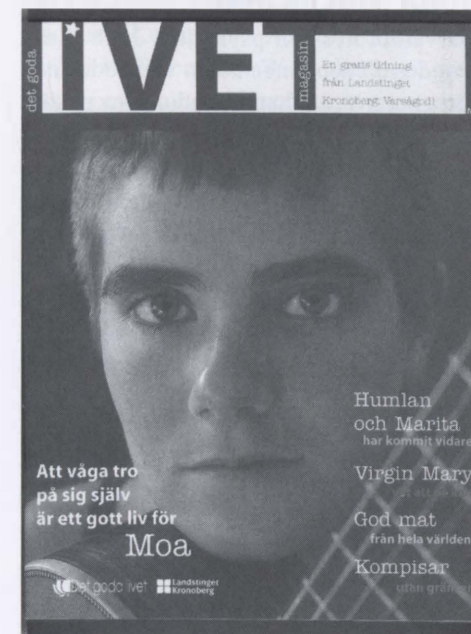
Det finns enligt amerikanen Joel Goldman tre goda skäl för att utveckla förmågan att skratta:

1. Det är hälsosamt att skratta. Studier som gjorts har visat på samband mellan humor och förmågan till självläkning.
2. Humor gör inläring maximalt framgångsrik. Humor i klassrummet exempelvis minskar disciplinproblem, ökar förmågan att lyssna och lättar kraven på eleverna att vara perfekta.
3. Humor är ett sätt att lätta på spända situationer. Genom att bemöta aggressiva människor med humor i stället för att ta illa upp kan vi undvika konflikt utan att kompromissa med våra ideal.

De framgångsrika

Forskare vid Chicagouniversitetet har studerat 120 framstående personer inom olika områden. Det framkom att utvecklandet av en talang är en lång process. Och det är beslutsamheten mer än medfödd talang som framgången beror på. De barn som lyckades senare i livet var inte alltid de som ansågs ha de största förutsättningarna. Men de var de ihärdigaste och ivrigaste.

Det finns stora likheter mellan de flesta människors inlärningsförmåga, så forskningsledaren Benjamin Bloom.

Det goda livet

"Det goda livet", som är en gratis tidning från Landstinget Kronoberg, har nu utkommit med nr 2 (i 90 000 exemplar). Där kan man läsa bland annat om 92-årige Sture Carlsson som håller igång med gymnastik och promenader. Han är både fysiskt och intellektuellt alert; kör fortfarande bil. "Att röra på sig är ett måste", säger han. På sommaren simmar han, och rör. Varje dag, sommar som vinter, gymnastiserar och promenerar han två gånger om dagen. Promenaden tar trettio minuter, och då går han bland annat upp för en backe.

Tidningen uppmanar sina läsare:

"Gå ut och gå 30 minuter varje dag.

Det är ett enkelt och billigt sätt att bli starkare, gladare och friskare." Fysisk aktivitet på recept i stället för tabletter håller på att införas inom sjukvården i landet, får vi veta. I stället för mediciner skall man i första hand erbjudas hjälp att börja röra sig mer.

Den danske filosofen Søren Kierkegaard citeras (1847):

"Förlora inte din lust att promenera.

Varje dag promenerar jag mig till ett tillstånd av välbefinnande och promenerar bort varje sjukdom. Jag har promenerat mig till de bästa tankar. Jag vet inte någon tanke så tryckande att man inte kan promenera bort ifrån den."

Om alla, både friska och sjuka, motionerade mycket mer, skulle folkhälsan förbättras i oerhört hög grad, menar Sökarens red.

John Macks död

Harvardprofessorn psykiatern John Mack dog den 27 september, som vi meddelade i förra numret, när han i London blev påkörd av en bil.

I *The Independent* stod det bland annat att ett framträdande intresse hos Mack under senare delen av hans liv var människors rapporter att de förts bort av utomjordingar. Han trodde att icke-jordiska varelser från högre dimensioner av rumtiden besöker vår planet och att detta har samband med hotet mot jorden som ett levande system; det är ett svar på den förstörelse av det ekologiska systemet som vår art, människan, gör sig skyldig till. Utomjordingarna håller på med vad han kallade en *kosmisk korrektion*, de tycks fungera som ett slags förmedlare mellan skapelsens Källa och oss, de är ett slags sändebud. Han menade att vår planet uppenbarligen har en plats i ett större meningsfullt kosmiskt sammanhang, och att vi människor inte kan tillåtas att förstöra planeten genom egoistiskt handlande.

I *The Sunday Times* skrevs att Mack trodde att det finns "a third realm", en tredje verklighet. (Den första verkligheten är medvetandets värld, den andra är den fysiska yttre verkligheten, men Mack menade att det också finns en tredje verklighet som vi inte kan nå, och där lever de icke-jordiska varelserna.)

Genom konstnären och UFO-forskaren Budd Hopkins träffade Mack människor som upplevt att de kidnappats av utomjordingar, och han kom att tro på deras berättelser. 1994 gav han ut boken *Abduction: Human Encounters with Aliens* (Bortförd. Människors möten med rymdvarelser, Trevi 1996). Den blev mycket uppmärksam. Det var anmärkningsvärt att en ansedd Harvardprofessor gav tillkänna att berättelser att människor kidnappats av utomjordingar var sanna. På Harvarduniversitetet blev de förfärade och ville bli av med Mack. Men på vilka grunder? (Harvard Medical School tillsatte en kommitté för att bedöma vad Mack sysslade med. Den meddelade till sist att Mack var fri att studera vad han önskade och att tillkännage sin uppfattning.)

Mack ställde frågan om vetenskapen idag ger oss en sann bild av verkligheten. Inom andra kulturer, sa han, har man alltid vetat att det finns andra verkligheter, andra varelser, andra dimensioner. Och han sa som sin egen mening att det finns en värld med andra dimensioner, som genomtränger vår värld men som vi inte kan uppfatta. Han var

fångad av idén att den nutida vetenskapens beskrivning av världen helt enkelt är felaktig. Besök av icke-jordiska varelser var ett av bevisen för detta.

Mack upplevde andra medvetenhets-tillstånd och tidigare liv. Han erfor att psyket kunde resa, att det inte var bundet till kroppen och hjärnan. Han trodde att det finns en annan värld i omedelbar närhet av vår och att de två världarna växelverkar. Medan exempelvis Budd Hopkins tror att rymdfarkosterna och utomjordingarna är fysiska och att de främmande varelserna vill ta över vår planet, trodde Mack att främlingarna kommer från en tredje verklighet.

Det kan vara lätt att avfärda Macks idéer. Ingen har visat upp något fysiskt bevis för ett bortförande. Allt som finns är tusentals rapporter av vilka många har lämnats av personer under hypnos, vilket är en tveklaktig metod.

I *The Guardian* skrevs det bland annat att Mack betraktade berättelser om bortföraden som *ett autentiskt mysterium*, som borde studeras ingående. Mack löste aldrig mysteriet men kom fram till att det har att göra med den ekologiska krisen på jorden, eftersom denna ofta nämns vid utomjordingarnas möten med människor.

Macks kolleger hade delade meningar om hans arbete, men det rådde enighet om att han aldrig var rädd att ge seriös uppmärksamhet åt sådant som kunde beskrivas om extrema företeelser. På grund av sitt akademiska anseende kunde han från sin position som Harvardprofessor fortsätta sina kontroversiella studier. Men han fick betala ett pris. Några av hans kolleger gjorde gällande att frågan om utomjordiska besökare inte var ett lämpligt ämne för vetenskaplig forskning.

Källa: *Flying Saucer Review* (hösten 2004) som innehåller redigerade versioner av artiklar i tre brittiska tidningar.

Medvetandet en hälsofaktor

Det finns psykologiska faktorer bakom hälsa och sjukdom. Är vi glada och ser positivt på livet, så alstrar detta livskraft åt vår kropp. Om vi är sorgsna och negativa, så blir kroppens livskraft nedsatt, kanske med sjukdom – och död – som följd.

Besvikelse, nedslagenhet, fruktan och känsla av hjälplöshet är negativa hälsofaktorer. Tillfredsställelse, hopp och lycka är positiva faktorer.

Vid Ohio State University i USA har forskare gjort experiment med intressanta resultat. Man studerade bland annat effekterna på försökskaniner av föda, rik på fett och kolesterol. Efter en viss tid avlivades djuren, och blodådrorna undersöktes. På grund av erfarenheter från liknande försök väntade sig forskarna att finna förkalkningar. Men det överraskande var att en grupp av kaninerna hade kärlförändringar som var 60 procent mindre än hos övriga djur.

Vad kunde nu detta bero på? Man kom på förklaringen. De kaniner som hade mindre åderförkalkning hade sköts om och fått mat av en av forskarna, vilken regelbundet hade tagit ut dem ur buren, smekt dem och talat till dem.

Men kunde verkligen vänlig behandling av försöksdjur gynnsamt påverka deras motstånd mot åderförkalkning? Ja, nya studier bekräftade detta. Beröring, kel, smek och vänligt tal var avgörande, positiva faktorer i samband med uppkomsten av åderförkalkning hos försökskaniner. Man vet inte om dessa faktorer har samma betydelse hos människor, men mycket tyder på det.

Det är känt att tillståndet i medvetandet påverkar tillståndet i kroppen. Placebo-effekten är en följd av detta: om man tror att en medicin är verkningsfull, så verkar den bättre än om man inte tror på den.

En undersökning som gjorts i Massachusetts visar att den viktigaste faktorn vid tillfrisknande från vissa sjukdomar inte är frånvaron av rökning, högt blodtryck, diabetes eller högt blodkolesterolvärde, utan i stället tillfredsställelse i arbetet. Den näst viktigaste faktorn är att vara lycklig.

Undersökningar i Storbritannien har visat att psykisk sjukdom bäst förebyggs genom ett nära förhållande till en person med vilken känslor kan delas.

En viktig insikt: Vi påverkar hälsan hos människorna i vår omgivning. Beröring, kärlek, omtanke och förtroendefulla samtal är positiva hälsofaktorer.

Källa: Ett kapitel i *Space, Time and Medicine* av Larry Dossey, M.D.

Arbeta dig frisk!

En kvinnlig läkare vid Michigan School of Public Health, Louis Verbrugge, säger att de kvinnor som har mest att göra också är de friskaste. De kvinnor som är hustru, mor och yrkesarbetande har det bästa allmän-tillståndet, den minsta sjukligheten och den minsta sjukfrånvaron. Den sämsta hälsan har fränskilda kvinnor: de flesta läkarbesöken, de flesta sjukdagarna och de längsta sjukhusvistelserna. De kvinnor som har tre jobb tycks inte ha tid att vara sjuka.

Djur är bra för människor

Sällskapsdjur kan vara bra för människor. De kan ge gensvar utan kritisk värdering.

Vid University of Pennsylvania i USA har forskare studerat banden mellan människor och deras djurkamrater och har funnit att människor som har djur att tycka om återhämtar sig från hjärtattacker bättre än andra.

Hos människor sker alltid en viss höjning av blodtrycket när de talar med andra människor men ingen höjning inträffar, när de talar med sina kelgrisar.

Djuren bör inte uppfattas som ersättning för mänsklig kontakt, säger forskarna, men de erbjuder ett slags samvaro som människor inte kan ge.

Betty Hill död, 85 år gammal

Det amerikanska paret Barney (död 1969) och Betty Hill hade en UFO-kontaktupplevelse den 19 september 1961. Den blev en av de mest uppmärksammade UFO-rapporterna, och John G. Fuller skrev en bok om händelserna. Paret Hill framträdde många gånger i TV och radio och berättade att de hade kidnappats av utomjordingar och varit hos dem i omkring två timmar.

Betty och Barney Hill var med bil på hemresa till New Hampshire från en semester i Kanada, när Betty lade märke till ett starkt ljus till vänster om månen, och strax efteråt ännu ett starkt ljus ovanför det första. Det andra ljuset blev starkare och starkare, och hennes man såg det också. De observerade att ljuset rörde sig; de stannade bilen, och Betty tog deras kikare för att kunna se bättre. Vid ett tillfälle korsade ljuset månen.

De startade bilen igen och körde långsamt med ett öga på föremålet, övertygade om att det kretsade kring dem. Betty tittade än en gång på föremålet genom kikaren och såg att det tycktes vara en väldig

luftfarkost. Barney stannade bilen och tog kikaren. Sedan gick han över vägen och över ett fält rakt mot föremålet, tills han befann sig mindre än femtio meter från det.

Barney stod ensam i mörkret, mitt på ett fält. Genom kikaren trodde han sig se minst tolv gestalter som iakttog honom från farkosten. Han blev av någon anledning övertygad om att han skulle tas till fånga. Då sprang han över fältet och hoppade in i bilen. De började båda känna en krypande trötthet och tycks ha dåsat till.

Till slut kom de hem. Först hade Betty drömmar, där hon såg hur farkosten hade landat och hejdat dem, hur de hade tagits ombord på farkosten och utsatts för medicinska undersökningar. Först drygt två månader senare, när de diskuterade händelsen med några forskare, insåg de att de borde ha kommit hem minst två timmar tidigare än de gjorde.

Ytterligare informationer om bortförandet kom fram när de hypnotiserades av dr Benjamin Simon.

Det var emellertid dr Simons uppfattning att det som paret Hill berättade under hypnos var fantasier.

Det är möjligt att Betty och Barney Hill faktiskt mötte ett rymdskepp från en annan värld, vars manskap förde bort dem. Betty själv var till sin död helt övertygad om att händelsen hade inträffat i verkligheten.

I alla händelser är fallet Hill en fascinerande klassiker inom UFO-historien. Sökaren har tagit upp det framför allt i nr 7, 1990, en artikel av den engelske författaren John L. Spencer, som är källan till det mesta i ovanstående notis.

Gordon Cooper död, 77 år gammal

Den amerikanske astronauten Gordon Cooper trodde att utomjordiska varelser har kommit till jorden i sina rymdfarkoster, vilka är mer tekniskt avancerade än något som vi kan åstadkomma på jorden. Han framträdde inför en FN-panel 1985 och sa att vi bör vetenskapligt undersöka UFO-rapporter från hela jorden och bestämma hur vi bäst skall möta dessa besökare i en vänlig anda.

Cooper upplyste att han i många år hade levt med en hemlighet, som specialister och astronauter ålagts att hålla tyst om. Han sa att han nu kunde avslöja att i USA observeras varje dag med radar föremål som till form och egenskaper är okända för oss.

Kroppens visdom

I boken "Kroppens visdom" (Natur och Kultur 1949) berättar W. B. Cannon, professor i medicin vid Harvarduniversitetet i Boston, USA, bland annat att läkningen av de inre organen i människokroppen är en märklig process.

Till skillnad från de yttre organen har inälvorna inte utsatts för upprepade skador under utvecklingens gång. En bristning av tarmarna t.ex. skulle snarare leda till döden än till läkande processer. Inälvorna har inte kunnat "tränas" i läkande processer – och ändå: så snart som kirurgen gör sitt ingrepp i t.ex. lungorna, levern eller hjärnan, så sker i de störda vävnaderna en verksamhet, som leder till återställande och nybildning.

Cannon och hans kollega Murphy iakttog med röntgen ett egendomligt fenomen, som skedde sedan tunntarmens översta del (tolvvingertarmen) hade avskurits och åter hopsytt. Ehuru peristaltiska rörelser regelbundet ägde rum i magsäcken, gjorde den ringformiga slutmuskeln vid utgången (pylorussfinktern) kraftigt motstånd mot dem, och först efter omkring fem timmar gav den efter och tillät magsäckens innehåll att inträda i den skadade tarmen.

Det intressanta i detta sammanhang är förhållandet mellan dröjsmålet och läkningsprocessen. Enligt kirurgiska iakttagelser dröjer det fyra timmar efter en tarmsutur innan ett plastiskt exudat har bildats, så att förbindelsen är fast. Efter precis så lång tid som går åt för att fullborda denna process tilläts magsäckens innehåll att flyta vidare. Liknande resultat uppnåddes, när snittet och suturen gjordes längre bort utmed matsmältningskanalen.

Mycket arbete återstår, innan vi till fullo förstår hur de krafter fungerar som medverkar vid återställandet av skadade kroppsdelar, skriver Cannon.

En "vis" reaktion hos en levande organism finns det en lång rad exempel på. Kan detta förklaras som en följd av naturligt urval, mutationer under utvecklingen och mycket lång tid – eller finns det någon faktor, som vi inte äger kännedom om?

En intelligent faktor?

Ja, det finns all anledning att räkna med det.

Eller vad tror du, käre läsare? Tror du att det är materiella mekanismer som trollar, i samverkan med Tiden?

Mirakler

Nr 4, 2004 av tidskriften Kyrknytt, som ges ut av Svenska kyrkans församlingar i Karlstad och Hammarö, har mirakler som tema.

Kyrknytt förklarar att mirakel är något som

- överskrider naturlagarna
- får folk att se verkligheten ur nya synvinklar

• innehåller ett budskap från Gud. Tidskriften berättar bland annat om den danske teologen och forskaren Niels Christian Hvidt som har skrivit en bok "Mirakler – möten mellan himmel och jord", där han tar upp en lång rad oförklarliga händelser.

Själv tror Hvidt på en Gud som är verksam i människors liv. Han undervisar vid ett universitet i Rom och arbetar även i USA som gästforskare för att tillsammans med läkare undersöka sambandet mellan tro, medicin och hälsa.

Hvidt omtalar att det i vår tid kommer allt fler vetenskapliga studier om bönsens och trons inverkan på människors hälsa.

Nästan alla exempel i hans bok är hämtade från den katolska och ortodoxa världen.

– I den katolska kyrkan finns en större öppenhet för under än i den protestantiska, omtalar Hvidt och tillägger att det i Rom finns 80 läkare som sysslar uteslutande med att undersöka sanningen i mirakulösa tillfrisknanden. Deras resultat visar att människor ibland erfar bestående helan-

den, även från svåra sjukdomar som MS.

Från början hade Niels Christian Hvidt helt vanliga intressen, som matematik, men en längtan ledde honom till studier i filosofi, new age och religiösa traditioner. När han började be regelbundet hände någonting. "En helt ny upplevelse av närvaro strömmade in i mitt liv", säger han.

Bland mirakler som Hvidt har intresserat sig för hör den gråtande Maria-ikonen i den rysk-ortodoxa Alexander-Nevskij-kyrkan i Köpenhamn. Ikonen uppges ha gråtit i två års tid, vilket observerats av tusentals människor. "En del uppger att tårarna var av blod, andra att de var av olivolja eller tårliknande vätska."

I Danmark har Hvidt belönats med drottningens medalj.

Kyrknytt intervjuar också Cristina Grenholm, som är präst och professor i tros- och livsåskådningsvetenskap. Hon talar bland annat om de vardagliga underverken såsom "att mitt hjärta slår". Det har i hennes liv funnits händelser som hon tolkat som tecken från Gud, men dem vill hon inte berätta om offentligt.

– Mirakler är inga gudsbevis till allmänt beskådande. De är inte heller entydiga. Det kloka är att göra som madonnan: gömma i sitt hjärta och begrunda.

Ulrika Ekelund (på Kyrknytt's omslag) berättar om hur hon som en ung och sportig tjej för 11 år sedan i sovrummet hörde en röst som sa: "Åk inte, du kommer att kroka!"

Trots att hon kände att rösten hade talat sanning, åkte hon – sedan hon försäkerhets skull skrivit ett avskedsbrev till dem hon älskade.

På vägen utanför Karlstad hände det. Bilen krockade och hon skadade ryggraden. Hon har fortfarande smärtor och kan inte arbeta fullt ut.

Ändå är hon tacksam för det som hände.

– Det fick mig att vakna upp. Eftersom hela den framtid jag planerat med ens smulades sönder, var jag tvungen att ta tag i frågan vem jag egentligen var och vad som var meningen med livet.

Steg för steg kom Ulrika fram till att det finns en andlig värld som kan ge vägledning för den som är öppen.

Hon säger att hon har accepterat att hon är omgiven av änglar och andra välvilliga väsen.

– Jag kan inte förneka dem, eftersom jag ser dem med mina inre ögon och

käner att jag alltid har hjälp runt omkring. Jag känner mig skyddad och vet att jag får hjälp bara jag inte pushar för hårt eller är för otålig.

Kyrknytt berättar också om Agneta Uppman (numer Bratt) som Sökaren skrev om för flera år sedan. Hon har upplevt att hon befunnit sig utanför sin fysiska kropp.

Agneta såg att hon var buren av vita händer.

– Förundrat tittade jag på alla dessa händer som så varsamt bar mig framåt. De var spröda och bleka och jag kände det lätta trycket av dem mot min kropp. Men de var mer än händer – de var kärlek!

Filosofiprofessor säger att utomjordingar är här

Höjdare i den akademiska världen brukar som en man skratta ut påståendet att jorden har besök av utomjordiska intelligenta varelser. Men avvikare finns även i universitetsvärlden. Vid Northern Kentucky University i USA finns filosofiprofessorn Robert Trundle. Han håller till och med på och skriver en bok *Is ET Here?*

– Jag tror att utomjordingar tog kontakt med oss för 50 år sedan, säger han, och att de är här nu.

Trundle säger också att regeringen är rädda för en kulturell chock och för panik hos allmänheten, om de medgav att utomjordingar har kontaktat oss. Detta skulle nämligen innebära att de inte kan skydda oss från dem.

Han anser att det finns tusentals trovärdiga vittnen, vars utsagor inte bara kan avfärdas. Och han menar att vi inte bara kan utgå från vår egen vetenskap och tro att inget mer avancerat är tänkbart.

Hur ser då utomjordingarna ut? Jo, det är olika arter som besöker jorden, tror Trundle, de flesta har mänsklig form. Och varför har de kommit hit? Kanske kan de ses som antropologer som kommit av nyfikenhet, menar han. Men det är också tänkbart att de undersöker om jorden är beboelig för dem, ja det kan vara så att de har ett hybridprogram för att blanda sin art med vår för att stärka sin egen art.

Källa: MUFON UFO Journal, oktober 2004.

Fåtöljskeptiker

I en understreckare i Svenska Dagbladet för flera år sedan (1 febr 1983) recenserade psykologen Marianne Jeffmar en viktig parapsykologisk bok, "Övernaturligt. Om spekulationer och forskning kring paranormala mänskliga fenomen", skriven av den kände psykologen H. J. Eysenck och parapsykologen Carl Sargent.

Marianne Jeffmar skrev bland annat att bokens författare vänder sig mot en statisk vetenskapssyn. "Forskning är dynamik: nya fakta, nya idéer, nya spekulationer förändrar hela tiden vår bild av världen. Inga vetenskapliga 'lagar' har giltighet i alla tider. Vetenskapsmannen måste vara flexibel: tänka om, när hans teorier konfronteras med oväntade upptäckter."

Vetenskapsmäns skepsis till parapsykologin beror mycket på okunnighet, skriver Marianne Jeffmar och återger då Eysencks och Sargents uppfattning. "Vetenskapsmän läser inte gärna tidskrifter i andra ämnen än sitt eget, och de är inte nyfikna: de går inte ut och tittar efter. De är 'fåtöljskeptiker'."

De verkliga skeptikerna är parapsykologerna, ty "de vägrar acceptera de så kallade naturlagarna och auktoritära uttalanden om vad som är möjligt och omöjligt" (citrat från boken).

Är Sökaren berömvärd?

När Sökaren stod på höjden av sin karriär och hade en såld upplaga på cirka 3 000 ex., kunde uppskattande ord synas i pressen.

I Nya Wermlands-Tidningen 5 juli 1984 skrev signaturen Henk att "av någon alldeles obegriplig anledning har Utkiken hitills försummat en förträfflig tidskrift vid namn Sökaren. Den är faktiskt värld all tänkbar reklam... för att den innehåller läsvärda artiklar om livsåskådning, psykologi, olika religioner etc."

Tomas Löfström skrev i Sydsvenska Dagbladet 2 juli 1985: "Jag har ibland haft anledning att påpeka att tidskriften Sökaren är en väsentlig kulturtidskrift. Säkert finns de som ställer sig tvivlande till ett sådant påstående. Men den som följer Sökaren vet att den långtifrån bara är ett internt organ för ockultister, tefatsfantaster och andra flummare. Den är fastmer ett merendels seriöst medium för ett brett spektrum av sökande i världsbildens gränsmarker. Som sådan är den ensam i sitt slag. Dess opportunistiska efterföljare i denna tid av nyväckt intresse för det övernaturliga tål vanligtvis ingen närmare jämförelse."

Kreativitet och skepticism

Vetenskapsmän är naturligtvis bara människor. Om deras lidelser tar överhanden, kan de tillfälligt överge sina vetenskapliga ideal. Men dessa ideal, den vetenskapliga metoden, har visat sig vara enormt effektiva. Skall man kunna finna ut hur världen verkligen fungerar, fordras det en blandning av ingivelser, intuition och briljant kreativitet; det fordras också skeptisk prövning av varje steg. Det är spänningen mellan kreativitet och skepticism som har frambragt vetenskapens häpnadsväckande och oväntade upptäckter. Enligt min mening är gränsvetenskapernas påståenden klenta i jämförelse med hundratals verksamheter och upptäckter inom verklig vetenskap dag.

Carl Sagan i *Broca's Brain*, 1979

"Om kritikernas enda genmäle är inkompetens eller bedrägeri hos forskarna, så har de tagit en ställning som tycks ännu svårare att försvara än psi-hypotesen. Ja, det verkar vara fråga om en sista utväg – kort och gott den kritiska ståndpunktens konkurs, ty det väldiga antalet experimentella bevis för psi skulle då förklaras bero på inkompetens eller bedrägeri av en världsvid omfattning hos människor som har precis samma meriter som sina vetenskapliga kolleger och som arbetar i en vetenskaplig miljö och vars arbete historiskt sträcker sig över en tid av åtminstone tre generationer."

Montague Ullman, amerikansk psykolog och parapsykolog

"Livsmedelsdjurens lidanden är inte mycket mindre än försöksdjurens. Ett liv helt utan rörelse, gensvar, upplevelse. Kalvar och kor kan knappt vända sig i sina boxar under hela sin eländiga existens. Grisar får stå på en fläck utan att ens kunna böka som deras instinkt bjuder dem. Höns står så trångt att de aldrig kan flaxa med vingarna. Den höga automatiseringen tycks medföra en avtrubning hos personalen, en anonymitet och likgiltighet som blir nödvändig för att orka med arbetet.

I tron att hon är Skapelsens krona, utvald att härskas över djurriket, har människan blivit Skapelsens fasa.

Eva Moberg i sin kolumn i DN 6 mars, 1978.

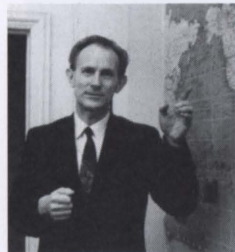
Fördom och efterdom

Fördom innebär bokstavligt dömande före, avvisande av ett påstående innan man gjort en undersökning. Fördomar kommer av mäktiga känslor, inte av riktigt resonering. Vill vi komma underfund med hur det förhåller sig med en sak, måste vi närma oss den med så öppet sinne som möjligt och med en djup medvetenhet om våra egna begränsningar och tendenser. Å andra sidan, om vi efter noggrann och öppen undersökning tillbakavisar ett påstående, då är inte detta fördom. Det kunde i stället kallas "efterdom". Och det är förvisso något nödvändigt om vi vill erhålla kunskap.

Kritisk och skeptisk undersökning är den metod som används i våra dagliga praktiska angelägenheter såväl som inom vetenskapen. När vi köper en ny eller en begagnad bil, anser vi det välbetänkt att kräva skriftlig garanti, provkörning och besiktning av särskilda delar. Vi är mycket försiktiga med bilhandlare som är undvikande på dessa punkter. Men många som är verksamma och har en tro vid vetandets gränser, blir förolämpade om de blir föremål för liknande noggrann undersökning /.../ Där skeptisk observation och diskussion undertrycks, där döljs sanningen.

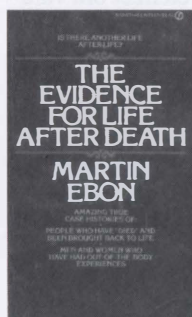
Carl Sagan i *Broca's Brain*

Vad döende ser

K. Osis

”...i flertalet fall innebar den döendes ord att den gestalt han såg ville ta honom med sig till en annan värld...”

Psykologen och parapsykologen Karlis Osis (1917–1997) var en pionjär när det gäller studium av dödsbäddsvisioner. 1957 påbörjade han vid Parapsychology Foundation i New York en serie intervjuundersökningar rörande syner på dödsbädden. 1961 utgav han en monografi som blivit klassisk, *Death-bed Observations of Physicians and Nurses*. Han hade sänt frågeformulär till cirka 10 000 läkare och sköterskor och fått 640 svar vilka han följde upp med telefonsamtal och brevväxling.

Osis försökte finna statistiskt signifikanta element i de döendes syner. Men han var inte ointresserad av gripande berättelser av enskilda personer. Han skriver till exempel om en läkare i Boston som genom hjärtmassage lyckades återföra en patient till livet. När patienten vaknade till medvetande, frågade han doktorn: ”Men varför lät ni mig komma tillbaka? Det var så vackert.” En sådan reaktion är ganska vanlig.

I 884 fall hade de döende visioner av religiös typ, bland annat i överensstämmelse med vad Bibeln berättar, såsom himmelen och helvetet. Bland dessa finns ”scener av obeskrivlig skönhet och med strålande färger”.

Men huvuddelen av undersökningen rörde visioner, eller ”hallucinationer”, av människor. Sammanlagt 1370 ”hallucinatoriska personer” rapporterades. Osis bekräftade vad tidigare forskare funnit, nämligen att döende i sista stadiet främst har syner av döda, vilka ofta säger sig ha kommit för att hjälpa den döende vid hans övergång till en ny existens. Detta är också precis vad Raymond Moody och Elisabeth Kübler-Ross har funnit. Det överensstämmer även med spiritualismen, som säger att nyss döda välkomnas och tas om hand på ”andra sidan”.

En huvudfråga för Osis var om dödsbäddssynerna endast var fantasier, beroende av den kultur där den döende levde, önskningar, förväntningar, inre konflikter, störningar i hjärnan. Därför ville han veta om psykologiska, biologiska eller kulturella olikheter hos de döende medförde skillnader i visionerna. Det visade sig att sådant som personlighetsskillnader mellan könen, fysiologiska faktorer såsom sjukdomens art samt bildningsnivå och samfundstillhörighet inte medförde några skillnader i synernas innehåll hos olika personer.

Dr Osis fann också att visioner som stämde med överlevnadshypotesen förekom hos patienter som inte var påverkade av medicin eller hade någon diagnostiserad hallucinogenisk sjukdom utan var fullt klara i huvudet och medvetna om sin omgivning.

Sedan Karlis Osis 1962 började arbeta inom American Society for Psychical Research, ASPR, där han blev forskningsledare, har han gjort enkätundersökningar i Förenta staterna och Indien. 1004 läkare och sköterskor svarade i USA och 704 i Indien. De som rapporterade om döendes visioner intervjuades ingående. Intervjuerna databehandlades, varvid rapporterna från de båda länderna jämfördes så att man skulle se om det fanns kulturella skillnader.

De döende såg olika slags gestalter vilkas närvaro saknade mening, men i flertalet fall innebar den döendes ord att den gestalt han såg ville ta honom med sig till en annan värld; gestalten kallade på den döende, nickade åt honom eller uppmanade honom att komma. Detta drag i dödsbäddsupplevelserna fanns oberoende av patienternas kulturella bakgrund. I den första amerikanska undersökningen ville gestalterna i 76 procent av fallen ta den döende med

sig; i den andra amerikanska undersökningen var det 69 procent och i den indiska 79 procent. Ett typiskt fall var en 60-årig kvinna med tarmcancer. Hennes läkare berättar: Plötsligt öppnade hon ögonen. Hon ropade på sin avlidne man och sa att hon skulle komma till honom. Hon hade det mest fridsamma, fina leende, precis som om hon var på väg att falla i armarna på någon som hon höll kär. Hon sa: Guy, jag kommer! Hon tycktes inte märka läkarens närvaro. Det var precis som om hon befann sig i en annan värld.

Dr Osis och hans kollega dr Erlendur Haraldsson vid universitetet i Reykjavik, Island, fann också att många dödsbäddsvisioner stred mot vad patienterna väntat sig. Det förekom till exempel att de såg döda vänner eller släktingar som de trodde fortfarande var i livet.

En läkare berättar: Hon sa att hon såg min farfar vid min sida och uppmanade mig att omedelbart bege mig hem. Jag gick hem klockan 4.30 och fick veta att han hade avlidit klockan fyra. Ingen hade väntat att han skulle dö då. Både läkare och patient hade trott att farfadern var i livet.

KIDDS TESTAMENTE

Dr Karlis Osis fortsatta sökande efter dödens hemlighet fick ett oväntat stöd – från en död. En guldgräva i Arizona, James Kidd, hade efterlämnat cirka 300 000 dollar, som han testamenterat till ”forskning eller något vetenskapligt bevis för att det finns en själ som vid döden lämnar den mänskliga kroppen”.

1949 hade Kidd rapporterats saknad, och 1954 dödförklarades han officiellt. Tio år senare fick man kännedom om hans testamente och efterlämnade pengar, vilka växt till en ansevärd summa. Många personer och organisationer ville bli ägare till

Kidds pengar, men till slut beslöt en domstol i Phoenix, Arizona att American Society for Psychical Research och Psychical Research Foundation i Durham skulle dela på summan.

Testamentspengarna gjorde att Karlis Osis kunde ägna sig helt åt sitt stora intresse, överlevnadsfrågan. I två och ett halvt år pågick forskningen, och 1975 utgav ASPR en rapport med titeln Progress Report of Research on the Hypothesis of Post-Mortem Survival. Forskningen hade främst varit inriktad på hypotesen att någon del av den mänskliga personligheten vid sällsynta tillfällen kan existera utanför kroppen och skulle kunna fortsätta att existera sedan hjärnprocesserna upphört och organismen upplöstes.

Utanförkroppsliga upplevelser utgör ett indirekt stöd för att överlevnad av döden finns. Om det kan bevisas att någon del av den mänskliga personligheten kan existera utanför den fysiska kroppen, så stöder detta idén att någon del av personligheten (själen) också kan leva vidare sedan kroppen upplöstes efter döden.

ASPR-forskarna fick kontakt med ett antal personer som uppgav att de medvetet kunde lämna sin kropp. Experiment anordnades där dessa försökspersoner mentalt, men inte kroppsligt, vid en bestämd tidpunkt skulle bege sig till ett rum i ASPR:s lokaler, där testföremål placerats på ett bord. Föremålen skulle observeras i det utanförkroppsliga tillståndet och senare beskrivas för forskarna. Inte många klarade detta, och resultatet bedömdes inte vara statistiskt signifikant.

Men några personer lyckades. De som såg föremålen bäst och klarast hade dessa karakteristika gemensamma: de hade inget kroppsmedvetande medan de var utanför kroppen, och de befann sig i det utanförkroppsliga tillståndet under en mycket kort tid: ena stunden var de hemma, och plötsligt kände de att de hade ”landat” på den utvalda platsen i forskarnas laboratorium. Om dessa karakteristika inte fanns, så lyckades experimentet oftast inte, exempelvis om försökspersonen sa att han skilde sig från kroppen lång-

samt och med svårighet eller upplevde en förlängd resa genom rymden. Experimentet misslyckades också om försökspersonen inte landade på det utvalda stället i ASPR:s laboratorium eller inte kunde finna det. De som tyckte att de befann sig i sin egen kropp och på laboratoriet samtidigt misslyckades i allmänhet också.

Osis säger att framgångsrika utanförkroppsliga experiment har karakteristika som är typiska för utanförkroppsliga upplevelser och inte för ESP. De kunskaper som fås i utanförkroppsligt tillstånd tycks komma på annat sätt än genom ESP. Det verkar vara fråga om ett annat tillstånd än det i vilket ESP äger rum.

DOKTOR TANOUS

För att utesluta vanlig ESP tänkte forskarna ut ett speciellt experiment. De använde två optiska instrument med ett litet fönster; endast genom det kunde ”målet” för experimentet ses på det sätt man avsåg. Om det rörde sig om ”vanlig” klärvoajans, då skulle det förmodligen ske ett informationssvep över hela apparaten och försökspersonen skulle se ”målet” så som det faktiskt såg ut i sig självt. Men den person som kunde vara utanför sin kropp och mentalt förflytta sig till rummet och ”sväva” där, borde kunna se ”målet” från den särskilda punkt där man kunde beskriva det så som det såg ut genom fönstret, där det förändrades med optiska medel. Experimentet var svårt för försökspersonerna. Men en av dem, dr Alex Tanous, fick resultat som var ”uppmuntrande”.

En rad olika experiment gjordes för övrigt med dr Tanous. Under ett experiment, där han befann sig i sitt hem i Portland, Maine, skulle han ”färdas” till ASPR:s laboratorium i New York och observera föremål som placerats på ett litet bord, därefter rita av dem och rapportera sina iakttagelser per telefon. Tanous sa att han var förbryllad över något som åtskilde de föremål och färger han sett. Experimentledaren, Vera Feldman, sa att detta var alldeles riktigt, ty bordet var delat i två delar. Men vad hade han sett på bordet? ”Jag såg en ljusstake”, svarade

Tanous, ”och något som den var inlindad i, liksom ett band. Där fanns också ett trästycke”. Detta var helt riktigt. Vid andra tillfällen identifierade han bland annat en fruktkorg och en kniv. Han såg också att Vera Feldman en gång höll på att dricka te.

I allmänhet beskrev dr Tanous, och ritade av, de föremål han såg från en punkt uppe i luften. När forskarna sedan skulle kontrollera exaktheten i hans teckningar, fick de kliva upp på en stege och därifrån titta ned på bordet för att komma i samma vinkel som Tanous.

Vid ett tillfälle, när Tanous projicerade sig från Maine, observerades han av en paragnost, Christine Whiting, som beskrev honom som svävande över bordet. Hon såg honom böjd som en fällkniv. Han hade sina skjortärmar uppkavlade och korderojbyxor. I verkligheten hade han byxor med smala ränder som såg ut som korderoj.

En gång bad Osis att Tanous skulle lokalisera en före detta forskarkollega, Mary Lou Carlson, som hade flyttat till Kalifornien. Under det första försöket kunde Tanous bara se berg och vatten, samt ett hus som det var något konstigt med, det var inget vanligt hus... Men vid andra försöket såg han Mary Lou Carlson i en husbåt. Iakttagelsen var riktig. Han kunde också beskriva båten och hennes kläder korrekt.

Dr Osis drog den preliminära slutsatsen att hans material stöder hypotesen överlevnad av döden.

Ovanstående text bygger på ett kapitel i en bok av Martin Ebon med titeln *The Evidence for Life after Death*, som 1977 utgavs på förlaget Signet i New York.

Martin Ebon var administrativ sekreterare vid Parapsychology Foundation 1953–1962. 1953–1965 var han chefredaktör för tidskriften *Tomorrow*, 1959–1962 för *International Journal of Parapsychology* och 1969–1970 redaktör för *Spiritual Frontiers*. Han har hållit föredrag, publicerat artiklar i vetenskapliga och andra tidskrifter samt utgett en rad böcker.

Martin Ebons bok är ett gott inlägg i debatten om liv efter detta, men naturligtvis inget avgörande bevis.

SM

Dr Osis drog den preliminära slutsatsen att hans material stöder hypotesen överlevnad av döden.

Som alla vet, finns icke några "paranormala" (övernaturliga) fenomen. Ty om de funnes, såge världen annorlunda ut än den gör. Verkligheten är idag så grundligt genomforskad med vetenskaplig metod att slutsatsen att det bara finns materia som stöter mot materia i överensstämmelse med lagen om orsak och verkan får betecknas som absolut säker. I intet hörn av världen finns det plats för något onaturligt, vilket således endast existerar som fantasier i mänskliga hjärnor. Envar välunderrättad person bör vara medveten om att materien står högst, eller som det så klargörande heter på vår tids lärdomsspråk: *matter over mind*. Den så kallade själen är en produkt av hjärnan. Hjärnan avsondrar tankar på liknande sätt som njurarna avsondrar urin. Konstigare än så är det inte. Anden är en bi-sak, medan materian är huvud-saken.

Vidskepelsens sista fästen avslöjas obarmhärtigt i Förståndets klara ljus, och övertron skrumpnar samman i varje upplyst sinne.

Ögat hos en människa, eller annat djur, är en sinnrik konstruktion, synnerligen effektivt för att ge ett fullgott seende. Detta kan förleda oinformerade människor att tro att det finns en "högre makt", som skapat synorganet. Men man behöver icke föreställa sig någon övernaturlig varelse bakom naturens komplexitet – det

räcker fuller väl med det naturliga urvalet. De ständiga förbättringar av livsformerna, som slumpen tagit fram, har i det långa loppet gett den egenartat ändamålsenliga flora och fauna som vi idag ser. Icke har ögat tillkommit för att levande varelser skall kunna se, utan eftersom ögat har bildats, har levande varelser kunnat se, och detta har varit en avgörande fördel i kampen för tillvaron. Samma lunda med örat, näsan, munnen, magsäcken, hjärtat med blodomloppet och så vidare. Det är fördelarna som har befäst de goda kroppsdelar som slumpen ibland har fått till genom fel i den genetiska koden.

Och det är Tiden som är den store möjliggöraren. Tiden som är mycket längre än vi riktigt kan föreställa oss utifrån vårt ynkliga mänskliga perspektiv – den är så lång att om hundra odödliga apor placerades vid var sin skrivmaskin, så skulle de i sinom tid genom slumpen skapa Shakespeares samlade verk!

Gud letar vi förgäves efter i kosmos. Detta beror helt enkelt på att han inte finns. Han är ett påfund av människohjärnan för att tillfredsställa emotionella behov. Vetenskapen idag beskriver världen utan begreppet Gud. I stället är det fråga om mekanismer. Detta kan tyckas tröstlöst och verka djupt nedstämmande på känsliga sinnen, men vi

bör vara realister och se världen som den är. Det finns inget hopp, ingen mening, ingen odödlighet. Det finns ingen själ, ingen himmel – och, till all lycka, inget helvete heller.

Människan står över djuren. Därför kan och bör hon tillåta sig att använda dem för sina egna syften, till exempel experimentera på dem och äta upp dem. Varelser har varit varandras mat sedan livets begynnelse, och vi skall icke sätta oss på en moralisk piedestal och mena oss vara bättre än andra. Vi utgör en del av naturen och ingår i dess biologiska kretslopp. Djuren har blivit till, kan vi säga, för att utnyttjas av oss människor. Det är "naturens mening". Vi människor har genom vår intelligens segrat i kampen för tillvaron, vi har blivit planetens kungliga familj och är icke skyldiga djuren ett enda jota av hänsyn. Världen tillhör de starkaste. Känslsamhet gentemot djuren är en svaghet – det samhälle som visar detta kommer att deklinera.

Även om världsbilden är klar och tydlig, kan det vara okej att ta upp frågor som livsmeningen och Guds tillvaro, ja rentav närvaro, i *diktens form* (s k skönlitteratur) varvid många eljest egendomliga frågor kan framstå som djupsinniga.

Zathir

Främmande roller

En gång försökte jag som ett experiment att leva mig in i rollen som psi-skeptiker – för att se om rollen passade mig, om den kändes naturlig. Jag intog då samma position som skeptikerna inom CSICOP och den svenska föreningen Vetenskap och Folkbildning, och tänkte: Det är rimligt att ha dessa åsikter. Det är riktigt att titta kritiskt på påstått paranormala fenomen och att vara mycket krävande, när det gäller bevis. Mot psi talar ju den moderna naturvetenskapliga världsbilden. Verkligheten är i grunden utforskad, allt förklaras med fysik och kemi. Det är väldigt osannolikt, för att inte säga omöjligt, att psi finns, och då måste man ställa utomordentligt höga krav på bevis för något övernaturligt. Man måste räkna med att allt som till synes pekar på något övernaturligt kan förklaras naturligt, i överensstämmelse med de orubbliga naturlagarna.

Jag tänkte på försök: Det är Paul Kurtz och Sven Ove Hansson som är mina verkliga meningsfränder. De troende parapsykologerna och deras trosfränder är okritiska entusiaster, flummare. Jag satt med bister uppsyn och granskade med ett skeptiskt måleende några fall av påstått paranormala fenomen.

Men, det gick inte bra. Den skeptiska attityden krävde av mig en fördomsfull-

het som jag kände att jag inte kunde införliva med min personlighet. Hur jag än försökte, kunde jag inte verkligen tycka att psi var något osannolikt, eller omöjligt. Jag kunde inte slingra mig undan alla experiment och spontana fenomen och rapporter som tyder på psi. Min sits blev orimlig. Hur skulle jag exempelvis kunna bortförklara all den folkliga erfarenheten av det "övernaturliga" – av varsel, förutvetande, klärvoajans, tankeöverföring? Jag såg ingen väg att göra detta. Jag hade själv upplevelser av telepati och förutvetande. Det framstod som så utomordentligt osannolikt, för att inte säga omöjligt, att allt som tydde på psi skulle kunna ha s k naturliga förklaringar.

Så jag gav upp min skeptikerroll. Den passade mig inte alls. Jag skulle aldrig ha kunnat spela den på ett övertygande sätt. Men rollen av den som är övertygad om att psi finns går lätt att spela. Den kan jag göra med äkta inlevelse. Den är riktig för mig.

På skeptikerna ser jag så här: De ogillar allt det som tyder på något "övernaturligt" och strider mot en ateistisk-materialistisk världsbild. För den skull söker de med ljus och lykta efter "naturliga" förklaringar till rapporter om psi från forskning och "anekdotiska" berättelser, bland

annat i journalistiska redogörelser. De talar om brister i den statistiska bearbetningen, om otillräcklig säkerhet mot fusk, och naturliga förklaringar. Nästan alltid kan de hitta något som är användbart för att hävda att en "naturlig" förklaring finns. Även om en sådan förklaring är långsökt, ibland nästan omöjlig, är den för skeptikerna att föredra framför ett erkännande att något paranormalt existerar och alltså den materialistiska verklighetsbilden måste ifrågasättas. De är lika fast förankrade i sin materialism som folk förr var i en kristen världsbild med biblisk grund.

Skeptikerna är irrationella, de lever med en viss materialistisk världsbild, som är absurd men som de lättvindigt godtar.

En annan gång, ganska tidigt i ungdomen, provade jag att föreställa mig ett "ateistiskt universum", där allt förklaras av mekaniska processer. Ingen högre makt finns, rymden är kall och hjärtlös, vi är alla utlämnade åt tillfälligheternas spel. Materiella slump-händelser och mycket lång tid förklarar allt. Jag har försökt att föreställa mig detta som verkligt, sagt till mig själv att sådan är den moderna naturvetenskapens världsbild, och den skall man hålla sig till.

Men enkla reflektioner

utifrån världen sådan som den är har genast stött mig bort från sådana föreställningar. Människokroppen är ett intelligent bygge. Allt synes skapat av intelligens. Jag har också tänkt på de vackra blommorna i naturen. Hur har de tillkommit? Vad har drivit fram deras former och färger? Är det en serie tillfälligheter, med inslag av mutationer och naturligt urval? Eller finns de för att varelser som människor skall se dem och tycka att de är vackra? Jag kan bara tycka att den senare förklaringen är den mest sannolika, för att inte säga den enda möjliga.

Ateister säger: vi kan inte se Gud någonstans. Så han finns nog inte. Nej, vi vet inget om en Gud som är som vi. Jag har i min ägo min mormorsfars gamla bibel, där Gud på bild från Edens lustgård är en medelålders herre, något fetlagd, barfota, iklädd vad som ser ut som en vit nattskjorta – men *en sådan* Gud finns inte. Gud är ande, sägs det. Och Guds spår ser vi i världen, nämligen spåren av en intelligent skaparkraft. Vi har gjort Gud (alltför) människoliknande. Men vi vet inget om Gud. Fast vi ser att det finns en Intelligens i universum. Hur mycket denna Intelligens liknar religionens Gud, vet vi inte.

SM

JESUS OCH KÄRLEKENS IDÉ

I vår tid, när medvetenheten om världens elände blivit så stor genom massmedias informationer, har många kristet troende fått en allt starkare känsla att den kärlek som Jesus talade för, måste brukas till förmån för alla eftersatta grupper i samhällena, även utvecklingsländernas fattiga. Jesu kärlekslära tas till utgångspunkt för samhällsengagemang och politiska ställningstaganden.

Men Jesus själv, vad menade han med kärlek? Man kan se att han hade en enkel förkunnelse: människan skulle vara rättfärdig så att hon kunde få lön i himmelriket och undgå Guds straff. Jesus predikade om den enskildes förhållande till Gud och till nästan, men aldrig någonsin uttalade han sig för samhällsreformer, aldrig uppmanade han människor att sluta sig samman i grupper eller filantropiska institutioner för att bedriva välgörenhet, aldrig nämnde han något om metodisk social omvårdnad om fattiga, sjuka och gamla. För Jesus var det den enskilda människans eget öde – hennes frälsning – som stod i förgrunden. Sociala aktiviteter och reformer låg utanför hans horisont.

Visst kan och skall man utvidga Jesu etik till att omfatta socialt och socialpolitiskt arbete. Och visst kan detta vara en naturlig utveckling av kristen anda. Men det är av vikt att observera att Jesus själv inte hade några "sociala" intressen. Han var till hundra procent religiös, eskatologisk, inställd på den gamla världsordningens snara undergång och upprättandet av Guds rike.

Man kan inte åberopa sig på Jesus för en medveten socialpolitik; inte ens för en allmänt accepterad humanitär sociallagstiftning. Vad man däremot kan göra är att utvidga Jesu etik genom att gå längre än han själv gjorde. Man kan ta upp kärleksidén, medmänsklighetens och solidaritetens tanke, och applicera den på moderna förhållanden. Men gör man det och låter kärleken bli till en idé att systematiskt omforma samhällena och eliminera elände och orättvisor, då måste man ha klart för sig att man inte arbetar med någon "kristen kärlekslära" utan med en allmänmänsklig högre böjelse för godhet, vilken finns uttryckt i alla högre religioner och även i världsliga system.

Det är därför ett väldigt gott råd till de kristna personer som är entusiastiska för kärleksidén, att grunda sig på alla de väsentliga tänkare och filantroper som man kan påträffa i historien och nuet, vilka har fört fram principen om nästakärlek. Jesu kärlek är inte hans speciella kärlek, utan människans. Han hade del av den, liksom vi alla har det, i någon mån. Ingen människa är helt utan kärlek.

Kärlekstanken – med från den härrörande begrepp som medmänsklighet, samverkan, solidaritet, hjälpsamhet, tolerans, djurvänlighet etc. – är mänsklig mer än kristen.

Låt Jesus vara en portaltfigur, en gestalt som i viss mån in-

ledde det hela, men vars tankar måste byggas ut och förbättras. Vi kan hänvisa till Jesus som en av de första, en av dem som tidigast och kraftigast talade för radikal nästakärlek. Liksom t. ex. en teosof kan erkänna H. P. Blavatskys betydelse för rörelsens start utan att nödvändigtvis uppfatta henne som en fullständig auktoritet nu, kan vi erkänna Jesus som den som mer än de allra flesta lanserade kärleksläran.

Men vad det gäller blir då att ta upp denna idé och föra den vidare samt utveckla och förbättra den. Jesus Kristus var den förste kristne, kan man säga, men hans efterföljare kan nå längre än han i principiella ställningstaganden, analys och gärning.

Ur nr 8, 1973

RELIGIONENS FRAMTID – EN DOGMFRI MYSTIK

Uppenbarelsereligionernas dogmer klarar ej konfrontationen med en vetenskaplig världsbild. Det vi nu kallar kristendom kommer med all sannolikhet att mer och mer blekna bort. Men innebär detta att religionens tid är förbi och att ateism och materialism skall dominera människans syn på verkligheten?

Nej! Ty religion är inte lika med ett godtagande av gamla trossatser från en förvetenskaplig tid, utan det är något väsentligt annat och djupare.

De religiösa dogmerna kommer väl att försvinna: på ett naturligt, mjukt sätt kommer de att smälta bort i människornas medvetande. Det blir ingen konflikt mellan troende och icke-troende, endast en förändring av de tanke kategorier i vilka den religiösa verklighetsuppfattningen uttrycker sig. Man kommer att måla över den gamla övernaturliga bilden av Jesus, och i stället träder ur historien fram en människa med etiska och religiösa impulser till mänskligheten – en bland många liknande personligheter, men kanske litet förmer än de andra, eftersom vi räknar tiden efter honom.

Den gamla typen av religiös tro, den dogmatiska, försvinner. Det slag av religion som återstår för en grubblande, sökande mänsklighet, blir en känsla av förundran inför universum, en vördnad för livet. De religiösa blir i framtiden de som stannar i undran inför livets Gåta – till skillnad från dem som inte uppfattar några djupare problem med livet eller inte intresserar sig för Gåtan. Den religiöses undran förenas med en känsla av tillvarons storhet, djupa mening och "gudomlighet".

Människor av den typ som nu är religiösa inom Svenska kyrkan, missionsförbundet, pingströrelsen osv. kommer inte att försvinna. Men deras sätt att tala om livet kommer att förändras. Deras andakt i kyrkorum inför predikningar, musik och konst kommer att sakna anknytning till kategoriskt formulerade teser och endast vara en öppenhet för en dogmfri mystik – kanske med utgångspunkt från religiösa företeelser av skilda slag, stora andliga gestalters liv och förkunnelse: en Gandhi, en Schweitzer, en Inayat Kahn.

Kanske blir också uppfattningen av anden, medvetandet, och dess roll i universums skapelse något centralt i människornas begrundande av verkligheten. Kanske kommer den parapsykologiska forskningen att stödja en syn på andens makt över materien som kan bli av väsentlig betydelse för framtidens religiösa verklighetsuppfattning. Parapsykologins grand old man J. B. Rhine säger – fastän hans sätt att formulera sig inte är kristallklart – att i

oss själva, dvs. i vårt andliga jag, finns grunden, eller centrum, för den pågående skapelsen. I oss själva finns en mind over matter-förmåga, hos anden, som har släktskap med allvetande och allmakt. Här tangerar vi vedanta-tänkarnas intuitivt vunna insikt att medvetandet (atman) är en del av kosmosanden (brahman) – att "jag" är av samma väsen som "Gud".

Religionen har en framtid, men den framtiden finns i andra former än dem vi nu ser i det religiösa värld. Stora förändringar kommer att ske för religionens del – liksom det redan har skett inom vetenskap och teknik.

Ur nr 10, 1973

TRAGEDIN

Man sitter i solen en sommardag och ser ut över den stilla naturen. Vinden blåser lätt, och löven rasslar fredligt. En ko ger ifrån sig sitt karakteristiska, roliga läte någonstans långt borta, fåglar piper uppe i sin luftvärld. Ingen är aggressiv och elak. Molnen är vita och himlen blå.

Eller man öppnar fönstret en kall vintermorgon, släpper in den friska doften av ren snö, tittar med välbehag på de vita drivorna av frusen nederbörd. Grannens hustak är pryddigt täckt av vitt. Varmt klädda människor sysslar utomhus, med en sky av utandningsånga kring munnen. Ingenting hotar livet.

Gud sitter väl i sin himmel och småler åt den fina jorden. Änglar svävar nog omkring i de sällas värld, i närheten. Allt gott är sant. Allt ont är utan verklighet. Och kyrkportarna öppnas på söndagsförmiddagen för alla dem som "tror".

En bild av världens lycka! Men som vi alla vet är den bilden falsk. Ty hela naturen, varav vi människor är delar, är en tragedi.

Rovdjur överfaller, sliter sönder och äter vad som nyss var ett vackert och fredligt djur. Naturen är byggd på principen att det levande äter annat levande. Och människan är det största av alla rovdjur; dödar och äter det hon dödat; dödar för nöjes skull; utrotar andra arter. Ur grisarnas, kornas, getternas, älgarnas synpunkt har människan en mycket dålig och farlig mentalitet. Men det vet de inte, förrän det är för sent.

Människan är en del av naturen, formad och beroende av dess skoningslösa lagar. Naturen är en tragedi. Och för att det förhåller sig så är det nödvändigt att vi "gör bättring" – inte för att "himmelriket är nära" utan för att helvetet är här. Vi borde nödgas av vår andliga natur att behandla varandra väl, visa varandra vänlighet, glädje, ömhet, positivt intresse, såväl i de små, nära förhållandena som i de stora, samhälleliga, internationella.

Vi människor gör mycket ont, både mot andra arter och mot medlemmar av vårt eget släkte. Men vi är inte själva några gudar, inte evigt unga, evigt friska. Vi har alla en generell livsbana utstakad med uppgång, mognad, nedgång och livets upphörande. Sjukdom, ålderdom och död står för vår räkning inskrivet i livets bok. Våra villkor är hårda. Om vi haft tur, tillhör vi dem som blommar i öknen. I annat fall blir svält, misär, sjukdom, ensamhet vår lott.

Man sitter vid det elektriska ljuset, privilegierad och läser i tidskrifter och böcker om världens ondska, om fängelserna, tortyren, morden, förföljelserna, de sociala orättvisorna, sjukdomarna, döden. Man läser om krigen, om slavmänniskor som kommenderas från sina hem till att döda och dödas. Och man läser om

djurfabrikerna, jakten och slakthusen. Allt är elakhet, allt är tomt på känslor, överallt är det människor med små hjärtan och kalla ögon.

Men hos några finns ändå en gnista av livsvänlig ande.

Ur nr 3, 1974

Yogananda, en yogi vars ansikte sägs ha varit oförändrat veckor efter hans död.

PÅ CLOWNERNAS MARKNAD

I Göteborgs-Posten har en lustigkurre, döljande sig under pseudonymen "Bernicus" (men känd av oss som den framstående ledaren av tidningens kulturredaktion) låtit "tankarna spela i de många aparta riktningar som Sökaren söker".

Skribenten ifråga gör gällande att Sökaren, som är hans "favoritlektyr", redigeras efter ledstjärnan BSP, uttytt de Befintliga Spikarnas Princip – liksom den man "någonstans i den jylländska sandöknerna" som hängde sina tavlor litet härsan och tvärsan på väggarna, där det för tillfället råkade befinna sig en spik.

Sven Magnusson tillämpar BSP i Sökaren, påstår "Bernicus". "Han tar upp vad som faller honom in eller söker honom", och detta, anser vår beundrare, ger bladet ett tilltalande drag av oberäknelighet. Sökaren "nosar i alla riktningar" till skillnad från de tidningar som envist för fram sina samma enda idéer år efter år.

Magnussons blandning skulle alltså kännetecknas av att i grytan stoppas litet av varje.

Men i livets gryta har Vår Herre också tillåtit sig stoppa litet av varje (t. ex. människan). Livet är, fint sagt, rikt differentierat och komplext. Mot den bakgrunden är det inte ur vägen att en ambitiös och fri (oh, härliga ord!) tidskrift för livsåskådningsfrågor har ett mångskiftande innehåll.

"Bernicus" lattjar vänligt med oss. Men säger man tjosan åt dödade knott i Afrika och en indisk yogi, vars ansikte sken oförändrat veckor efter döden etc., då säger man tjo och hopp åt hela den besynnerliga, tårdränkta världen – då är man en clown, som uppträder i randiga trikåer inför en i skrott frustande publik, medan den bistra verkligheten väntar utanför med en helt annan mening.

Var gärna rolig på bekostnad av oss som läser om yogis

som utför underverk, mystiker som sammansmälter med det gudomliga, medier som överskrider gränsen till det transcendent, UFOs som når oss från fjärran världar, le gärna åt oss, men ta oss i första hand på allvar!

Såväl Aftonlovet som Expressens och GP:s kulturredaktörer har behagat skriva litet om Sökaren, men alltid vid sidan om kulturen, i spalter där man raljerar, är småfånig och icke alls allvarlig.

Men Sökaren själv är lika allvarlig som livet!

Därmed inte sagt att vi sanningssökare inte har humor, att vi inte med ett roat leende tar del av märkligheter som vi påträffar vid vetandets yttersta gränser. Själv äger jag ett helt lass av humor – men endast i allvaret.

Denna tidskrift är ingenting farsartat, lika litet som livet självt. Det vore därför en väldigt god idé om vissa kulturredaktörer, hyggliga nog att inte som vissa andra tåga om vår existens, tog Sökaren för vad den är: en allvarligt syftande tidskrift, som sysselsätter sig med det som är viktigt!

Ur nr 4, 1974

”SKEPTIKER”

Vi har alla lagt märke till dessa ”skeptiker”, när det gäller Uri Geller och parapsykologiska fenomen överhuvud taget. Illusionisten Truxa säger i tidningsintervjuer att han betraktar Geller som en mycket skicklig kollega, en illusionist som med trick i underhållningssyfte lurar folk. Naturligtvis tror Truxa uppriktigt att Geller är illusionist. Och därför blir han helt naturligt upprörd över Gellers förklaring att det hos honom är fråga om en psykisk kraft och inget annat. Men allt tyder på att Geller ingalunda är någon kollega till Truxa. Medan Truxa visar upp imitationer av parapsykologiska fenomen, så har Geller den äkta varan.

Truxa är en skicklig och beundransvärd illusionist. Men han vet tydligen ingenting om parapsykologiska fenomen.

I en Herbert Söderström-pejling i TV hade samlats tillhopa en mängd folk, som skulle uttala sig om det ”övernaturliga”. Ambitionen var god – men utförandet: pannkaka. Skratande pratar docenten Ingvar utifrån sin tomma skalle (tom ifråga om parapsykologiska kunskaper) om hur osannolikt för att inte säga omöjligt det är att det finns några psykiska krafter, i synnerhet hos Uri Geller. Överlägset leende bortförklarar psykologiprofessor Trankell allt parapsykologiskt och påstår, utan några som helst bevis, att folk som ställde upp för pressen och ringde till TV angående böjda skedar m.m. efter Geller-programmet i TV, själva hade böjt föremålen. En utomordentlig oförsämdhet och stupiditet. Men den mannen tror på vad han säger. Han är uppriktigt. Han saknar kunskaper i parapsykologi.

Men varför samla ihop alla dessa okunniga människor i ett pejlingsprogram? Är det intressant att se vad en fysiker, en läkare, en psykolog osv. tror om de ”övernaturliga” fenomenen? Det kunde det ha varit. Men man blir ingen expert på parapsykologi bara för att man är specialist på ett helt annat område. Pejlingsprogrammet borde ha haft sin tyngdpunkt på folk med kännedom om den sak som skulle debatteras. Det mest intressanta i programmet tyckte jag var fru Eva Hellströms redogörelse för prekognitiva drömmar, att hon innan drömmarna gick i uppfyllelse hade skickat redogörelser för dem till vederhäftiga personer. Ett gott bevis på prekognition fanns där för den som hade öron att

lyssna med.

Erland Hofstens frimodiga berättelse om hur slagrutan vände sig i hans hand var värdefull – och bortförklarades av ett av pundhuvudena med att det var ”självuggestion”!

Ur nr 5, 1974

ATT VARA MÄNNISKA

En människa kan göra mycket (förutom att sträva för försörjningen). Hon kan samla frimärken eller konst, kan idrotta eller skriva lyrik, leka för sig själv eller med andra, musicera, gå på kurser eller bara sitta i solen, när det är varmt. Och mycket, mycket annat kan hon göra.

Men vad är mest meningsfullt?

Man bör förverkliga sig själv, kanske, så långt som möjligt, alltså göra vad man innerst vill, realisera sina djupaste och bästa möjligheter som människa, se till att man trivs (tyck om dej själv!) allt utan att skada någon annan.

Men kanske bör man försöka göra världen bättre, också. Först genom att själv bli ”bättre”, vänligare, hyggligare. Också genom att engagera sig! För miljövard, fred, amnesti, hälsa, humanism, social rättvisa och rättvisa åt djuren. Ja, det finns ju mycket att göra. (Världen väntar på dej ...)

Man kan också grubbla över livsgåtorna, ställa sig inför de stora frågorna om Gud finns, om vi överlever döden, om det finns en etisk världsordning. Grubblarnas skara är stor. På universitet, på mentalsjukhus, i slott och kojor, i kamrar och bakom plogen grubblas det, och det har grubblats sedan tidernas begynnelse. Lösningarna på Gåtan är många, men några säger att det finns ingen lösning, det finns för oss människor bara ett Vara, inget Därför.

Sökaren representerar ju på ett sätt ”grubblariet”, mycket mindre den sociala idealismen.

Någon vänder sina stora, idealistiska ögon mot oss och säger med moralisk ton: ”Du sökare, du är en lyxfigur, du är passiv i ditt grubblande, ditt mediterande. Vad vi alla bör samlas om är att förändra världen. Ser du inte orättvisorna, utsugningen, fattigdomen, ofriheten? Vi måste hjälpas åt att förändra det politiska och ekonomiska systemet!”

Det är inte lätt att leva en riktigt god människas liv. Det är inte lätt att leva. Vi har vår trötthet, den fysiska och den psykiska. Vi kommer på kvällen från fabriken, kontoret, lagret, butiken, jorden. En uppladdning av idealistisk energi är svår. Fast vi har ju våra lördagar och söndagar.

Kanske orkar vi med att betala en liten tribut till det goda, för samvetet, kanske för den religion vi tror på eller bara för att slippa skämmas inför oss själva: en penninggåva till välgörenhet då och då, en medlemsavgift i en ideell förening.

Vad borde vi göra? Föra fram en vänlighetsideologi, starta en puss och kram-rörelse, grunda ömhetsinstitut, bilda en svensk tjäna-folketrörelse? Eller bara mer aktivt engagera oss i de idealismer som redan finns?

Vi sökare ställer oss inför sanningsfrågorna. Men det finns också etiska frågor. Dem skall vi också stanna inför, tränga in i och finna lösningar på, var och en för sig. Ett väsentligt spørsmål är: Hur bör en mänska vara – hur ser en god mänskass handlingar ut?

Ur nr 8, 1974

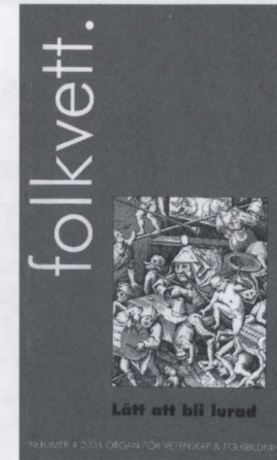
Folkvett

I nr 4, 2004 av tidskriften Folkvett, organ för föreningen Vetenskap och Folkbildning, skriver Sven Ove Hansson om ”spiritistprofessorn vid Karolinska Institutet”, Robert Hahn, som tillsammans med sin hustru Marie-Louise har skrivit tre böcker om kontakt med andevärlden. Paret Hahn ställer frågor till den Helige Ande och får svar, ofta besynnerliga, även i medicinska frågor. Sven Ove Hansson dömer ut böckerna.

TV-serien Andarnas makt kritiserar av Hans Isaksson.

Karla McLaren är en amerikanska som i trettio år varit ett känt namn i new

age-ketsar och skrivit flera böcker om ”chakras, auror, healing och olika slags synska förmågor” men som med tiden blivit skeptisk till new age-idéer. Hon

Gåvor

Povel Randén, 500:-, Magnus Wennerlund, 25:-, KS Livsenergi i Harmoni, 50:-, Tobias Antonsson, 10:-, Uno Olsson, 100:-, Kerstin Bergman, 100:-, Chester Serrander, 50:-, Uno Olsson, 50:-, Jan Söderholm, 100:-, Ragnar Otterlind, 50:-, Lars-Ive Linder, 50:-, Ann-Marie Berg, 100:-, Astrid Johansson, 100:-, Anonym, 150:-, Edvin Wiktorsson, 250:-, Nils Arozenius, 100:-, Lennart Kalén, 50:-, Bengt Holsby, 50:-, Eva Glas, 50:-, Ingela Holt, 50:-, Gertrud Knepler, 50:-, Wania Lindh, 50:-, Lars-Göran Fridh, 60:-, Valter Sjöberg, 100:-, Gunilla Wessén, 250:-, Emil Nordström, 250:-, Bertil Ölund, 250:-, Leif Malmström, 350:-, Tina Grefveberg, 500:-, Curt Söderberg, 150:-, Gullevi Fahlander, 50:-, Birgitta Cube, 50:-, Wally Johansson, 50:-, Willy Direll, 100:-, Sigbritt Therner, 100:-, Kerstin Ryheden, 100:-, Eric Kennhed, 250:-, Alf Forsén, 250:-, Rune Löfberg, 250:-, Ruth Noterius, 500:-, Kent Nilsson, 50:-, Lennart Kjellson, 150:-, Allan Wiklund, 50:-, Sigvard Strandberg, 50:-, Carl-Gustav Hultgren, 50:-, Herbert Jobäcker, 50:-, Bertil Wigurd, 100:-, Per-Erik Andersson, 100:-, Erik Finskas, 100:-,

Gunilla Wärle, 150:-, Ulf Beijer, 150:-, Sonja Eriksson, 50:-, Jörgen Peterzén, 100:-, Raul Figueroa, 50:-, Gunnar Larson, 250:-, Lena Pettersson, 50:-, Maj Ölund, 50:-, Lennart Carlsson, 50:-, Ingrid Thomasson, 50:-, Håkan Edberg, 50:-, Enar Andersson, 50:-, Arne Bohlin, 50:-, Bengt Rundblad, 50:-, Charles Borg, 50:-, Lars Breneby, 50:-, Bertil Berntsson, 50:-, Allan Larsson, 100:-, Christina Pärq, 100:-, Maj-Britt Hjelte, 100:-, Ann Andersson, 100:-, Torborg Therner, 100:-, Arne Gunnarsson, 150:-, Stig Forsblom, 150:-, Kenneth Revland, 250:-, S. G. Stenson, 250:-, Margareta Preinitz, 250:-, Henry Glennhage, 250:-, Eva Hellman, 50:-, Trond Viken, 250:-, Asta Frode, 50:-, Berit Holmqvist, 50:-, Maud Jernström,

Utan ekonomiskt stöd från läsekretsen skulle inte Sökaren kunna se ut som den gör idag, om den alls skulle kunna komma ut. Man kan också säga att om läsekretsen inte alls brydde sig om att stödja tidskriften, funnes det ingen anledning att ge ut den.

skriver i en artikel, som återges i urval i Folkvett, bland annat att hon nu har ”studerat tillräckligt med skeptisk och naturvetenskaplig information om paranormala förmågor och händelser för att ifrågasätta många av de grundvalar på vilka mitt arbete baserades”. Nu har hon tagit ledigt, ställt in alla workshops, upphävt flera bokkontrakt och håller långsamt på att dekonstruera sin karriär.

Boken ”Inspirerad av antroposofi” (som anmälades i Sökaren 6, 2004) kritiserar av Hans Isaksson under rubriken ”Aningslös gratisreklam för antroposofin”. Han inleder med orden ”Kan en alltigenom vansinnig teori ge upphov till en alltigenom vettig praktik?”

50:-, Kristina Bryngel, 50:-, Magnus Wennerlund, 50:-, Anita Gadd, 50:-, Leif Bruhn, 50:-, Ronny Karlsson, 50:-, Christina Johanson, 50:-, Bo Andersson, 50:-, Elin Blomquist-Haara, 50:-, Béla Löffler, 50:-, Marianne Edin, Kälarne, 50:-, Margareta Sjöström, 100:-, Tom Hasting, 150:-, Björn Eriksson, 150:-, Jon Herner, 250:-, Carina Andersson, 250:-, Vilma Persson, 500:-, Ann-Catrine Nording, 50:-, Harald Karlsson, 50:-, Johan Stiernstedt, 100:-, Conny Grimling, 250:-, Adelita Verhagen, 50:-, Eva Mattsson, 50:-, Roland Persson, 50:-, Hania Kramlund, 50:-, Berith Boström, 50:-, Ulla Clason, 50:-, Pertti Anterow, 100:-, Margit Jonsson, 100:-, Birgitta John, 100:-, Adriana Bolinder, 150:-, Kerstin Linnstrand, 250:-, Gerd Borg, 100:-, Tore Alsing, 50:-, Jürgen Clemens, 50:-, Bo G. Johnson, 100:-, Gordon Rooth, 100:-, Elna Andersson, 150:-, Svante Silvé, 250:-, Sven-Bertil Andersson, 50:-, Annika Westberg, 50:-, Bo Carlstedt, 150:-, Halvar Areskoug, 250:-, Ilene Stenson, 50:-.

Forts i nästa nummer.

Mycket tack för värdefull ekonomisk hjälp!
SM

En god idé: Föreningens öppenhet med ett kritiskt ifrågasättande.

Ateisterna och Gud

Begreppet Gud är större, djupare, rikare, mer mångskiftande och svårare att diskutera än ateister i allmänhet föreställer sig. De håller sig gärna till en naiv bild av Gud, som de lätt avvisar.

Även om det saknas bevis för existensen av något som kan kallas Gud i någon religiös mening, så har genom tiderna många omdömesgoda och kunskapsrika människor funnit det svårt eller omöjligt att tänka sig världens uppkomst som ett verk av slumpen och den naturliga nödvändigheten. De har känt en intellektuell dragning till begreppet Gud.

Ateister förenklar gärna problemet genom att reducera det till ett ställningstagande till en kristen Gud som är allvetande, allgod, allsmäktig och människoliknande, medan andra idéer om Gud karakteriseras som luddiga och inte värda uppmärksamhet.

Men kristendomens vanligaste Gud, som ateisterna beskju-ter, är knappast någon av de viktigaste, fastän en av de mest välbe-kanta och eftersökta, lätt att förstå, lik oss som han är, en vän, fa-der, lyssnare, hjälpare, övertalningsbar, mutbar med ett särskilt gott öga till dem som beder till honom och försäkrar sig tro på honom och hans enda barn, Jesus.

Det finns många gudar, dvs idéer om Gud. När ateisterna avlivat en Gud, återstår många, som de inte fått syn på. Detta är de tydligen omedvetna om.

Gud, Brahman, världssjäl, den Store Anden, den levande världsgunden – det stora Mysteriet genljuder av dessa begrepp, i spänning med begreppen icke-Gud, slumpen, tomheten, de natu-rliga processerna.

Det ligger långt mer i begreppet Gud än ateisterna någonsin föreställt sig.

SM

Nya tankar inom vetenskapen

Enligt naturvetenskapens gamla budskap är materia verklighetens grund – medvetande är bara en obetydlig biprodukt till materiella processer i hjärnan. Människans medvetande kan inte överleva krop-pens död, utan är för sin existens bundet till en materiell hjärna. Men i vår tid tänks nya tankar inom vetenskapen: medvetande har en central roll i universum.

Materialismen, dvs den vetenskapliga grundtanken att verk-lighetens väsen är materia, börjar ifrågasättas, och fram kommer den spiritualistiska idén att verkligheten till sitt innersta väsen är av andlig art.

Det är bland fysikerna som den nya bilden av verkligheten börjar framträda. John Wheeler: "Kvantmekaniken har fått oss att ta på allvar och undersöka tanken att iakttagaren är lika väsentlig för skapelsen av universum som universum är för skapelsen av iakt-tagaren."

Fysikern Eugene Wigner: "Just studiet av den yttre världen har lett till slutsatsen att medvetandets innehåll är den yttersta verk-ligheten."

Nya tankar inom vetenskapen antyder att en världsförklaring enligt materialismen inte håller.

Själens mysterium

Nobelpristagaren i medicin Sir John Eccles (1903–1997) ansåg att själen finns. Del finns en själ bakom hjärnan, sa han i polemik mot den materialistiska uppfattningen. Hjärnan är bara datorn, som ja-get ger order. Men varifrån utgår dessa order? Jo, det finns ett litet område i hjärnbarken som kallas "supplementary motor area", eller SMA. Man har i vetenskapliga laboratorier upptäckt vad som hän-der där. När en varelse bestämmer sig för att utföra en viss rörelse, då börjar något hända i SMA. Blodflödet ökar, liksom de elektriska spänningarna. Mycket kort tid därefter går order från SMA till tre olika delar av hjärnan, där rörelseprogrammen finns kodade; de skickar order till nerver och muskler, och handen lyfts.

Mysteriet är hur SMA får order att starta denna verksamhet. Man har enligt Eccles inte hittat något ställe i hjärnan som kan tän-kas sätta igång verksamheten i SMA. Med ett rent materialistiskt synsätt blir det som händer i SMA orsakslöst. Materialisten säger att det naturligtvis finns en materiell orsak, fast vi ännu inte hittat den. Men Eccles menade att det är jaget, varelsens psykiska kärna, som i direkt kontakt med den fysiska världen påverkar denna. Det är jaget som ger hjärnan order att genom muskler lyfta handen.

Hjärnan är alltså vår dator. Eccles: "Hur denna dator kom-mit till, hur jag fått den, och hur just denna dator med dess 10 000 miljoner neuroner har hamnat i min ägo, det är ett mysterium."

Men själen då, varifrån kommer den? Den frågan kunde inte Eccles ge något svar på. Men han antydde att den kommer från en andlig värld, "The Divine Mind".

Darwinismen och verkligheten

Ända sedan Charles Darwin gav ut sitt verk "Om arternas uppkomst" 1859 har det funnits vetenskapsmän som funnit skäl att tvivla på honom. En tvivlare i vår tid är molekylärbiologen Michael Denton. Han pekar på att universum helt igenom är perfekt, utomordentligt sinnrikt och elegant, och hur – frågar han – skall man kunna förena detta med läran att hela universum är ett resultat av slumpprocesser? Med utgångspunkt från Darwins lära framstår det perfekta univer-sum som en fullständig gåta. Är det verkligen trovärdigt att slumpen byggt upp en verklighet där de alla minsta delarna är komplexa långt bortom vår egen skapande förmåga? Vid sidan av naturens molekyler och deras sinnrika funktioner framstår även de mest av-ancerade mänskliga konstruktioner som klumpiga. Ständigt avslö-jas inom biologin en allt större komplexitet och sinnrikhet hos det levande. Inför detta känner människan ödmjukhet.

Denton menar att Darwins åsikt att slumpen letar sig fram till naturens utstuderat ändamålsenliga former är en av de mest vå-gade teserna i hela vetenskapens historia – och en av de sämst be-lagda.

Det är fel att göra gällande, säger Denton, att elefanter och moskiter och alla andra levande varelser kan ha skapats av slumpen, när vi ännu inte vet om en enda proteinmolekyl kan ha upp-kommit av en slump. Vi vet ännu inte alls hur utvecklingen har gått till.

Bäste Sven!

Sista numrets tema darwinism fick mig att önska ställa en fråga till professor Larhammar och be honom förklara hur Gubernaculum testis utvecklats och fungerar. Vi måste sluta tala om slump nu när vi har DNA. DNA är en skrift som talar om hur biologiska kroppar byggs. Slump är ett matematiskt begrepp som vi använder när förhållandena är så kaotiska att vi inte kan över-blicka detaljerna. Slump kan aldrig vara någon orsak.

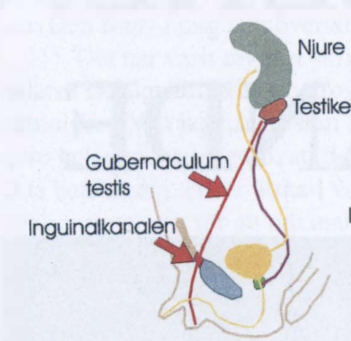
En av de många detaljer i vår utveckling som inte kan förklaras av darwinismen är bildandet av testikeln. Testiklarna anläggs hos fostret intill njurarna. De kan inte producera spermier vid temperaturer över 35 °. I bukhålan är det 38. För att kunna fungera måste den vandra ner till pungen som är gjord av hud som är utan underhuds fett och försedd med "kylflänsar", rynko-rna. De skall vara framme där vid födseln.

Fostret utvecklas i början från tre s. k. groddblad kallade ekto-, meso- och endoderm. Från ektoderm bildas huden och sinnesorganen. Från endoderm bildas de inre organen och nerv-systemet och alltså även testiklarna. Från mesoderm skelett och muskler och muskelsträngen Gubernaculum testis, som är den muskelstruktur som genom rytmiska sammandragningar drar ner testikeln till pungen. Hos mannen bildas också den muskel-kanal – inguinalkanal – som bildar det hål i nedre bukväggen som testikeln måste passera. Av Gubernaculum testis återstår hos den vuxne mannen bara en liten sammanväxning mellan testikeln och Periorchium – den vävnadshinna som omger testikeln.

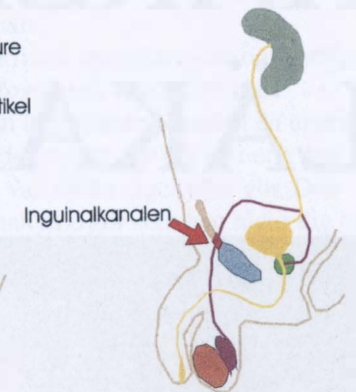
Kvinnan har ingen inguinalkanal, hon behöver ingen.

Den här bildningen uppstår alltså från tre olika samver-kande håll. En medveten avsikt måste ligga bakom. Inguinalkanalen och pungen bildas helt oberoende av testikeln men är ändå nödvändiga för dess funktion. En sådan här meka-nism kan inte utvecklas genom "trial and error". Den måste vara perfekt från början annars blir det ingen avkomma och ingen

Foster

Vuxen

utveckling. Inga årtusenden kan få förlöpa innan konstruktio-nen är färdig. Den måste vara färdig för funktion vid första sam-laget.

Hur förklarar Larhammar detta?

Lennart Kjellson

Iakttagelser och resonemang som ovanstående är naturligtvis övertygande. Det finns en intelligent faktor bakom evolutionen. Det naturliga urvalet och mutationer har säkert också en bety-delse, men utan en intelligent skaparkraft skulle universum ald-rig ha klarat att utveckla sin nuvarande "komplexitet". Slump-hypotesen är en absurditet.

Intelligensen finns väl som en egenskap hos världs-grunden, vilken man väl kan kalla Gud, om man så vill.

SM

Ljus-meditation

upprepa orden;

"Det skiner ett klart lysande ljus i djupet av mitt inre"

"Allt är ett, allt hör samman, allt är beroende av vartannat. Allt är ljus och liv. I vissa språkbruk är orden ljus och liv uttryck för ett och detsamma. Allt är utgången från en gemensam källa som det också strävar efter att gestalta och uttrycka och därefter återvända till."

anna & simon

www.radiantlight.se

KÄRLEKENS LÄKANDE KRAFT

Lodewyk min andlige handledare

Av Andriette Bågenholm

Att delta i samtal i grupp med Lodewyk är ett äventyr, som kan förändra ens liv. Det kan gå fortare än med traditionell psykoterapi. Lodewyk är en upplyst Guru, som på ett humoristiskt och inklämmande sätt får människor att komma i kontakt med sin egen sanning. Det går inte längre att ljuga för sig själv. Intelletet blir överraskat, ibland chockerat. En naturlig läkande process sätts igång, vars mål är ett fullständigt accepterande av sig själv. Gamla vanor och mönster förlorar sin kraft och nya möjligheter förverkligas. I grupprocessen inser man att vi alla är lika innerst inne.

När jag försöker förklara för mina vänner och arbetskamrater vad en Guru är, brukar jag säga att Lodewyk är min andlige handledare eller mentor. Jag arbetar som barn- och

ungdomspsykiater och mötet med Lodewyk har gjort att jag funderar mycket över mitt eget arbete som läkare och terapeut. Hur skiljer sig ett möte med mig som doktor och mötet med en upplyst person? Har jag själv blivit en aning mer upplyst än innan jag fick kontakt med Lodewyk? För att förstå frågan behöver jag berätta om min bakgrund.

Mitt andliga sökande började för många år sedan. Jag är nu 60 år. Jag var med i en grupp, vi mediterade och var intresserade av diverse new age-fenomen, regressioner, tankeläsning, Alice Bailey etc. Jag har i religionen sökt svar på mina existentiella frågor. Jag har läst bibeln flera gånger, den Tibetanska Livs- och Dödsboken, Bhagavad-Gita, Tibetansk buddism, Dalai Lama. Det var när jag började läsa Martinus,

och Oshos tidiga böcker och Paul Brunton som jag började längta efter att träffa en levande upplyst person. Vad jag har förstått är de sällsynta. I denna min längtan beslöt jag mig för att åka till Indien med min dotter i december år 2000. Jag ville uppleva Paul Bruntons Indien och om möjligt få en kram av "The Hugging Mother" i Kerala. Vi kom till Kerala men hon var inte där.

Sista dagen i Bombay satt jag och Maja min dotter på ett kafé för västerlänningar. Plötsligt kom det fram en man till vårt bord och frågade om vi var svenskar. Hans flickvän som också var där är svensk. Han frågade om jag varit på satsang i Idöborg. Jag hade aldrig hört talas om det ordet och trodde han frågade om jag hade varit på Salsakurs i Göteborg. Så jag bekräftade att det hade jag ju varit, men jag kände inte igen honom. Vi fortsatte att prata. Lodewyks flickvän är konstnär och målar Vedic Art. Jag hade själv gått grunderna i Vedic Art, så jag blev väldigt intresserad att prata vidare med dem. När jag förstod att det inte var salsa utan satsang han menat undrade jag vad han gör på en satsang. "Jag gör så att människor älskar mig", var hans svar. Jag tänkte detta var en egendomlig person. Jag undrade "Hur gör du då?" Han tittade in i mina ögon och sa. "Jag vet inte." Något hände då med mig. Jag visste att jag måste träffa honom igen. När jag kom hem letade jag upp hans hemsida och såg att han hade satsang i Köpenhamn. Jag åkte dit våren 2001. Sedan har jag varit på retreat i Indien två gånger och förra året bodde jag i samma hus som Lodewyk i några månader. Jag har också varit i Rishikesh Norra Indien med Lodewyk och flickvännen Nina och besökt Lodewyks Guru Swami Hans Raj Maharaj.

Vad var det som hände det där första mötet? Först tänkte jag att mannen är en bondfångare. Senare har jag tolkat mötet som att mitt hjärtats längtan blev besvarad. Efter mötet med Lodewyk har jag varit på andra satsanger med andra gurus, utan att bli berörd. Jag känner igen orden som jag redan har läst i alla böcker. Orden hamnar endast i mitt intellekt men ger inget gensvar i hela mig.

I mitt arbete som psykiater arbetar jag medvetet endast med vetenskapliga teorier och via intellektet och förnuftet. Jag är alltmer övertygad om att vi omedvetet också överför inte bara våra känslor utan också kärlek till vår nästa. Problemet är bara att vår kärlek är grumlad av vår egen historia och våra idéer och våra egna behov av att bli omtyckta och att själva bli helade. I mötet med en upplyst person finns inga omedvetna eller dolda begär. En guru speglar och spegeln är kristallklar. En guru har inga behov av att jag skall älska honom. Den enda önskan han har är att jag skall finna kärleken i mitt eget hjärta.

I min profession speglar jag också människor och jag har också hjälp av min titel. Människor uppfattar mig som en auktoritet. Någon som borde veta vad hon talar om. Det bästa mötet med en doktor och en patient är när doktorn är empatisk, inklämmande och har god medicinsk kunskap. Som terapeut är det lite annorlunda. Där lutar sig terapeuten mot teorier om vad som är hjälpsamt från fall till fall. Teorierna förändras över tid.

Anja Lodewyks syster gav mig av någon grundläggande anledning ett litet fotografi som hon tagit av Lodewyk. Detta hände på mitt första retreat i Goa. Plötsligt upplevde jag en intensiv kärlek som strömmade ut ur Lodewyks ansikte. Då kom insikten inte bara som en tanke utan som ett vetande.

Kärlek kan inte strömma ut ur en bild på ett papper. Kärleken jag upplever kommer från mig själv. Mitt livs rädsor att inte vara omtyckt för den jag är eller vad jag gör förminskades i det ögonblicket. Jag vet nu att jag behöver inte söka kärleken där ute. Den finns i mig och överallt.

Det har varit mycket skrivelser om sekter och om andliga ledares manipulation av godtrogna och andligt törstiga människor. Vad jag har förstått är skillnaden mellan en upplyst guru och en "falsk" guru, att den falske gör dig ofri och den äkta befriar dig. Du är älskad vad du än säger eller gör. Den falske varnar dig för att om man inte gör som han råder dig till går det illa. Den falske har behov av att själv bli älskad av sina anhängare. Oftast finns det en hierarki i en sekt med steg där man kan komma närmare Gud om man följer vissa ritualer eller initiationsriter.

Innan jag träffade Lodewyk hade jag väldigt svårt för att ta till mig historien om Jesus. Ibland försökte jag be en bön till Jesus, men varje gång tog det mig emot. Man kan inte be till en död person. Man kan bara be till Gud direkt, var mina inre invändningar. Idag har Jesus blivit mer levande för mig men fortfarande köper jag inte idén om att han är den ende Guds son. Jag ser honom som en upplyst guru. Jag förstår hur det var i mötet med Jesus. Han utstrålade en klarhet och lärjungarna visste i sina hjärtan att det han sa till dem var sanningen.

Det som hänt mig är att jag är mycket mer medveten om när jag är uppe i mitt huvud eller när jag är i närvarande i nuet. Det som jag tidigare endast upplevde i meditation, att mina tankar vandrar än hit och än dit och att jag inte kan få tyst på dem medvetet kan jag numera uppleva när helst jag vill. Det är en enorm befrielse att inte vara uppslukad av tankarna. Jag lyssnar när jag har lust och jag kan själv välja när jag vill tänka medvetet. Hjärnan är en enda datamaskin. Den arbetar ständigt med att kalkylera och den har sökmotorer och mappar och filer etc. Hjärnans aktivitet går ut på att bland annat lagra minnen, kalkylera och planera, och dess fokus är alltid i det förflutna eller i framtiden aldrig i nuet. Hjärnan och intellektet är ett fantastiskt verktyg för oss människor. Problem uppstår när vi identifierar oss fullständigt med våra tankar i stället för att använda hjärnan i vår tjänst. Jag ser det dagligen i mitt arbete. Unga människor som har fobier och ångest och som är rädda för vad som kan hända och unga människor som är deprimerade och där tankarna mal på med samma tankar om och om igen. Hur många gånger har jag inte läst att jag inte är mina tankar. Men vad hjälper det om jag inte kan uppleva det också. Det blir bara nya ord för hjärnan att leka med. I närheten av en upplyst person händer något märkligt. Tankarna tystnar. Man upplever sin egen inre tystnad och sitt eget varande. Numera förstår jag att den största gåva man kan skänka sina medmänniskor är att i mötet vara i kontakt med sin egen inre tystnad. Då kan man lyssna utan fördomar.

I Indien där det är ett myller av människor och färger fann jag min inre tystnad. Jag kunde höra tystnaden i allt jag såg. När jag kom hem till Sverige igen har det varit lite svårare. Jag blir uppslukad av vardagens bestyr. Men ändå, där är en väsentlig skillnad. Jag har fått ett helt annat lugn. Livets skiftningar intresserar mig och till min förvåning tycker jag till och med att den mörka årstiden med gråa kala träd är vacker. Har yttervärlden förändrats? Nej det är jag. Skönheten jag ser

där ute finns i mig. När jag bara ser elände och fulhet och ondska då är det en spegling av mitt eget inre.

Jag vill avsluta min berättelse med att citera Lodewyks svar på frågor om satsang och om relationen mellan en lärjunge och en sann lärare (Energivågen, nr 121, mars-april 2004).

"När människor sitter i satsang med en lärare kan de få en försmak, en upplevelse av 'no-mind'. Att bli kvar i detta tillstånd, att fullt inse sin sanna natur, är en helt annan sak."

"Egot är en vålnad som helt och hållet består av ackumulerad kunskap, ackumulerad erfarenhet från det förflutna. Ur den hämtar det sin falska identitet. Den är grunden för detta illusoriska själv som skapas av tanken. För att kunna inse någonting, måste denna organisation vara stilla ett ögonblick. Det är bara i gapet mellan två tankar som vi kan se sanningen."

"Det finns två slags sätt att överlämna sig. Det ena är äkta och ytterst sällsynt, och det andra är falskt och mycket vanligt. Det falska sättet kommer från tankeapparaten och har alltid ett uppsåt. Egot vill ha någonting och är villigt att ge någonting. Det är en affärssuppgörelse. I den andliga världen vill egot ha upplysning (som ett slut på lidandet) och är i gengäld villigt att göra som mästaren säger. Mer psykologiskt uttryckt: jag ger bort min kraft till mästaren och han tar i stället hand om mig. Resultat: förvirring och manipulation. Ett sant överlämnande inträffar inte tack vare sinnet/egot utan trots det. Då är överlämnandet sitt eget syfte. Det är ens allra innersta längtan, från någonstans långt bortom egot, från Varats djupaste kärna längtan efter att komma hem. Resultatet blir stillhet och extas." "I närvaron av en sann lärare kan man, utan att göra någonting, återknyta bekantskapen med sin egen närvaro." "Man måste vandra vägen själv, och på så sätt tar man reda på vad som är sant, och ännu viktigare, vad som är falskt."

"Finns det någonting som en upplyst relation?"

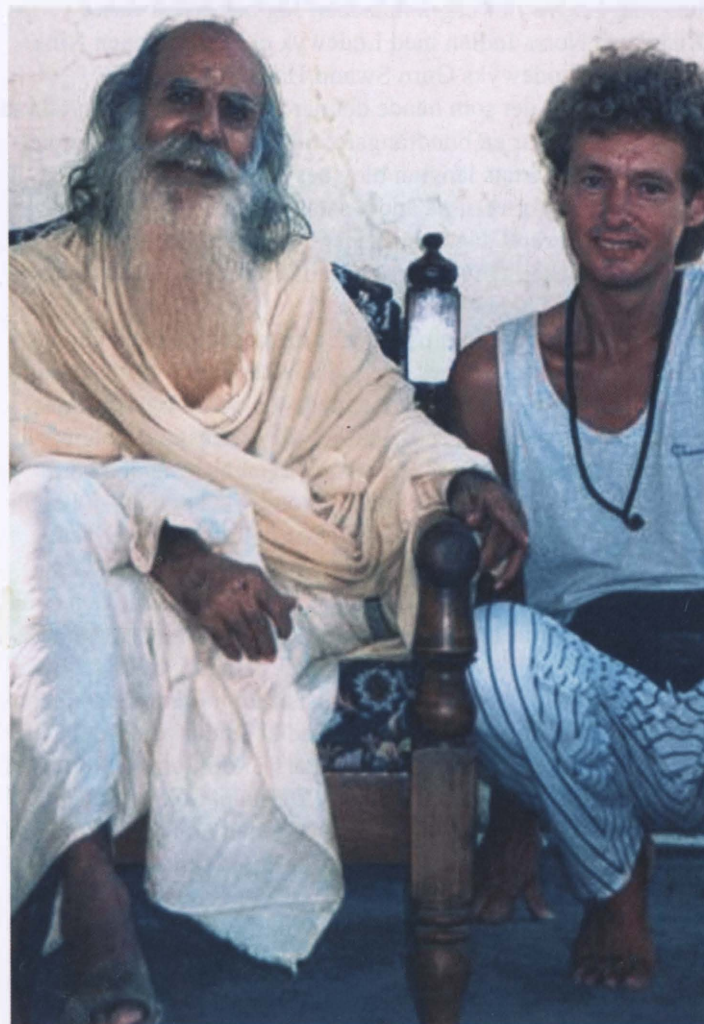
Nej. Emellertid finns det en relation som kan leda dit. Det är kärleksrelationen mellan en sann lärare och hans eller hennes lärjunge. Ur lärjungens synpunkt, på formens nivå, är denna relation fortfarande baserad på begär och behov men på en djupare nivå baseras den på en mycket kraftfull drift ur djupet av ens varelse att vakna upp. Ur lärarens perspektiv baseras relationen på villkorlös kärlek. Inte ens om lärjungen lämnar läraren berör det honom eller henne. Lärjungen vet bara att hon måste vara med läraren fast hon inte förstår varför. Hon älskar sin lärare så som hon aldrig har älskat förut. Det är denna kärleksaffär som sakta, sakta upplånar den falska jaguppfattningen. Närhelst tvivlet uppstår inom lärjungen, är det Guruns kärlek till lärjungen och lärjungens kärlek till läraren som återför henne till hjärtat. Och detta kan fortsätta tills lärjungen inser att hennes hjärta inte är åtskilt från lärarens hjärta; att kärlekens källa faktiskt finns inom henne själv." "Ingen sann lära grundas på resultat som skall uppnås i framtiden."

Jag är tränad terapeut, läkare, psykiater. För mig är Lodewyk en man som kan hela människor på djupet och inte bara på ytan som vi gör inom sjukvården. Det som är unikt med Lodewyk är att jag har fått en genuint personlig relation till honom. Han är både personlig och upplysande. Allt jag

Lodewyk, också känd som Gopalji, föddes 1952 i Amsterdam. 1994 följde han en inre röst och reste till Indien. I Rishikesh mötte han den upplyste mästaren Swami Hans Maharaj som antog honom som sin lärjunge. Den gurulinje som Lodewyks lärare tillhör är en typisk bhakti-linje och bhakti betyder "kärlek till Gud". Genom sin Gurus kärlek kom upplysningen efter ett antal år. Lodewyk förvandlades från en framgångsrik men sönderstressad hotelldirektör till en medkännande och humoristisk andlig lärare och kärlekspoet. Sedan 1998 arbetar han med individer och grupper över hela världen.

Vill du veta mer om Lodewyk är det enklast om du går in på hans hemsida <http://www.lodewyk.com/>

tidigare läst eller hört har bara engagerat mitt intellekt. I mötet med Lodewyk har mitt hjärta blivit berört. Jag har fått insikt om att jag kan inte hjälpa mina patienter om jag inte först helar mig själv. Själv har jag stort förtroende för Lodewyks terapeutiska förmåga och rekommenderar alla som känner att de sitter fast i oönskade livsmönster att delta i en av hans retreat eller satsang/samtal i sanning.

Lodewyk, t h, med sin lärare Swami Hans Maharaj